

DEBRECZEL

HÁJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA HELYBEN ÉS VIDÉKEN
HÁROM PENGŐ, NEGYEDÉVRE 9 PENGŐ.
EGYES SZÁM VÁSÁRLÁSÁNÁL ÁRA
HÉTKÖZNAP 10 FILLÉR, VASÁRNAP 20 FILLÉR
KIADÓHIVATAL KOSSUTH-U. 3. I. E. T 141

FŐSZERKESZTŐ:
THAN GYULA.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY.

Tek. Nemzeti Múzeumnak
Bérmentve, Budapest.

SZERKESZTŐSÉG ÉS NYOMDA: JÓZSEF
KIR. HERCEG-UTCA 16. SZÁM ALATT,
SZERKESZTŐSÉG TELEFONSZÁMA 3-48,
A NYOMDA TELEFONSZÁMA 3-47,
KIADÓHIVATAL KOSSUTH-U. 3. I. E. T 141

A magyar igazság

A keleti jóvátétel problémája élesen foglalkoztatja a világ közvéleményét s e nagyfontosságú probléma iránt a külföldi sajtó részéről is nem egy baráti hangot észlelhetünk Magyarország irányában. Ismeretes, hogy az utóbbi időben Párisban, Varsóban és Berlinben is akadt olyan számottevő orgánus, a nyilatkozó politikusok és diplomatákon kívül, amely a magyar álláspontot magáévá tette. Most közvetlenül a hági tárgyalások küszöbén egyik igen tekintélyes és súlyos szavú angol lap, a *Manchester Guardian* foglalkozik vezércikkben a második hági konferencia nehézségeivel. A magyar álláspont iránt nem mindig elfogulatlan angol orgánus megállapítja elsősorban azt, hogy az erősen megoszlott Magyarország és Ausztria semmiesetre sem fizethet oly magas jóvátételeket, mint amilyeneket a régi osztrák-magyar birodalom elbírt volna. Külön figyelmet érdemel az a megállapítása a *Manchester Guardian*nak, amely az oláhok mesterkedéseit cáfolja meg, mondván, hogy az oláhok támasztottak nehézséget a megegyezés kérdésében s ők azok, akik be akarják számítani az optások követelését a magyar jóvátételekbe. Magyarország igen helyesen ellene szegült ennek a javaslatnak, mert az optások igénye magánkövetelés, amelynek semmi köze sincs a jóvátételekhez. Ime tehát, a külföldi közvélemény és szakkörök is ugyanazt az álláspontot foglalják el ebben a régen huzódó, kétségkívül súlyos kihatású kérdésben, amit a magyar kormány elejétől fogva vallott, tudniillik azt, hogy a támasztott jóvátételi követelések nem hozhatók összefüggésbe a birtokaiktól megfosztottak kárpótlási igényeivel. Hovatovább mindenkinek el kell ismernie, hogy a jóvátétel kérdésében a magyar kormány van igaz, s a magyar álláspont oldalán van a nemzetközi statutumok és jogszabályokban lefektetett jog is. Helyesen állapítja meg a *Journal de Genève* vezércikke is, hogy ebben a kérdésben a helyzet kulcsa Bethlen István gróf magyar miniszterelnök kezében van, s érthető, hogy a magyar kormány eddigi álláspontjából nem engedhet. Soha tisztább igazságkereséssel nem járult nemzetközi európai elé senki sem, mint most a magyar kormány, amely aktatáskájában magával vitte Hágába ennek az egész kérdéskomplexumnak minden adatát és vonatkozását. A magyar kormány és a háta mögött felsorakozó egységes nemzet igaza biztos tudatában ment el tárgyalni s előttünk, magyarok előtt nem lehet kétes, hogy ez a nemzetközi fórum csak nekünk adhat igazat s elutasít minden olyat, mondva csinált követelést, amely a magyar álláspontot akarja elgáncsolni. A magyar kor-

mány nem kíván egyebet, csak azt, hogy ezt a kérdést tisztán és tárgyilagosan, csak a jog és igazság szemüvegén keresztül mérlegeljék s válasszák el a jóvátétel kérdésétől mindazt a hozzátapadó politikumot,

amely nem akar megegyezést, illetőleg amely arra játszik, hogy Magyarországot jelenlegi guzsbakötött helyzetében továbbra is erőszakkal megtartsa. Igazságunk tudatában emelt fejjel ülünk le tárgyalni s természet-

tes, hogy a rágalmehadiárat közepette minden baráti hangot hálással fogadjunk, amely hozzájárul ahhoz, hogy ebben a régen vajudó kérdésben a tárgyi igazság és a jog győzedelmeskedjék.

Szerdán tárgyalják Hágában a magyar jóvátétel ügyét

A magyar delegáció nem enged álláspontjából — A nagyhatalmak mérsékelni akarják a kisantant követeléseit

Páris, január 4.

A lapok hági jelentése szerint a keleti jóvátételekkel foglalkozó bizottság ma délelőtti ülésén, miután a magyar, osztrák és bulgár megbízottak elhagyták az ülés termet, a hitelező államok megbízottai tovább folytatták tanácskozásukat. A tanácskozás során Titulescu román, Benes cseh, Marinkovics jogszóló

és Mrozowsky lengyel delegátus fejtette ki álláspontját. Titulescu kijelentette, hogy semmiesetre sem egyezik bele abba, hogy az osztrák adósságot minden ellenszolgáltatás nélkül egyszerűen eltöröljék. Ma délután három órakor az osztrák pénzügyminiszter ismertette Ausztria pénzügyi helyzetét.

ismerteti a magyar álláspontot a jóvátételi kérdésben és ezeket mondja:

Magyarország nem mehet bele semmiféle megegyezésbe, amely a békeszerződéssel összefüggő kérdéseket elvonja a vegyes döntőbírósságok hatásköre alól.

A *Vossische Zeitung* a keleti jóvátételek kérdéséről Párisból a következőket jelenti:

Magyarországnak, amely eddig minden megfélemlítési kísérlet ellenére megmaradt amellett, hogy 1943 után nem fizethet jóvátételeket, Hágában egyedül kell ügyét képviselnie. A kérdés rendezésében leginkább érdekelt kisantant kormányainak ama fenyegetése előtt, hogy a Young-tervezet létrejötté aláírásunk megtagadásával kérdésessé tesz, becsútták a kaput egy korábbi megegyezéssel, amely elengedőnek mondja Németország és a főhitelező hatalmak részéről való ratifikációt.

Békés megegyezés készül az osztrák jóvátételek ügyében

Hága, január 4.

(Magyar Távirati Iroda.)

Azon az értekezleten, amelyet ma délelőtt a neimnmet jóvátételekkel foglalkozó bizottság tagjai — a magyar, osztrák és bulgár delegátusok eltávoztak után — tartottak, a tárgyalásról kiadott hivatalos kommuniké szerint az osztrák jóvátételekről tanácskoztak. Ma délután 3 óra 15 perckor a bizottság Loucheur elnöklésével újabb értekezletet tartott, amelyen meghallgatta az osztrák delegáció előterjesztését. Az osztrák delegáció álláspontját Schober kancellár fejtette ki, aki részletesen felárta Ausztria nyomasztó gazdasági és pénzügyi helyzetét. Nyomatékosan sürgette, hogy vessenek véget ennek a mostani tarthatatlan állapotnak. A kérdést a kancellár abban konkretizálta, hogy Ausztriát mentse fel általában minden jóvátételi fizetés alól és hogy a hitelező államok és Ausztria viszonyában töröljék kölcsönösen az igényeket és ellenigényeket.

A hitelező államok részéről Benes, Titulescu, Mrozowsky és Marinkovics szóltak fel. Valamennyien hajlandónak nyilatkoztak arra, hogy barátságos megegyezéssel rendezzék az osztrák jóvátétel ügyét. A bizottság tagjai végül is abban állapodtak meg, hogy a legcélravezetőbb lesz, ha a delegációk külön-külön lépnek érintkezésbe az osztrák delegációval.

Ehez képest az értekezlet bekezdése után a cseh delegáció azonnal bizalmas megbeszélésre ült össze az osztrák delegációval. Holnap a többi delegáció lép érintkezésbe, szintén külön-külön az osztrák bizottsággal. Remélik, hogy e bizalmas megbeszélések után a bizottság már hétfőn abban a helyzetben lesz, hogy megszerkesztheti végleges je-

lentését az osztrák kérdéssel. A legkisebbi ülést hétfőn délelőtt tartják.

A magyar jóvátételre szerdán kerül sor

Az osztrák delegációval folytatandó tárgyalások előreláthatóan a keddi napot is ignybe veszik, úgy hogy a magyar delegáció valószínűleg csak szerdán kerülhet sorra.

A kisantant már is vereséget szenvedett

A *Der Tag*nak bécsi munkatársa

A nagyhatalmak mérsékelni igyakeznek a kisantant követeléseit

(Magyar Távirati Iroda.)

Hágából jelentik: A megnyitó ülés előtt Briand külügyminiszter hosszasan tanácskozott Titulescu londoni román követtel és Benes cseh külügyminiszterrel. A francia külügyminiszter ezen a megbeszélésen folytatta azt a konferenciát, amely közte és Ossusky párisi cseh követ között a vonaton Párisból Hágáig ment végbe. A párisi cseh követ Briand külügyminiszter szalonkocsijában tette meg az utat. Briand már elutazása előtt közölte Ossus-

kyval, tegnap pedig Titulescuval is, hogy a francia kormány szeretne olyan technikai megoldást találni, amely egyrészt megmentené a kisantantot tartozó államoknak, mint győztes országoknak, a presztízsét, másrészt nem veszi túlságosan igénybe Magyarország fizetőképességét. Más szóval: a nagyhatalmak nem akarják teljesen elengedni Magyarországnak fizetési kötelezettségeit, de igyekezni fognak a kisantantot tartozó államok igényeit a minimumra csökkenteni.

Bethlen István hági tanácskozásai

Hága, január 4.

Bethlen István gróf ma délben szállóbeli lakásán tanácskozásra vount vissza a magyar delegáció tagjaival; a tanácskozáson a magyar anyag előkészítéséről folyt a szó.

Belaerts hollandi külügyminiszter tegnap este vendégül látta a különböző delegációkat. A vacsorára a magyar delegátusok is hivatalosak voltak. Bethlen István grófnak a vacsora után alkalma nyílt arra, hogy egyes külföldi delegátusokkal megbeszéléseket folytasson. Hosszasan tárgyalt gróf Bethlen István minisz-

terelnök Jaspár belga miniszterelnökkel, a konferencia elnökével és megismerkedett a jóvátételi bizottságban a magyar-kérdés előadóival, akikkel szintén hosszasan beszélgetett. Feltűnt az estélyen, hogy Benes csehszlovák külügyminiszter hosszú ideig beszélgetett Gajzágó László rendkívüli magyar követtel, aki a magyar külügyminisztériumban a reparációs- és optásügy referense.

Általában meg lehet állapítani, hogy Bethlen miniszterelnök nemcsak a politikusok, hanem a nagyzásban

összegyűlt külföldi hírlapírók érdeklődésének is középpontja. A tegnapi esti fogadáson, amelyet a hollandi

külgyminiszter rendezett, négy miniszterelnök és 15 külgyminiszter vett részt.

A magyar delegáció nem mond le a döntő biráskodás jóáról

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kisántant államai lépést tettek abban az irányban, hogy a hágai zárójegyzőkönyv végleges kidolgozásába és aláírásába őket is vonják be. Ez közvetlen nyomást jelent a magyar kormányra.

Ezzel szemben a nagy hitelező hatalmak részéről változatlanul az a tendencia mutatkozik, hogy — még ha a keleti jóvátételekre vonatkozó tárgyalások meg is hiúsulnának, — a hágai egyezmény többi részét akkor is életbeléptessék.

Mindinkább megerősödik az a benyomás, hogy az olasz kormány a keleti jóvátételek kérdésében különösen érdekelve van és az erre vonatkozó további tárgyalásokban mértékadó szerepet fog játszani. Olaszország és Jugoszlávia között már létrejött egy

egyezmény a cseh felszabadítási kölcsön visszafizetésére nézve. Csehszlovákia ezzel szemben azt kívánja, hogy mentesítsék ama fizetések alól, amelyek a Csehszlovákiában lévő magyar állami vagyon birtokbavételéből folynak. A könnyebbnek látszó bulgár és osztrák kérdés mellett a magyar jóvátételek kérdése még mindig nagy nehézségeket okoz.

A magyar kormány a legerélyesebben visszautasítja a kisántantnak azt a követelését, hogy Magyarország mondjon le a trianoni békeszerződés 250. szakaszáról. Ha ebben a kérdésben nem jönne létre megegyezés, akkor a magyar jóvátétel kérdését le akarják venni az értekezlet napirendjéről és diplomáciai úton kísérlék meg ennek az ügynek tisztázását.

gol-magyar parlamenti komité több tagjának hosszabb közleménye is, amelyben igen határozottan elítéli Romániának azt a magatartását, amellyel az optánkérdésben és a Romániában lefoglalt magyar tulajdonokért járó kárpótlás kérdésében visszautasítja a döntőbirósági eljárást.

A szerbek szerint Magyarországnak fizetni kell

Belgrád, január 4.

A Vreme és Politika azonos tartalmu tudósítást közöl a Young terv tényéről és ebben többek között ismerteti a magyar jóvátétel kérdésének állását is. Eszerint Magyarország 1943 után nem akar többé fizetni, sőt olyan követelésekkel lép fel, amelyekből Magyarország

szág tendenciája világos, hogy tudniillik az utódállamokat akarja, mint adókat szerepeltetni. Erre válaszképpen azt írja a tudósítás, hogy a Magyarországgal kötött megállapodás szelleméből következik, hogy Magyarország 1943 után is tartozik fizetni, mivel ez az évi 10 millió aranykoronás részlet, amelyet Magyarország 1943 után köteles fizetni, moratóriumból folyik, de ez 1943-ban lejár és így Magyarországra nézve a további fizetés automatikusan kötelező.

Január 17-ig tart a konferencia

Hága, január 4.

(Magyar Távirati Iroda.) A holland lapok azt írják, hogy a hágai értekezlet második ülészaka előreláthatóan január 17-én fejeződik be.

Masaryk tavasszal átadja helyét Benesnek

A cseh köztársasági elnök értelemű cáfoló nyilatkozata

Prága, január 4.

Masaryk G. Tamás, a cseh köztársaság elnöke március első napjaiban tölti be élete nyolcvanadik esztendejét. A Hradszinből származó hírek szerint ezekben a napokban történik meg az első elnökváltozás a cseh köztársaságban: Masaryk elmegy és jön Benes.

Az elnök lemondását, a Benes és Kramarzs között eldöntendő választási harc után Benes fölényes győzelmét és Ossusky külgyminiszterségét mint elintézett tény tárgyalják a prágai politikai körök. Ezekbe a híresztelésekbe kapcsolódik Masaryknak a Ceske Slovo részére adott újvi nyilatkozata.

— A lemondást még nem határozta meg az állami közigazgatás és a politika első funkcionáriusának megkérdése és hozzájárulása nélkül. Ha olyan államférfit prezentálnak nekem, akinek politikai képessége és jelleme biztosíték volna arra,

hogy a köztársaságot ama politikai szellemben vezetné, amely nemcsak az államfordulat utáni tizenegy évben, hanem a négy háborús év alatt is bevált, akkor hivatalomat minden kétkedés nélkül és azonnal átadnám utódomnak.

Ez a nyilatkozat: cáfolat és — mégsem cáfolat. A cseh köztudat szerint egyedül Benes felel meg azoknak a követelményeknek, amelyeket Masaryk támaszt és ezek szerint alig van akadályja annak, hogy Masaryk kivonulhasson március elején a Hradszinből és visszatérjen könyveivel.

A SZOVJET FÉNYES KÖVETSEGI PALOTÁT VÁSÁROLT LONDONBAN

London, január 4.

A szovjet londoni nagykövetségének céljaira pompásan beburkolott palotát vásárolt, London legelőkelőbb negyedében. A palotában több fényesen berendezett fogadóterem és egy táncterem is van.

Az olasz sajtó védelmezi a magyar ügyet és hevesen támadja a kisántantot

Róma, január 4.

„Reszkető óriások” címmel a Popolo d' Italia cikket közöl, amelyben foglalkozik az oláh és cseh külgyminiszterek prágai találkozásával, amelynek eredményéhez a lap szerint Jugoszlávia feltétel nélkül hozzájárult. A cikkíró hivatkozik Albert Jullien francia újságíró megállapítására, amely szerint a prágai találkozás azért volt szükséges, hogy szorosabb közös akciót szervezzenek meg Magyarországnak a keleti jóvátétel kérdésében bizonyára tanúsítandó ellenállásával szemben és mert Magyarország az így megmentett ösztökeket arra akarja fordítani, hogy „erősen felfegyverkezék”. A lap erre az állításra reflektálva rámutat arra, hogy Magyarországnak alig 30.000 főnyi hadsereg fenttartását engedélyezték, de az igazságtalan trianoni szerződésből folyó, lesújtott helyzetben Magyarország nem is tud ma nagyobb és erősebb sereget fenttartani. A lap kiemeli, hogy a méltatlan módon megcsontított, bányáitól,

nagyobb ipari centrumaitól, erdőitől megfosztott és ellenségekkel teljesen körülvett Magyarország 30.000 főnyi katonaságával szemben ott áll Románia 150.000 katonája és 12.000 tiszte, Csehszlovákia 150.000 katonája és 10.000 tiszte, Jugoszlávia 120.000 katonája és 6500 tiszte.

Ebben a pillanatban közel a felfegyverzetek száma, akiket fenttart a világ katonailag legerősebb nemzetének morális és politikai szolidaritása és anyagi támogatása és mégis a kis magyar hadsereg zavarára nyugodt álmodhat. Felmerül a kérdés, mi lenne a kisántanttal, ha Magyarország katonaságának ilyen csekély számához csak egy nullát írhatna hozzá. Vajon a világ melyik megközelíthetetlen sarkában bujna el Albert Jullien ur?

Angol képviselők a magyar ügy mellett

A Deutsche Allgemeine Zeitung jelenti Londonból, hogy Magyarországnak a jóvátétel kérdésében elfoglalt álláspontját támogatja az an-

Vilányondolás

mosható, tartós hullámok, gyógyhab, fejmosás víz és szappan nélkül. Arókakészítés. Művészi hajmunkák a legújabb párisi módszer szerint. — HAJFESTÉS MINDEN ÁRNYALATBAN A

Komárominé

szalonban
József kir. herceg-utca 3. sz.
Arany Bika szálló fürdő előtt.

TÁRCA

A tolvajarcu ember

Írta: ACHILLE CAMPANILE

— Én, igenis tolvaj vagyok — mondta az öreg keserű hangon. — De csak egyetlen egyszer loptam életemben. És ez a legörületesebb tolvajlás volt, amely valaha a világon történt: egy pénzestárcáról volt szó...

— Nem nagyon érdekel a dolog — válaszoltam neki.

— De engedje, hogy elmondjam: mikor az ellopott tárca tele pénzzel a zsebembe került, egyetlen garassal sem szaporította meg azt az östökeket, mely már a lopás előtt az enyém volt. És az, akitől elloptam, szintén egyetlen garast sem vesztett előbbi pénzéből...

— Különös dolgot akar nekem elmesélni — válaszoltam én —, hanem annyit csak megenged, hogy kissé kételkedjem szavai igazságában. Hogy loptattott egy pénzzel telt tárcát és hogy tette azt a zsebébe anélkül, hogy ezzel a magánál levő pénz meg ne szaporodjék, mert...

— Egyetlen garassal sem szaporított meg — válaszolt gépiesen az

öreg.

És szemeit az ürességbe meresztette, mintha észre sem vette volna, hogy a füstös kocsmá többi asztalánál is emberek ülnek és összevissza kiabálnak.

— Egyetlen garassal sem — folytatta azután válaszonra sem várva, mereven rám nézett és így szólt:

— Elmesélem önnek a dolgot. Hallgasson meg, uram, de csak azazal a föltétellel, hogy elbeszélésem után nem fog megvetni, amint azt mások teszik. Mi nem ismerjük egymást, csak véletlenül talákoztunk itt össze és rövid idő múlva újra elvölünk, hogy talán többet sohase találkozzunk. Ha azonban csak kissé is ismeri az emberi lelket, annak alávalóságait és nyomoruságait, akkor meg kell engem hallgatnia...

— Osztoznia a pesszimizmusát az emberi természet fölött — válaszoltam én és kíváncsian néztem a különös öregemberre. — Mindenesetre megígérem önnek azt is, hogy nem fogom megvetni.

— Köszönöm, uram.

Az öreg közelebb húzta székét az enyémhez, mert a kocsmá hátsó felében épen valami verekedés tört ki, úgy, hogy az asztal másik oldaláról nem is hallhattam volna a hangját. Azután óriási tarka zsebkendőbe fújta ki az orrát és mialatt nagy elővigyázatossággal összehaj-

togatta azt, elkezdett beszélni:

— Soha nem loptam azelőtt a nap előtt és azóta sem loptam soha. A dolog a szülkvágányu vasuton történt, mely Szimnától Siabin-Karalisszár felé vezet öserdőkkel bevont hegyek között, melyeket rablók tettek akkor veszélyessé. Harmadosztályu fülkében foglaltam helyet, melyben még csak egy utas volt, kopott ember, aki egyik kezét szemei fölé téve aludt és jelenlétem nem vette észre. De alig indult el a vonat, kinyitlak a szemeit és rám nézett. A petróleum-világítás vöröses fénye mellett rosszindulatú, közönséges arcot láttam, sápadt arcszínnel, kancsal szemekkel, melyet még ellenszenvesebbé tett a hat, vagy hét nap óta le nem borotvált szakál. Éhség és durvaság ültek ezeken a vonásokon. Jobban megnéztem az arcot és észrevettem, hogy hatalmas forradás torzította el az egész baloldalt. Pár pillanat múlva a lámpa ingsága által okozott tulzott árnyékok torzító hatása alatt legnagyobb rettegéssel állapítottam meg, hogy utitársam arca, mely kezdetben csak visszatásztónak látszott, egyenesen ijesztő. A kancsal szemek, melyek kegyetlen erővel meredtek rám, a közönséges száj és alacsony homlok csalhatatlanul a gonosztevőt árulták el benne. Szívesen változtattam volna fül-

két, de a kocsból nem volt átjárás s így a következő állomásig nem is gondolhattam ilyesmire. Ez annyit jelentett, hogy mintegy három órán át ezzel a veszedelmes emberrel leszek kénytelen együtt maradni: épen elég idő arra, hogy a legborzasztóbb gonosztettet is végrehajthassam ezen a vonalon, amelyen minden segélykiáltás hiábavaló kiabálás volna a pusztában. A vonat a hegyen fölfelé kapaszkodott és egymást követették az alagutak. Kinn a vad tájakat elnyelte a sötétség, úgy, hogy alig lehetett kedvezőbb alkalmat képzelni egy gyilkosság elkövetésére. Úlésemhez szögezve, éreztem, hogy percről-percre növekszik bennem a félelem. Pillanatig sem vettem le szememet a velem szemben ülő alakról. Minden mozdulatára vigyáztam és közben a vészfékre pillangattam, hogy idejében fölgörhassak és meghúzhassam azt abban a pillanatban, amint valami jel arra mutat, hogy utitársam támadásra készül. Tászkámat sem tettem le, hanem takaróm alatt a térdeimen tartottam. Hogy megijeszem, időnként nadrágzsebembe nyultam be, mintha meg akarnék győződni, hogy ott van-e a revolverem. A valóságban azonban sem revolver, sem más fegyver nem volt nálam, ami legnagyobb könnyelműség ezen a vonalon. A vonat mind magasabbra és

Romániában fellángolt a karlista mozgalom

A regenstanács lemondásáról elterjedt és állandóan erősödő hírek, valamint a megélt karlista propaganda Románia politikai életét teljesen felkavarta. Tegnap érkezett meg Bukarestbe Goga Oktavian és mára várják Averescu megérkezését, minek bekövetkeztével a néppárt vezetősége azonnal összehívja a két kérdésben állást foglaljanak. A párt állásfoglalását környező körökben nagy izgalommal várják, amiből hozzájárul az is, hogy Bratianu Vintilla ma megjelenik a regenstanásnál, ahol a Vojnik-mozgalom és a karlista-propaganda ügyében akarja pártja tiltakozását bejelenteni.

Lípcai négyes fogatot küldött a Kormányzó ajándékba az olasz trónörökösnek

Hóry követ szombaton adta át a fogatot, mely rendkívül megírállyi tetszését

Torino, január 4. Az olasz trónörökösnek esküvője alkalmából az Olaszországgal barátságban élő országok az új párnak nászajándékkal fejezik ki szimpátiájukat és szerencsekívánataikat. Magyarország az olasz trónörökösnek gyönyörű lípcai négyest küldött. A négyes könnyű hajtókocsi elé van fogva és a pompás lovakon diszes, magyaros szerszám csillog. A fogat meg is érkezett Torinóba, azonban a trónörökös már Rómába utazott és így Magyarország ajándékát is utnak indították Róma felé.

Ma reggel 10 órakor Umberto olasz trónörökös a Quirinálban ünnepélyes audencián fogadta Hóry András quirinál magyar követet, aki ez alkalommal adta át a trónörökösnek Horthy Miklós Kormányzó ajándékát, a magyar négyes fogatot. Az utvonalon, amelyen a gyönyörű fogat és a követ magyar zászlós autója, sofőrje mellett diszruhás hajduval elhaladt, a tömeg lelkes ovációt rendezett. A Quirinálban a katona őrség fegyverbe lépett és harsány riadót fújt.

A palotában Clerici tábornok üdvözölte Hóry követet, aki a gárda előtt elhaladva a trónörökös fogadó termébe lépett és a királyi herceg előtt tolmácsolta Magyarország Kormányzójának, a magyar nemzet és a magyar kormány szerencsekívánatait.

Beszédében kiemelte, hogy az öröm a két nemzet között közös. Az

olasz nemzet nagy ünnepe a magyar nemzet ünnepe is és a lelkekben jelentkező őszinte érzések egész melegevel fordul a magyar nemzet a nagy savoyai tradíciókat képviselő trónörökös felé. Boldog és büszke vagyok, — mondotta a követ, — hogy kifejezésre juttathatom királyi fenséged előtt azokat az érzéseket, amelyekben az egész magyar nép, a magyar államtól kezdve a legszegényebb polgárig egyesül. A követ ezután átadta a trónörökösnek Horthy Miklós Kormányzó sajátkezű levelét, amelyben felajánlja a magyar fogatot.

A trónörökös rendkívül közvetlen szavakban mondott köszönetet a szép ajándékért. Kijelentette, hogy örömmel tölti el az a tudat, hogy Magyarország részéről ilyen rokonszeny nyilatkozott meg irányában. Ezután a követ kérésére a trónörökös engedélyt adott Szandner őrnagynak a fogat bemutatására, aki a Kormányzó ajándékát Rómába kísérte.

A trónörökös ezután a követtel és kíséretével a quirinál palotájának udvarára ment, ahol Szandner őrnagy előhajtotta a négyes fogatot. A négy fehér arab telivér pompás fejtartással, nagyszerű tempóban repült el a trónörökös előtt. A fogat hátsó ülésén két gazdagon hímzett, diszruhás magyar kocsis ült, a magyar szerszámzatot kitűnően érvényesült a savoyai ház címere. A kis magyar hajtó kocsi, amely Rómában

magasabbra emelkedett s a hideg is folytonosan nőtt. Közben szüntelenül figyeltem emberemet, aki szintén rám figyelt és kétségtelenül észrevette, hogy halálosan fáradt vagyok s a legnagyobb erőfeszítéssel tartom vissza magam attól, hogy el ne aludjak. De egyszer csak lehunytam a szempilláimat. Talán csak pár percre: az egész csak egy pillanatra látszott nekem, de rögtön az a szorongó érzésem támadt, hogy valaki egész közelről néz velem szembe. Gyorsan fölnyitottam a szemem és borzasztó dolgot láttam: fölém hajolva, olyan közel, hogy alig mozdulhattam, előttem volt utitársam visszatartó arca.

Nagyot kiáltva ugrottam föl, hogy megragadjam a véscíket, de a másik visszatartott. Szinte könyörgő szemekkel nézett rám és azt mondta: — Ne féljen, uram. Csak arra akartam kérni, engedje meg, hogy maga mellé ülhessek és az én lábaimat is betakarhassam az ön kendőjével. Nagyon hideg van.

Az ismeretlen hangja nyers volt és mindennemű gúnyosnak tetszett, mint egy olyan emberé, aki nem nagyon bizik abban, hogy meg is teszi azt, amit kér. Szánalmat keltett bennem. Mégis annyira féltem tőle, hogy egy ideig húzódoztam a dologtól. A másik arcán grimasz jelent

meg, ami talán jóakarati mosolygás is lehetett s amikor észrevette, hogy még mindig félek tőle, megnyugtatót: — Uram, — mondta, — ön bizonyára azt hiszi, hogy én tolvaj vagyok. Nyugodjék meg! Mindenki azt hiszi, aki engem lát. Pedig nem vagyok tolvaj.

— De kérem — válaszoltam neki boldog hangon, hogy szavával valószínűleg lidércnyomástól szabadított meg —, de kérem, én igazán nem gondoltam arra, hogy ön tolvaj... — És helyet ajánlottam föl neki magam mellett.

— Nem vagyok tolvaj, — ismételte az ifeszítőképű ember. — Nem vagyok az, sajnos. Mert nekem tolvajnak kellett volna lenni és szívesen is lettem volna az. Minek tagadtam? Hajlandóságom, nevelésem, az a lélek, amelyben születtem és felnőttem, mind elősegíthették volna, hogy az legyek, ami a hivatásom, ami szinte szenvedélyem: tolvaj. De sajnos, valami mindig megakadályozott abban, hogy lopni tudjak.

— Talán azért, mert nem tud lopni — válaszoltam én.

— Nem tudok lopni, de nem azért, mert nem értek hozzá, hanem egészen más dologért.

— Magyarázza hát meg nekem, hogy mi akadályozza önt ebben?... Szomszédom a lámpához emelte

ismeretlen volt eddig, kedvező benyomást keltett. A trónörökösnek nagyon tetszett az ajándék és ismételt hangsúlyozta, hogy milyen tökéletesek, szépek a lovak. A fogat hibátlan összeállítása Szandner őrnagy ügyes kezét dicséri. A trónörökös örömmel nézte a gyönyörű paripák mutatványait, fordulatait s a fogat lépésben, üggetésben és vágta-

Vitéz Heity Frigyes megkísérli a vitorlázó repülés rekordjának megdöntését

Budapest, január 4.

Kedvező idő esetén Vizkereszt napján vitéz Heity Frigyes és Bernát Mátyás kísérletet tesznek, hogy motornélküli repülőgéppel a fentálló rekordot megjavítsák. A motornélküli repülő-tanfolyam tagjai egész napon át gyakorló repüléseket vé-

Grandi Genfben megy -- éjjel-nappal őrizni kell a Népszövetség palotáját

Genf, január 4.

A január 3-án Genfben kezdődött népszövetségi tanácsülés alkalmából, amelyre első ízben megy el Grandi olasz külügyminiszter, aki az olasz delegáció vezetője, terje-

Csehországban is fellépett a papagálykór

Prága, január 4.

(Cseh Távirati Iroda.)

A papagálykór most már Csehországra is áterjedt. Néhány nappal ezelőtt Prágában gyanús körülmények között megbetegedett egy házaspár s miután a betegséget megelőzően megdöglött a házaspár papagálya, az egészségügyi hatóságok meggyártották azt gyanították, hogy a betegséget papagálykór okozta. A házaspárt több napig megfigyelés alatt tartották a prágai járványkórházban s a megfigyelés eredményeképpen kétséget kizáróan megállapították, hogy úgy az asszonyt, mint a férfinél a psittakosis, vagyis papagálybetegség esete fog fellépni. A férfi állapota életveszélyes, míg az asszonyt tegnap már javulás állott be. A prágai egészségügyi hatóságok tegnap rendeletet adtak ki, amely szerint azonnal be kell

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

szállítani az állatorvosi intézetbe mindazokat a papagályokat, amelyek december elseje óta érkeztek Prágába.

Fordította: S.

Gyökérgolyva fenyegeti a gyümölcsfa melesét

Felülvizsgálják az összes faiskolákat

Budapest, január 4.
(Magyar Távirati Iroda.)

A földművelésügyi miniszterhez érkezett jelentések szerint a gyümölcsfákon utabban mind nagyobb mértékben lép fel egy új fertőző növényi betegség: a gyökérgolyva, mely a gyümölcstermesztést mindinkább fenyegetően vezényezteteti, sőt az erdei fák kivételével feltalálható gyümölcsfákon kívül a gyümölcstermő cserjék, díszfák, gazdasági fák és rózsák gyökérzetén is.

A földművelésügyi miniszter ezért elrendelte, hogy az összes faiskolákat bizottság vizsgálja felül s a vizsgálat eredményéhez képest intézkedés történik az egyes faiskolák, vagy azok egy részének zár alá helyezése, vagy az egyes fák kiirtása és megsemmisítése iránt. Kihágást követ el és 15 napig terjedhető elzárással büntetik azt, aki a szakközvegek elíráását akadályozza, a rendelkezéseknek nem tesz eleget és az előírt fertőtlenítéseket elmulasztja.

Harminc évre ítélték egy asszonyt, aki arzénrel megmérgezte a férjét

A zalaegerszegi törvényszék több ügyben 30 évi jogerős fegyházbüntetésre ítélte Orbán Józsefné 63 éves kerka-némethalusi asszonyt, aki férjét arzénrel megmérgezte. A zalaegerszegi tör-

vényszék az öregasszonynak szerdán két újabb arzénmérgezéses bűnügyét tárgyalja. A tárgyalás iránt már most igen nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Január 31-ig lehet felmondani a megrögzített kereseti-, jövedelem- és vagyonadót

Az adókezelésről szóló rendelkezések értelmében azok az adózók, akiknek általános kereseti és jövedelem adóalapja az évi 10.000 pengőt nem haladja meg, nem kötelesek az idén újabb adóvallomást tenni. Ezeknek az adózóknak az 1930-as évben is ugyanazt az adót kell leróni, amit az előző évben jogerősen vetettek ki rájuk.

Ezt az adót azonban úgy az adózó, mint az illetékes pénzügyi hatóság felmondhatja. Az adózó abban az esetben mondhatja fel az adót, ha üzleti viszonyai az 1929. évben kedvezőtlenebbé váltak, mint amilyenek az ezévi adó alapjául az 1928-as esztendőben voltak. Ebben az esetben azonban az adózónak részletesen meg kell indokolni, hogy milyen okoknál fogva kívánja adójának újbóli megállapítását. Ilyen okok lehetnek az üzletmenetben beállott rosszabbodás, az alkalmazottak létszámának csökkenése és más egyebek.

A pénzügyigazgatóság abban az esetben mondhatja fel az adóalapot, ha úgy látja, hogy az elmúlt évben az adózó üzleti viszonyai javultak, mégpedig legalább 20 százalékkal.

Az adózó újabb adóvallomást köteles tenni akkor is, ha saját maga mondja fel az adót, de akkor is, ha a hatóság a felmondó. Ha felszólításra az adózó nem ad be új adóvallomást, az pénzbüntetést von maga után.

Azok az adózók, akiknek évi jövedelmük meghaladja a 10.000 pengőt, vagy adójuk még nem volt megállapítva, vagy más adókerületbe költöztek, február végéig felszólítás nélkül kötelesek adóvallomást benyújtani.

ÉLETHALÁL HARC APA ÉS FIA KÖZÖTT

Belgrád, január 4.
Mitrovicáról jelentik, hogy Sasinezi községben új év napján borzalmas családi dráma játszódott le, amelyről a lapok csak most adnak hírt. Grubics 67 éves földműves összeveszett fiával, aki először bottal ütlegelte, majd vésővel hátba szurta apját. Az apa erre szintén kést rántott és felhasította a fiának hasát. A fiu azonnal meghalt, a gyilkos apát kórházba szállították.

FELROBBANTOTTÁK A SZILÉZIAI FELKELŐK EMLÉKMŰVÉT.

Varsó, január 4.
A Kattowitz melletti Bogucice helységben ismeretlen tettesek felrobbantották a felsziléziai felkelők emlékművét. A vizsgálat megindult.

A Singer varrógépek mégis a legjobbak

Ólomot vesz

lapunk kiadó-
hivatala

József kir. herceg-u. 16.

Itt a disznóölés ideje,

siessen a legelőnyösebben beszerezni a legkiválóbb

rizskását és borsot

Pálffy Tibor

fűszer és csemege üzletéből

KOSSUTH-UTCA 7.

TELEFON: 13-49.

Benyáts Emil cipőosztálya

Debrecen.

Nagy választék mindenféle cipőkben.

Egyedül az árak hirtetése semmit sem jelent, miert is azt ez esetben elhagytam.

Önnek meg kell győződnie jó minőségeimről, hogy felismerje jutányos árait.

Kigyult és ötnegyed óráig égett a ceglédi hengermalom

Cegléd, január 4.
Magyarország egyik legnagyobb vidéki hengermalmában, a ceglédi hengermalomban ma délen 12 óra 20 perckor tüzet jeleztek. A tüzoltóság öt motoros szerkocsival azonnal kivonult Szalay László tüzoltóparancsnok ve-

tésével és azonnal hozzákezdett az ol-tási munkálatokhoz. Megállapították, hogy a tűz a földszinten keletkezett s rövidesen három emeletre terjedt át. A tüzoltóság négy sugárral kezdett dolgozni és fél kettőre sikerült eloltani a tüzet.

Felgyverzik az o.án vasuti tisztviselőket a sorozaos merényletek miatt

A fővonalon fekvő Beia és Kaca állomások között, ahol mult héten már egy bombát felfedeztek, a vasuti sinekre ismeretlen merénylők újabb pokolgépet helyeztek el. Azonban egy paraszt-asszony ezt is észrevette, mielőtt még szerencsétlenséget okozhatott volna.

A többiben megismétlődött vasuti merényletek miatt a CFR vezérigazgatósága most körrendeletet intézett az összes állomásokhoz, melyben elrendelte az összes pályafelügyelők és váltóörök fegyverrel való ellátását. A vasutak vezérigazgatósága ily módon akarja biztosítani az újabb veszedelmekkel szemben az utasok biztonságát.

Negyven milliót fordít az állam a gazdasági termelés reformálására

Budapest, január 4.
(Magyar Távirati Iroda.)

A földművelési miniszter az 1930-31. évi költségvetés tárgyalása során a legnagyobb mértékben gondoskodni kíván azoknak a termelési reformtervezeteknek a végrehajtásáról, melyekről az idők folyamán oly sok szó esett.

A dolgok komoly elintézése persze nem olyan egyszerű, mint ahogy azt a mai helyzeten jogosan elkeseredett laikus közönség hiszi.

Mezőgazdasági termelésünk mai rendjének gyökere megváltoztatását követelni végeredményben lehetetlen, mert ha például egymillió

katasztrális holdon buza helyett lent vagy kendert ültetnének, akkor a mainál is lényegesen nagyobb baja keletkeznék, mert hiszen a termelt lent, vagy kendert sokkal nagyobb gond volna elhelyezni, mint például a búzát.

Ennek dacára igen komoly és mély értelme van annak, hogy mezőgazdaságunkat fokozatosan átnyergeljük az ipari és kerti növények természetére is. Erre a célra a jövő évi költségvetésben közel 40 millió pengő fog a földművelésügyi miniszter rendelkezésére állni, amely elég tekintélyes összeg ahhoz, hogy a kormány a legkomolyabb eredményeket érje el.

JANUÁR 11-ÉN LESZ A GAZDABÁL

A „Polgári és Gazdakör” — mint már közöltük — január 11-én, szombaton este fél 9 órai kezdettel rendezi az „Arany Bika” dísztermében hagyományos gazdabálját. A rendező bizottság Balogh István elnökkel az élén minden előkészületet megtett, hogy az mindenben a mult hagyományaihoz mérten a legjobban sikerüljön, éppen ezért a rendezőbizottság minden nap rendelkezésre áll, hogy a bál iránt érdeklődő közönség kíváncsi kérdéseire készséggel kielégítse. A rendezőbizottság itt kéri fel a bál iránt érdeklődő közönséget, hogy amennyiben valaki tévedésből meghívót nem kapott volna, úgy szíveskedjék a bálrendező bizottsághoz, Piac-u. 7. I. emelet fordulni, hol készséggel felvilágosításra talál. Páholy- és személyjegyek előre válthatók a „Polgári és Gazdakör” Piac-u. 7. szám alatti helyiségében. A jegyek elővételről ajánlatos gosdoskodni. A rendezőbizottság.

TŰZ A WASHINGTONI CAPITOLIUMBAN

Washington, január 4.

A washingtoni Capitoliumban tegnap este 7 órai támadt. A tüzoltók háromnegyed órai munka után elhárították a veszélyt. Az épületben kevés kár esett, csak néhány kép és akta pusztult el. Az anyagi kár 75000 frank.

Tűzifa

Porosz és belföldi

köszenek

bányakösz, kovácskösz, mindenféle tüzelő és építési anyagok

GUTTMANN LAJOS

raktárban

Debrecen, Ispótlány-utca 12. sz.

(Volt köztisztviselők faterlepe)

Telefon: 14-34. Telefon: 14-34

A világ legnagyobb légi haderejével Oroszország rendelkezik

Londonban most jelent meg a legújabb nemzetközi kimutatás a világ egyes államainak légi haderejéről. A kimutatás nagy meglepetése, hogy kétségkívül megbízható adatai szerint a legnagyobb légi hadereje ezidőszereint Szovjetországnak van. Oroszország légi utainak hossza 11.460 mértföldet tesz ki, szemben Anglia 6460 mértföldes légi utjával. Hogy a szovjet milyen erőesztésekkel igyekeznek megőrizni ezen a téren vezető szerepét, arra nézve jellemző, hogy a kimutatás szerint a következő öt év alatt rendszeresítendő légi utainak hosszát 28.517 mértföldre készülnövelni. A vörös légi haderő jelenleg 80 osztagból áll s minden osztagban 12 repülőgép van. Az állami ellenőrzés alatt álló repülőgépgyárak száma Oroszországban eléri a huszat, amelyek ugyyszólván szakadatlanul munkában vannak s a következő öt évben a légi haderő fejlesztésére előirányzott költségvetés összege meghaladja a nyolcmillió font sterlinget.

TANYÁN HAJNALI CSENDBEN

A hideg széthullámosodik. Libabőrös lesz a föld háta és az ember álmos szeméből a szomorúság kél utra, hogy időtlen-időkig bolyongjon a végtelen mezők felett. De a növekedő vetések harmattá gyöngyözik a szomorúságot és növekednek és örülnek, örülnek, mert az öröm kütteje a szomorúság.

TANYÁN FORRÓ NAPSÜTESBEN

A napnak sugarai clárasztják a sük mezőn a smaragd zöld vetést és felragyognak a drága harmatgyöngyök. Fehéren, pukkadva kacag a nap és boldogan veti rá magát a földre, felszipantja a harmat-gyöngyöket. A növények összegöngyölitik magukat és hangtalanul zokognak, szomorkodnak, mert a szomorúság kütteje az öröm.

BUJIDOSÓ PÉTER.

NÉMETORSZÁG NEM JÁRUL HOZZÁ SEMMIFÉLE BÜNTETŐRENDELKEZÉSHEZ

Páris, január 4. A Belga Távirati Iroda hágai tudósítója jelenti, hogy az értekezlet érdeklődésének középpontjában a szankciók kérdése áll. A németek azt kívánják, hogy akármi történjék is a Young-tervvel, a Németbirodalommal szemben többé ne lehessen szankciókat alkalmazni. Azt kívánják, hogy a versaillesi szerződésnek azt a pontját, amely felhosszítja a győztes hatalmakat a Rajnavidék ujra való megszállására, töröljék el. A németek ellenzik egy ad hoc bizottság kiküldését és azt óhajtják, hogy döntő bíróságot állítsanak fel. A keleti jóvátételek kérdésében Németország és a hitelező államok megbízottai között megegyezés jött létre, amelynek értelmében a Young-tervet érvényesnek fogadják el, mihelyt azt az érdekelt hatalmak ratifikálták.

A betegápolás terhét Hajdúvármegyére hárította a népjóléti miniszter

Debrecen, január 4. (A D. U. tudósítójától.)

A népjóléti miniszter rendeletet küldött az összes főhatóságokhoz, így Hajdúvármegyéhez is, melyben értesíti a vármegye vezetőségét, hogy a jövőben a szegény betegek gyógyellátásáról és ingyen kórházi ápolásáról a törvényhatóság köteles gondoskodni. Ezzel szemben a népjóléti miniszterium a betegápolási pótdoból 19.000 pengőt bocsájt Hajdúvármegyére rendelkezésére.

Hajdúvármegyét ez a rendelkezés kellemetlenül érintette, annyival inkább, mert a szegény betegek gyógyellátását eddig a népjóléti miniszterium intézte az országos egészségügyi alap terhére. Különben is a hajdúvármegyei szegény betegek ellátására hatvan-hetven ezer pengőre volna szükség, már pedig ilyen nagy összegre a költségvetésben nincs terjedet.

Hajdúvármegye kisgyűlése elhatározta, hogy panasszal fog a népjóléti miniszter rendelkezése ellen fordulni a közigazgatási bírósághoz. Az erre vonatkozó indítványt január 14-én terjesztik a törvényhatósági bizottság közgyűlése elé, amely valószínűleg egyhangulag magáévá teszi a javaslatot. Ugyanekkor választják meg a vármegye felsőházi tagját is.

Kétszázezerre emelkedett a debreceni járásbíróóság ügyforgalma

(A Debreceni Ujság tudósítójától.) A debreceni járásbíróóság elkészítette a múlt évi statisztikáját, melyből kitűnik, hogy a bíróság ügyforgalma 170.000-ről 202 ezerre emelke-

dett. Beadvány volt 31 ezer darab, melyek közül a legtöbb a becsület-sértési ügy. Keresetet 136.464-et adtak be, míg a végrehajtók 11.500 esetben szállottak ki.

„A debreceni egyetemmel egyetlen európai univerzitás sem vetekszik”

Egy svéd lap érdekes cikke Magyarországról és Debrecenről

Debrecen, január 4. (A D. U. tudósítójától.)

A „Nya Växjöblad” című svéd lap, amelynek tudósítója nemrégiben Magyarországon járt, igen érdekes cikket küldött dr. Raketti Miksa tollából Magyarországról és Debrecenről. A cikket dr. Ambrus Ilona fordításában alább közöljük:

A békekötés meglehetősen önkényesen változtatta meg az európai határokat és alkotott új államokat, de egy országra nézve sem történt ez oly katasztrófális módon, mint Magyarországra nézve. Mi itt Svédországban különös szimpátiával nézzük ennek a nemzetnek a sorsát, melynek körében annyi jó barátunk, a svéd kulturának és művészetnek annyi tisztelője él. Mindaz, aki ismeri azt a gyönyörű országot s a magyar nemzet dicső történetét, ama nemzet történetét, melynek fiai közül került ki többek közt Kossuth, képtelen megérteni, hogy „igazságosság” örve alatt hogy lehetett egy ilyen országot ily tökéletesen szétdarabolni.

Elég egy pillantást vetni a régi és az új térképre, hogy ezt megértsük. Mig Magyarországot területét azelőtt 326.000 négyzetkm. volt, most 92.591 négyzetkm.-re zsugorodott össze. A 63 vármegyéből 36 maradt s a közel 19 millió lakosságból alig 8 millió.

Több, mint három és fél millió magyar egyszerűen bekebeleztek a teljesen idegen szomszéd államokba, úgyhogy a mai összmagyarság egyharmada kényszerűségről oláh, cseh-szlovák, joguszlav vagy osztrák állampolgárrá lett. Jóllehet, a Habsburgok alatt Magyarországnak nem egyszer nehezebbre esett Bécs parancsaihoz és kívánságaihoz alkalmazkodnia, ma sokan úgy gondolnak a Habsburg-érára, mint a „ régi jó időkre”.

A földarabolásokról Magyarország politikai megsemmisítésére törekedtek. De ugyanakkor megelégedtek arról, hogy egy állam életében a politikai tényezőkön kívül etnográfiai, földrajzi és gazdasági tényezők is szerepelnek. Magyarország gazdasági összeomlásáról minden idegen meggyőződhet, hisz Magyarország ma a legdrágább ország Európában. Ezen nem lehet csodálkozni, mert hiszen a régi nagy exporttal ellentétben ma ugyyszólván mindent be kell hozni, még só sinec elegendő az országban. A legjobb és leggazdagabb vidékek, Bácska, Bánát, Fiume Jugoszláviához, Horvátországhoz tartoznak. A Bánát keleti része és Erdély gazdag erdősegeivel a románoké, a Felvidék s a Kárpátok a cseh-szlovák állam birtokává lettek. Magyarország erdősegeiből mind-

össze 16 százalék maradt meg. A fa azelőtt egyik legfontosabb exportcikk volt, ma a szükségletet egyáltalában nem fedi. Elveszett a legelőterületek legnagyobb része is, minnek következtében a ló- és szarvasmarhatenyésztés a minimálisra csökkent. A hortermeles kevesebbet vesztett, mégis ma a réginek csak 68 százalékát teszi. Nem szabad megfeledkezni a magyarság kulturális szerepéről sem, úgy a múltban, mint ma. Hisz mai, szomorú sorsa ellenére is büszkén mutathat négy egyetemére (Budapest, Szeged, Debrecen, Pécs) és műgyetemére (Bpest). Mind a négy egyeteme kiváló nemzetközi értelemben is és professzorai a tudományos konferenciákon előkelő szerepet töltenek be. Itt kell különösen megemlítenünk a debreceni egyetemet, melynek gyönyörű és modern berendezésével egy európai egyetem sem vetekszik.

Igen korán hullott el gyilkos kezétől gróf Tisza István. Utódjának, gróf Károlyi Mihálynak idején jutott uralomra a szovjet Kun Bélával élén és négy és fél hónapon keresztül garázdálkodtak a kommunista terroristák. A vér patakokban folyt és az ország gazdaságilag teljesen összeomlott. Betetőzésül bevonultak az oláh rabló csapatok és fölemésztettek és elhurcoltak mindent, ami megmozdítható volt.

Végre 1920-ban a keresztényszocialista- és kigazdapárt megválasztotta kormányzóul Horthy Miklós admirálist és megkezdődött a konszolidáció. Horthynak és miniszterelnökének: gróf Bethlen Istvánnak sikerült aránylag rövid idő alatt a károsított országban visszaállítani a rendet és minden vonalon megindítani az ország tekintélyét a külföld előtt is.

A pengővel sikerült stabilizálni a valutát is. Bár még sok építenivaló van szent István koronájának szép országában, mégis bámulattal kell látnunk azt, amit már is elért és biztosak vagyunk, hogy mielőbb elfoglalja Magyarország Európa kulturális közt az öt megillető helyet.

JÓZSEF FERENC KIRALYI HERCEG AZ OLASZ TRÓNÖRÖKÖS ESKÜVŐJÉN

Budapest, január 4. József Ferenc főherceg és Anna főhercegnő az olasz királyi pár meghívására Umberto trónörökös esküvőjén hivatalosan részt fognak venni. Január 4-én indultak el Rómába, ahol az ünnepségek ideje alatt az olasz királyi pár vendégei lesznek.

Fuvarozásokat

bárhova, költöztetéseket elseré, tizenötödikére eljegyvez, álmástól ki és beszállítást, vidékre s méltányos árban szállít:

Központi Fuvarozási Iroda

Károly Ferenc József-ut 18/b. Telefon: 4-64. Tulajdonos: Gaál Imre.

6
12
és
18

havi részletre ártjegyzéki árban.

Philips Rádió

és villany felszerelési cikkek legolcsóbban a Bárany Rádióházban

SZFNT ANNA-UTCA 1. SZÁM.

Mindenféle b- és külföldi

szén, kocsz, tojásbrikett, tűzifa és Berentei szén

Retorta bükkszén és szén és nagyban házhoz szállítva is

Gabányi Sándor utóda

Láng Miklós, Debrecen legrégebbi cégénél a legolcsóbb napi áron beszerezhető

Csarnó-utca 28. szám.

Telefonszám: 4-49

Debrecenben is megülik a Szent Imre jubileumot

A Szent Imre kilencszázévesztendős-jubileum alkalmából országsszerű folynak az előkészületek, hogy az egész évre szóló ünnepség, mely méreteit tekintve a milleniumot is felül fogja múlni, méltó legyen az ország történetéhez. A Huszár Károly és Hász István tábori püspök elnöklése alatt működő bizottság még csak az előmunkálatokat tette meg s már egyetlen közsege sincs az országnak, ahol a Szent Imre-bizottság meg nem alakult volna. Eddig már nyolcvan-négy város és nagyközség jelentette be, hogy utcát nevez el Szent Imréről, ötvenkettőben pedig emlékművet állítanak fel. Számos új templom, kulturális és karitatív intézmény fogja hirdetni Szent Imre nevét.

Az ünnepségek május első vasárnapján kezdődnek el és egész évben tartanak. A jubileumi ünnepélyekre a világ minden részéből külön vonatok fogják hozni a zarándokokat. A debreceni Szent Imre és Szent László-ünnepséget a tavasszal tartják meg, míg a fővárosi ünnepségek zöme júliusra és augusztusra esik, amikor Prohászka Ottokár monumentális szobrát is leleplezik. A debreceni ünnepség előkészítésére dr. Lindenberger János apóstitói kormányzó, pápai főpap szűkebbkörű bizottságot nevezett ki, melynek tagjai dr. Láng Nándor egy. tanár, Kovács Sándor, a Katholikus Figyelő szerkesztője, dr. Bartók Mátyás káplán, dr. Liszt Nándor író, a Debreceni Ujság-Hajdúföld munkatársa és Olejár Mihály, a Szent László Kör elnöke. Serédy Jusztinián bíboros-hercegprímás Kovács Sándort, a Katholikus Figyelő szerkesztőjét az országos nagybizottság tagjává is kinevezte.

Nyilatkozat. A 321. sz. Méliusz cserkészcsapat betörésével kapcsolatosan szereplő Balogh Miklós szücs-tanulóval nem azonos a fenti csapat kötelékébe tartozó Balogh Miklós, 18 éves kötszővő munkás, csekész-örsevezető. 231. sz. Méliusz csapat parancsnoksága.

BUKARESTBEN MÁR AZ OLÁH LAPOKAT IS ELKOBÓZZÁK

Bukarest, január 4.
A Cuventul mai számát a Károly-üggyel kapcsolatosan közölt és közrend ellen izgató tartalmú cikke miatt elkobozták. A belügyminiszter a Cuventul akciójának megtorlásául bírósági eljárást indított.

Az egész életben hű barát

SINGER
VARRÓGÉP.

*Kedvező fizetési feltételek
Alacsony havi részletek.*

SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.
Piac-utca 79. szám

Mikor a detektív és a tolvaj egy szabónál dolgoztatnak

Szerencsés fogást csinált a debreceni rendőrség

Kitünő fogást csinált a rendőrség szombaton délelőtt egy kabátlopás kapcsán. Auschnitz Géza pincértől még a múlt év december 17-én ellopották 160 pengő értékű vadonatúj kabátját. Ausnitz az Angol Királynőben van alkalmazva és ott az alkalmazottak részére fenttartott ruhatárból emelte el a tolvaj a kabátot. A feljelentés nyomán a rendőrség megindította a nyomozást, de eleinte minden eredmény nélkül. Székely Mihály detektívcsoporthoz azonban egy véletlen körülmény folytán nyomára jött a tolvajnak. A múlt hét közepén Székely Mihály a szabójához ment ruhát csináltatni, s amint a szabóval beszélgetett, észrevette, hogy az Angol Királynőből elloport kabát, amelyről pontos leírása volt a detektívnek, ott függött a szabó műhelyében. Érdeklődött a kabát iránt s megtudta, hogy azt egy fiatalember

hozta ide azzal, hogy az neki nagy és alakítsák át az ő termetére.

Nyilvánvaló volt, hogy a tolvaj legnagyobb pechjére ugyanahhoz a szabóhoz vitte a kabátot, ahol a detektív is ruhát varratott. A többi már magától jött, mert a detektív felkérte a szabót, hogy mikor az illető a kabátért jön, jelentse azt a rendőrségnek.

A szabó úgy vállalta a kabát átalakítását, hogy az szombaton délelőtt készen lesz s erre az időre egy detektív ment ki a szabóhoz, s most már kettesben várták a tolvajt, aki gyanútlanul tényleg megjelent és a detektívvél történt kölcsönös bemutatkozás után azonnal a rendőrségre került. A tolvaj V. Gy. fiatalkorú villanyszerelő segéd, akit kihallgatása után őrizetbe vettek, majd át kísérték a fiatalkorúak bíróságához.

A békéhez képest 21 százalékkal drágult a megélt tés

Budapest, január 4.
Dálnoki-Kovács indexszámításai szerint az elmúlt év végén a megéltéti költségek színvonala 1.54 százalékkal volt alacsonyabb, mint az év elején. A közszükségleti cikkek általános olcsóbbodása tehát az elmúlt évben 1.54 százalékos. Tekintettel azonban arra, hogy az év elejétől kezdve egészen májusig fokozatos drágulás volt észlelhető, ami ettől az időponttól kezdve az év végéig lassanként morzsolódott le, az elmúlt év folyamán 0.39 százalékkal nagyobb összegre volt szükség azonos életszínvonal biztosítására, mint az előző évben. Aranykoronában kife-

jezve, a háború előtti viszonyokhoz mérten a megéltetés átlagos drágulása 21.12 százalékos. Pengőben kifejezve ma 138.57 pengőre van szükség ugyanannak az életszínvonalnak a biztosítására, amelyre a háború előtt 100 korona volt elégséges. Papirkoronában kifejezve a háború előtti állapothoz viszonyítva a drágulás 17.321-szeres. Ha a lakbért figyelmen kívül hagyjuk, a háború előtti állapothoz viszonyítva, a megéltetés átlagos drágulása 28 százalékos. Pengőben kifejezve ma azonos életszínvonal biztosítására a békebeli 100 koronával szemben 146.42 pengő szükséges.

Február 2-án ismét megrendezik a debreceni ujságírók a hagyományos álarcos, jelmezes „Görbe Éjszakát”

Az elmúlt éveknél mindig legsikerültebb mulatsága volt a debreceni ujságírók *Görbe Éjszakája*. Ezen a bálon mindig korlátozás nélkül lett úrrá a fesztelen jókedv és a debreceni ujságírók ötletet, fáradságot nem kímélve igyekeztek mindig a közönségnek egy feledhetetlen szórakozásról, pompás bál éjszakáról gondoskodni. Ez a törekvése a múltban mindig sikerrel járt a debreceni ujságíróknak, a közönség szeretettel és szívesen kereste fel az ujságírók *Görbe Éjszakáját*, ahol mindig jól mulatott a város apraja-nagyja. Ezen az éjszakán a debreceni ujságírók, akik az esztendőn keresztül a legnagyobb fáradsággal dolgoznak a

köz érdekében, letezik a tollat, nem csörög a telefon, nem zúg a rádió, nem vág az olló, az ujságíró leveti a munkaköpenyt és egy estét önmagának szentel, amikor azonban végül mégis a nagyközönséget szórakoztatja.

Az idén, február 2-án ismét megrendezik a debreceni ujságírók a „Görbe Éjszakát”. Az ujságírók már megkezdték a *Görbe Éjszaka előkészületeit és rendkívül nagy felkészültséggel igyekeznek azon, hogy ha lehetséges, a közönség még jobban mulasson a Görbe Éjszakán, mint az előző éveken*. A *Görbe Éjszaka* programja még nem alakult ki teljesen, 30 ujságíró dolgozik váll-

vetve, hogy minél több ötletet, vidámságot halmozzanak össze erre az éjszakára.

A *Görbe Éjszaka* az idén is *álarcos, jelmezes mulatság lesz, amelyre máris nagyban készülődik a hölgytársadalom*, hogy minél szebb és ötletesebb jelmezekkel tegyék színessé a *Görbe Éjszakát*. Lesz felvonulás, éjfél kabaré, különböző versenyek és pályázatok, *ezernyi tréfa és ötlet, amelyeket részletesen most dolgoz ki a Görbe Éjszaka nagybizottsága*. Annyi bizonyos, hogy a *Görbe Éjszaka* a hagyományokhoz híven az idén is a szezon legsikerültebb mulatsága lesz és azon önfelédten fog mulatni mindenki, aki csak meg fog jelenni.

KÖZLEDEKÜ L. VELEK

A közlekedés egyszerűsítése

Mint tetszik tudni, nyájas olvasó, a boldog újév sok ajándéka közt kaptuk a közlekedési kódexet is. Ne úgy tessék érteni, hogy most talán kódexeket osztogatnak az utcán, hanem csak úgy, hogy pl. ezentul minden kerékpár ott kell, hogy legyen az a táblácska, amely a boldog tulajdonos családi és utónevét, nemkülönden kerékpáron ott kell, hogy legyen volt eddig, nyájas olvasó? Hát úgy, hogy mindenki rendszámot viselt a biciklijén s ez kielégítő védekezés volt a tolvajok ellen, mert a lopott bicikkel nem igen lehetett az utcán mutatkozni, lévén annak redszámja — körözött. Viszont most hogy állunk a dologgal? Hát úgy, nyájas olvasó, hogy ha most kerékpárt akarsz lopni, először névtáblát csináltatsz a vaskereskedőnél, majd eltulajdonítasz egy biciklit s otthon szépen rászereled a táblát. Bátran karikázhatsz vele, mert most már a jármi lopott voltának külső jele nincsen. Valóban, nagy egyszerűsítés — a tolvajok számára. Sőt így unatkozó utcagyerekekről is gondoskodva van, mert van hangos olvasnivalójuk.

Avagy: ha netán gyalog jársz és realiskoláltól elindulva át akarsz menni a kisállomás sorompóján keresztül a Széchenyi-kertbe, hát nem szabad ám a járda elfogytával a Nyugati-utca aszfaltján átvágni s a kisállomás épülete melletti gyalogjárón a sorompóhoz menni. Hanem ezt csinálod: a Hatvan-utca végén átvágysz a szemközti járdára. Majd a szemközti járda végén előbb derékszögbe térsz s átvágysz a Vendég-utcán. Egy kis járda után ismét átvágysz a Pesti-utcán, a síreken átmenve, megint átvágysz a Kishegyesi-uton. Tehát egy helyett négy átkelést eszközölsz, sokkal hosszabb uton. Valóban, nagy egyszerűsítés — a cipészek javára. Amint eme utakra nézve én egy órától kioktatást szenvedtem.

Más: Ezentul jobb, ha egy utcának nincs gyalogjárója. Mert ilyenkor egy méternyi sávot foglalhat el a gyalogos. De jaj annak, aki járdával ellátott utcába téved! Itt tudniillik csak a járdán szabad közlekedni, amely a legtöbb utcában csak — 30 centiméter.

Vége: Ma, hogy egy fentebb említett keskeny gyalogjárón velem szembejövő hölgyet ne kelljen a sárba küldenem, lévén a sár jobbra, — jobbra tértem ki. A kódexre való hivatkozással kérem az eljárás megindítását.

Közlekedő Egyén.

PALOTAY LAJOS vegytisztító

telepe Honvéd-u. 9/j Üzletei: Kálvin-tér 5. Batthyányi-u. 26. és Hunyadi-u. 5.

A világhírű
MERCEDES-BENZ

személy és teherautók

és a M. kir. áll. Vas-, Acél- és Gépgyárak által gyártott

MAVAG-MERCEDES-BENZ

teherautók, autobuszok és különleges autók vezérképviselete és eladási központja:

MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RT.

Budapest, IV. Váci utca 24.

Közvetképviselet: Révész Simon Debrecen, Hunyadi-utca 21.

OPERA-KULTUSZ DEBRECENBEN HATVAN ESZTENDŐVEL EZELŐTT — HÁROM ÉV ALATT 27 OPERÁT ADOTT ELŐ AZ INTEN- DATURA 134 ELŐADÁSBAN

(A Debreceni Újság tudósítójától)
A debreceni színházproblémának egyik legvitatottabb kérdése már évek óta az operaelőadások csekély száma, — vagy mint az idén, — a teljes hiányuk. A publikum zenekedvelő része szüntelenül sürgeti a magasabbrendű zene színpadi kultuszát, — amit az illetékesek és a sajtó egy része állandóan azzal az érveléssel utasítanak el: *Debrecen közönsége még nem áll azon a nívón, hogy remélhetőleg tenné a színigazgatónak az operaelőadásokat.*

Emnek a vitának eldöntésére érdekes adalékokkal szolgálnak a színház hatvan év előtti kimutatásai, amelyek félszázad távolából felelnek meg arra a kérdésre, volt-e, van-e Debrecennek zenei igénye műintézetével szemben, s vajon az egészséges fejlődés, vagy a hanyatlás képét mutatja a mai állapot.

Tíz év alatt 47 operaelőadás

Az összehasonlítás megkönnyítése céljából érdekes előrehocsátani, — hogy a most jubilálni készülő színházi rezsim tíz esztendő alatt összesen 47 operaelőadást tartott. Bemutatott egy eredeti művet, dr. Taty Zoltán „Tüzimádóját” és felújította *Erkel* „Hunyadi Lászlóját”, *Mascagni* „Parasztbecsületét”, *Puccini* „Pillangókisasszonyát” és „Toscaját”, *Bizet* „Carmenét”, *Leoncavallo* „Bajazzóit”, *Mozart* egy kis egyfelvonásosát, valamint *Verdi* három darabját, összesen tehát 11 operát.

Az 1920—21., 1921—22. és az idei szezon alatt nem volt operaelőadás.

Három év alatt 134 opera

Debrecennek ma az a híre ország-szerte, hogy a vidék zenekulturájának vezető centruma. A közel ezer tagot számláló *Zenekedvelők Köre*, a külön *Filharmonikus zenekar*, de az egyedül csak a híres *Farkas Ödön*-féle kolozsvári zenekonzervatóriumhoz hasonlítható Zenede követendő példaképpen lebegnek a magyar városok előtt. És mégis, — ha az illetékeseknek hinnünk lehet, — minde magasnívóú intézmények működése teljesen hatástalan maradt, hiszen szerintük Debrecenben még a komoly színpadi zenének sem tudtak évtizedes, — a zeneiskola

Béke áruház

SZENT ANNA-UTCA 2.
Legolcsóbb árajánlata.

Szavatolt elsőrangú áruk.

- 1 pár mosható selyem harisnya 3.40
- Gyönyörű angol ruhahársony 3.30
- Óltöny szövet, 150 széles 7.50
- Tiszta gyapjú női harisnya 2.60
- Divat flanel 1.32
- Crep de chin minden színben 6.60
- Ramona estélyi ruhákra legújabb összes színekben 4.80
- Taftalin minden színben, hibátlan 3.50
- Georgette nehéz minőség 9.—
- Nyers-selyem elsőrangú 5.40
- Bemberg selyem sima és mintás 2.20
- Legnehezebb tiflisz és crep-szaten 11, 12 és 14.50
- Selyem tiill 100 széles mindu szín 2.80
- Sifon gyermek fehérneműre —.69
- Karton és voál —.78
- Alsólepedő vászon 140 széles 2.20
- Paplanlepedő vászon 180 széles 3.30
- Futó szőnyeg lá 2.20
- Schroll, Liliom vásznak gyári árban.

pláne 68 éves, — munkálkodásukkal híveket nevelni, holott 1866-tól 1869-ig nem kevesebb, mint 134 szekeres operaelőadás volt az alig megnyitott színházban.

Huszonhét bemutató három szezon alatt

Ha a Színügy-egylet 1869. évi jelentésének sárgult lapjait forgatjuk, a szezonvégi kimutatásokban megtaláljuk a szakértő színház-vezetés böles ökonómiáját, amellyel körülből minden hétre juttatott egy-egy operaelőadást, sem nem zsufolva őket egymás nyakára, sem pedig nem iktatva az előadások közé a publikumot elkedvetlenítő hosszú pauzákat.

Huszonhét opera került így három év alatt a debreceni közönség elé, — amely, ugylátszik, akkor nem volt olyan „műveletlen”, mint ahogy ma állítják róla, — és pedig 1866/67-ben 51, 1867/68-ban 45, 1868/69-ben pedig 38 előadásban.

Érdekes megemlíteni, hogy az operák száma mindhárom szezonban felülmulta az operett-előadások mennyiségét, mert a Színügy-egylet szemmel láthatólag komolyan vette saját programját, amely pedig így-ígyen szólott a színház céljairól:

„... A nagy nemzeti cél után legközelebbi feladata színházunknak az erkölcs nemesítése és a jóizlés meghonosítása: hatni: kiváló törökviszünk tárgya legyen színpadunktól minden oly művet távol tartani, mely még romlatlan közönségünk lelket megmérgezné, vagy izlését elterdítene. És ezen szempont oly fontosnak tekintendő, hogy hatásvadászat folytán kiinduló előnynek se dloztassék fel soha...”

Böles és megszívlelendő szavak ma is, a „Tizennyolcévesek” kor-szakában.

Az opera-repertoár

Az opera repertoár igen változatos volt hatvan évvel emekelőtte. Mindhárom szezonban változtatták egymást a következő bel- és külföldi operák: *Alvajáró*, *Alarcosbál*, *Büvös vadász*, *Borgia Lukrécia*, *Dinora*, *Ernani*, *Faust*, *Fekete dombo*, *Fra Diavolo*, *Hunyady László*, *Ilika*, *Kúnok*, *Lammermoori Lucia*, *Linda*, *Mária*, *Nabucodonozor*, *Norma*, *Ördög Róbert*, *Portici néma*, *Rigoletto*, *Stradella*, *Sevillai borbély*, *Tell Vilmos*, *Troubadour*, *Zampa* és *Zsidóné*.

Tungstam rádió

Válasszon:

telepes	hálózati
készülék	
R 406	AR 4100
G 407, G 409	AR 4100, AG 4100
G 409, L 414	AG 4100, L 414
P 414	P 414

Egyedirányítócső anódpótlóba vagy hálózati készülékbe PV 475

Mindegyik tökéletes a maga helyén, mert mindegyik:

Tungstam báriumcső.

Olyan műsor, amellyel ma is nagyon meg volnának elégedve.

Az európai polgárosodás keleti véghatárán...

Igy volt ez hatvan esztendeje Debrecen nemes városának ujkeletű színházában, amikor a Színügy-egylet nem üzletet látott műintézetének vezetésében s nem Pest után szaladt, hanem öntudatosan mutatott reá vállalt hivatására:

„... az európai polgárosodás keleti véghatárán, idegen elemek közé ékelt magyar faj további fennmaradása csak nemzetiségének megszilárdítása által biztosítható, ezen nagy és minden magyar ember előtt szent cél elérésének pedig a nemzeti színészet tagadhatatlanul egyik leghatalmasabb tényezője...”

Amit Intim Pista nem tud

Ha pedig mindezeket netalántán a megboldogult színügyi bizottság, vagy valamely, a Kardoss-vár környékén sütkérező Intim Pista elővadás, lelki szemünk előtt lebeg fölényes, megsemmisítő gesztusa:

— Szép, nagyon szép, de hatvan év előtt bizonyára nem csak 56,000 pengő évi szubvenciót kapott a színház...

És ebben igaza is van a *benfentesnek*. Mert ezekben az esztendőekben, — amikor 134 operaelőadás mozdította elő Debrecen zenei kulturáját, — egyetlen krajcár szubvenciót sem kapott a színház sem a várostól, sem senki mástól.

Az arabok és zsidók között újabb össze- ütközés készül a Szentföldön

London, január 4. Jeruzsálemből jelentik a Daily Mail-nak, hogy a zsidók és arabok közötti feszültség kirobbanással fenyeget. — Északpalesztinában arab agitátorok bujtogatnak az ottani druzok és szíriai

fanatikus arabok között. Az angol rendőrséget megerősítették és a transsjordániai határvédő csapatok két századát Jerichóból Szafedbe vezényelték. A lázadók felkutatására repülőgépeket küldtek ki.

A vonat Ebes közelében lefejezett egy ismeretlen embert

(A Debreceni Újság tudósítójától)
Borzalmas szerencsétlenség történt az elmúlt napokban Ebes és Szoboszló között, a Debrecen—budapesti vasútvonalon. A pályaoőr kora reggel, a rendes pályavizsgálat során rémülten fedezett fel egy rettentően összeroncsolt és megcsontított emberi holttestet a sínek között.

Először csak egy emberi törzset talált, pár méterrel arrébb pedig a töltés szélében egy levágott fejet.

nem messze ezután két főből leszelt láb fekkid a sínek mellett. Az emberi testrészek körül husz méter hosszúságban heverték összevissza és a kavicsos vértócsák, agyvelőrészek, huscafatok voltak láthatók.

A pályaoőr telefonon értesítette az ebesi esendőrőrsöt, amely kiszállt a helyszínre és összeszedte a szétszabdalt férfi darabjait. Ruháit átvizsgálták, de semmiéle írást nem találtak nála, amelyből személyazonosságára lehetne következtetni.

A halálos gázolásról jelentést tettek a debreceni királyi ügyészségnek, az összeroncsolt holttestet pedig beszállították a debreceni egyetem bonctani intézetébe. A napszámos-külső ember kilétének megállapítása végett megindították a nyomozást.

Gyertyán,

tölgy, tüzelő anyagok

kiváló minőségben jutányosan kaphatók

Központi fa-
és széntelepen

Károly Ferenc József-ut 18-b.
István gőzmalommal szemben. Telefon
4—64. Tulajdonos: Gaál Imre.

Korlátozzák a táncmulatságokat!

A TESz átirata a hatóságokhoz

(A D. U. tudósítójától.)
A Társadalmi Egyesületek Szövetsége átiratot intézett az illetékes hatóságokhoz, hogy a táncvígalmakat csupán ünnepnapokra s azokat megelőző hétköznapokra korlátozzák, egyéb napokon pedig a nyilvános helyeken még a szokásos délutáni táncot is tiltsák meg, amely a fiatalokat könnyelművé teszi és a komoly munkától elvonja. Másrészt azzal a kérelemmel fordult a magyar társadalomhoz, hogy a táncmulatságoknál szokásos fényűzéses öltözködést kor-

látozzák, itt is csupán magyar gyártmányu anyagra szorítkozzanak. Ezt a felhívását a TESz megküldötte kerületi elnökeinek, szervezeteinek és a kebelébe tartozó összes társadalmi egyesületeknek is, hogy intó szava a vidékre is elhallatsszék. A TESz — így hangzik a felhívás — elvárja a magyar társadalomtól, hogy komoly önfegyelmeltséget fog tanusítani még mulatságaiban is most, amikor a közelgő hideg télen a tömegek rossz helyzete segítséget kér: kenyérre és tüzelőre!

Behajtják a hátralékos vagyonszállítást

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Hegedüs Lóránt pénzügyminiszter úgy az ingó-, mint az ingatlan vagyonszállítást állapított meg, amelyet részben pénzben, részben természetben kellett leróni.

A földtulajdonosokra vonatkozóan a rendelkezés úgy szól, hogy az ezer holdon felüli birtokosok feltétlenül előtérben tartoznak kötelezettségüknek eleget tenni, míg az ezer holdon aluli birtokosoknak megengedtetett, hogy a hivatalosan megszabott megváltási ár lefizetésével tegyenek eleget ezen kötelezettségnek.

Az ezer holdon felüli birtokosok eleget is tettek a törvény intézkedésének s az államnak kiszolgáltatták a leadandó földterületet, amelyek egy-

részt ezidő szerint az államkincstártól bérben bírlák.

Nem így az ezer holdon aluliak, akiknek egy jelentős része — mint-hogy az elmúlt időkben egyáltalán nem sűrűttek — fizetési kötelezettségének nem tett eleget és a vagyonszállítással ma is tartozik.

Most arról értesülünk, hogy a kormány intézkedésére pontosan összerírják azokat, akik a vagyonszállítással még hátralékban vannak és a pénzügyi kormányzat haladéktalanul gondoskodni fog a hátralékos összegek behajtásáról.

Értesülésünk szerint legalább 50—60 millió pengőnek kell a kincstár kasszájába befolyjni a hátralékos vagyonszállításból.

JÖNNEK A FILMOPERÁK!

(Hollywoodi levelezőnk től.)
Bruno Walter, a világhírű karmester, aki legutóbb a hollywoodi Metro-Goldwyn-telepen látogatást tett, megállapította, hogy a legközelebbi európai nagy filmmeglepetés kétségtelenül a filmopera lesz. Bruno Walter megnevezte és meghallgatta Don Juan című operából készült hangos filmet a M—G—M műteremben és ebből a bemutatásból vont le a fenti következtetést. A Don Juan Max Reinhardt rendezte a legkiválóbb operacékek közreműködésével és egy nagy-szerű zenekar kíséretével. Walter Bruno hollywoodi tartózkodása alatt alapos tanulmány-tárgyává tette a Metro-Goldwyn-telepen a hangosfilmet. Résztvett Lionel Barrymore rendezői munkájában, amellyel a The Rogus s Song című filmet készíti. Ennek a filmnek a főszerepét Law-

rence Tibbett, a newyorki Metropolitan Operahousa legnépszerűbb művésze játssza. A hangosfilm-felvételek annyira megnyerték Bruno Walter tetszését, hogy elhatározta számos berlini zenekari felvétel elkészítését.

Walter Bruno általánosan rendkívül nagy jövőt jósol a filmoperáknak.

— A nagy operákat — mondotta — természetesen a filmen másképp kell feldolgozni, mint a színpadon. Ezeket a filmoperákat azután be lehet mutatni a legkisebb városokban is, ahova még csak ripasztársulatok sem tévednek soha, hát még operai ensembles. Nagyszerű példa erre a Hollywood Revue 1929., amely filmet mindenütt bemutatták. Ilyen kiállítási darabot, amely még a leghíresebb Ziegfeld-revüket is felülmúlja, teljes együttessel turnéra kiküldeni,

a lehetetlenséggel határos, hiszen a költségek minden képzeleten felül állók lennének. Ugyanez a helyzet a filmoperánál. A filmoprát is elsőrangú szereposztásban lehet elkészíteni, olyanban, amelyhez a legnagyobb operavállalatoknak sem volna elég erejük. A filmnél azonban, amelynek piaca az egész világ, ezek a kiadások nem jelentenek lényeges megterhelést, hiszen csak egyszer kell fedezni őket. Az előállítás könnyebbsége mellett igen nagy jelentőségük van. Ilyen lesz a filmoperáknak kulturális szempontból, mert ennek a magasrendű műfajnak egészen új publikumot fog nevelni a mozi.

Walter Bruno nyilatkozatával egyidejűleg Clarence Brown rendező is nyilatkozott. Az ő nyilatkozata azért

érdekes, mert ő volt az első rendező, aki egy szimfonikus zenekart leotografált képre és hangra.

— A filmopera — mondja a kitünő rendező — erőteljesebb drámai formát fog adni az operáknak és így az eddigi operai színészi alakítást is felül fogja múlni. Véleményem szerint az első nagy és sikeres filmoperák Európában fognak elkészülni, de bizonyos, hogy Amerika csakhamar meg fogja tanulni ezt a művészetet is és felül fogja múlni Európát. A filmopera fejlődését egyelőre bizonyos technikai nehézségek gátolják, amit legjobban Ramon Novarro sajnál, aki már valósággal ég a vágytól, hogy egy filmopera keretén belül ének-tudását és művészetét is bemutatthassa a világ közönségének...

Négy évi lappangás után kitört a veszettség egy szatmári fiún

Szatmár, január 4.
Popovics József szatmári külterületi kertész hasonnevű fiát négy év előtt megharapta egy kutya. A harapásnak nem tulajdonítottak nagyobb fontosságot, orvost sem hívtak, a hatóságok sem jelentették. Minap egyik éjszaka a fiú, aki most 16 éves volt és egy timárnál dolgozott mint inas, felköltötte az édesanyját, akit elkezdett csókolni. Csókolózás közben megharapta az anyját, aki erre fájdalommal feljajdult. A kiáltásra felébredt az apa és a négy gyermek is. Az apa lámpát gyújtott és kétségbeesetten látta, hogy a fiúnak habzik a szája. Próbálta a gyereket megfékezni, de az emberfeletti erővel dühöngött, rugott és harapott. Megharapta az apját és mind a négy kis testvérét, akik közül a legidősebb 13, a legfiatalabb 3 éves.

A szerencsétlen fiút a mentők a kórházba szállították, ahol tovább dühöngött és eközben megharapta Kosáros Lajos ápolót és annak feleségét.

Dr Steer János kórházi orvos megvizsgálta a fiút és úgy őt, mint az apát, az anyját, a négy gyereket, valamint az ápolót és feleségét beutalta a kolozsvári Pasteur-intézetbe. Dr Steer azonban észrevette, hogy a vizsgálat után az ő kezén is nyitott karcolás maradt, mire ő is elutazott Kolozsvárra, hogy a Pasteurben megfigyeltesse magát.

Ij. Popovics József másnap Kolozsvárott rettenetes kínok közt meghalt. A nyomozás megállapította, hogy a szerencsétlen fiú testében négy év óta lappangott a veszettség amelyet az akkor elhanyagolt kutya harapás okozott.

Csak a kincstári jogosítvánnyal bíró adóhátralékosokat veszélyezteti a jogelvonás veszélye

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
A „Debreceni Ujság” egyik legutóbbi számában megírtuk, hogy az adóhivatalok felszólítást küldöttek az iparosokhoz, hogy hátralékos adóikat 8 napon belül fizessék be, mert ellenkező esetben megteszik a lépéseket abban az irányban, hogy az adófizetés elmulasztása miatt megvonják tőlük az ipart. Ezzel kapcsolatban most a debreceni pénzügyigazgatóságtól nyert értesülésünk alapján közöljük, hogy a szóbanforgó felhívás, illetőleg az abban foglalt szankció az iparengedély megvonása csupán azokra vonatkoznak, akik kincstári jogosítvány alapján kaptak iparengedélyt, tehát elsősorban a vendéglősök, illetőleg italmérők.

A tényállás tehát a következő:
Adóhátralék miatt iparengedély, illetőleg árusítási engedély elvonása iránti eljárást folyamatba nem tettek és ilyen intézkedés foganatosításáról nincs szó.

Különben is az ipartörvényről szóló 1922. évi XII. tc. intézkedései szerint az iparengedélyek kiadása az iparhatóságok hatáskörébe tartozik. A hivatkozott törvénycikk 69. §-a szerint pedig az iparengedélyt az ott említett feltételek fennforgása esetén csak az annak kiadására illetékes hatóság vonhatja el. Az iparengedély elvonása iránti eljárásba tehát a pénzügyhatóságnak befolyása nincs is.

A felszólítás a kincstári jogosítványokkal például italmérési engedélyekkel bírókra vonatkozik. Ezeket a

kincstári jogosítványokat a pénzügyi hatóságok engedélyezik és ezzel megélhetést és egzisztenciát nyújtanak az arra jogosított engedélyeseknek. Ezen jogosítvány tulajdonosainak törvényben lefektetett köteletségük a megélhetést és egzisztenciát nyújtó kincstárral szemben fennálló tartozásainak rendezése. Ez az elv törvényen alapul, amennyiben az állami italmérési jövedékről szóló 1921. évi IV. tc. h) bekezdése kifejezetten elrendeli, hogy „elvonható az engedély, ha engedélyes állami adó és egyéb kincstári tartozásait engedélyes elvonásának terhe alatt történt felhívás dacára, a kitűzött záros határidő alatt nem rendezi.” Ez a rendelkezés pedig gyakorlatban úgy valósul meg, hogy azoknál az engedélyeseknél, ahol nem a fizető készség, hanem a fizetési képesség hiányzik, a pénzügyi hatóság kelően indokolt esetben, az adózó kérelmére megfelelő méltányos fizetési kedvezményt, (fizetési halasztást, részletfizetést) engedélyez, tehát még a kincstári jogosítványok tulajdonosainak kincstári engedélye sem vonatik el, ha az engedélyes jelenleg fizetésképtelen és a megfelelő fizetési kedvezmény megadásának feltételei fennforognak.

Más engedély (iparengedély, árusítási engedély) elvonása iránt tehát a pénzügyigazgatóságoknak befolyása nincs és ily irányú felhívások és intézkedések nem adtak ki.

Hirdessen a Debreceni Ujságban!

A Philips rádió

6, 8, 12 havi részletre is kapható

Villany gyorsforralók, vasalók és mindennemű villanycikkek nagy raktára

Dallman
Rádiólaboratóriuma

Piac-utca 72. Cégem a Takarékoság tagja.

Telefon: 16-64.

Tudós professzor Maróthy nyelvújítása

Emlékezés a debreceni kultúra ujáteremtőjéről

Pár évvel ezelőtt Debrecen vezetősége utcát nevezett el a debreceni kollégium híres professzoráról, Maróthy Györgyről. Ahelyett, hogy az iskola melletti Darabos-utcát — jelenleg Rothermere-utca — adományozták volna Debrecen legnagyobb tudósának, a Morgó-utca részesülne ebben a megtiszteltetésben. A választás annyiban talál, hogy Maróthy legyen, aki eligazodik rajta... Mindenestre ez is több, mint a semmi, habár az iskola több száz esztendősi tradíciói megkivánnák, hogy Maróthy György ur, mint utcanév-tulajdonos, előkelőbb helyzetbe jusson. Érdekes, hogy a debreceni közönség, mely annyira kifejeztette Budai Ezsaiás, vagy Hatvány professzor kultuszát, Maróthy történetével keveset foglalkozik s a kollégiumi könyvtárba kell belemélyednünk, hogy egyet-mást megtudhassunk a nagytudomány professzoráról, ki Csokonai és Fazekas mellett a főiskolai kultúra harmadik zsenije volt.

A kollégium polihistorja

Maróthy György a XVIII. század polihistorjai közül is kitűnt a sokoldalúságával. Mint Maróthy szenátor s debreceni főbíró fia, már 16 éves korában, 1731-ben módot talált az európai országok beutazására, hol a legkülönbözőbb tudományokat hallgatta. Zürichben, Baselben s Bernben egyszerre foglalkozott a mathessissel és rethorikával, históriával, theológiával, bölcsészettel és ékes szóvalással, amikor pedig, mint kész tudós, visszatért városába, a kollégiumban három katedrát kapott. Vezető-tárgya az aritmetika volt, mely tőle nyerte a kifejezések magyarosítását. Elmondhatjuk, hogy Maróthy György a matematika Jedlik Anyosa s a magyar számtani nyelvnek Kazinczyja és Révai Miklósa egyszemélyben. Ő a legelső professzus számtan-tudós, ki nem a biblíából, hanem a „modern” élethez vette példáját, mert — mint mondotta — „a szentírás nem az aritmetikában kell tanulni.” Fő-elve volt az alaposság és arra kérte az Istent, hogy úgy ne járjon, mint nagynevű elődje: „ama szegény Tolvaj, ki maga sem ért a mathézist...”

A magyar számvetés mestersége

Nemzeti kulturánk életében nevezetes dátum az 1743-ik esztendő. Ekkor adta ki Maróthy professzor korszakalkotó könyvét a számvetés tudományáról. A 300 oldalas számtankönyv terjedő címmel van ellátva:

„Aritmetika, avagy Számvetésnek mestersége, mellyet írt és Közönséges Hasznára, főképen a Magyar Országban előforduló Dolgokra, alkalmaztatván ki-adott 1743-ik Esztendőben

Maróthy György debreceni professzor.” A „Maróthiana Arithmetica” tudtul adja az első lapon, hogy „bárki is úgy számolhat, ha kilentz számjegyet esmér és hozzávéve a kerek Tzifrát, melly Semmisnek, Zerusnak, Nullának is nevezetik.” Ez a „Tzifra” szó Maróthy rosszul sikerült csinálománya, mely sohasem vált közkeletivé. Meg is írták a kritikusok, hogy „nem is Tzifra az, hanem hogy Kerek.”

Nyelvújítás az aritmetikában

Maróthy György a latin kifejezések magyarra-gyurasával megelőzte a nyelvújítást. Arra törekedett, hogy

minden szócsinálásban a deák szó nyoma, sőt formátuma is megmaradjon. A fractiót például tört számmá fordította, a multiplicatiót sokszorozásnak nevezte el. Öneki köszönhetjük, hogy a diameternek, peripheriának magyar fordításai vannak: *átlómérő és kerület*. A számok jelentéséről szóló tant *számlálásnak* mondja. Tőle való a négy *alappmíveltet* elnevezése: *összeadás, kivonás, sokszorozás és osztás*. Az ezekkel való műveleteket *számvetésnek* hívja. Egyéb alkotásai: *summa summarum — derék somma, quotiens — részes, maximus communis divisor — legnagyobb közös osztó, angulus rectus — igaz szöglet, arcus — bótozat (iv), továbbá: hármás regula, egyenetlen osztás, elegyítés, mesés regula, parasztszámvetés, ónas sínór, hiba, ráfogás, rövid utak számvetése.*

„Ezért a sok szóért — írja egy helyen — ki itélhet el engem? Így eslekedték ezt a tanultabb nemzetek is, régen a rómaiak s mostan a németek, kik még a philosophiában levő mesterség-szókat is németre fordították.”

Maróthy reformjai

A kollégium 1894—95. évi értesítőjéből kitűnik, hogy Maróthy György a főiskola legnagyobb regenerátora volt. „Ez a külsejére és tagjainak szoborszerű alkatára nézve is kellemes, folyékony nyelvű, zengzetes beszédű, elragadó szónoklatu, héber, hellén, latin, angol, francia, német, holland és olasz nyelveken ékesen beszélő, az egyetemes tudományokban jártas 23 éves ifjú hét évi lúzas tevékenységgel regenerálta iskolánkat.” A bereivált arcu, parókás professzor Amsterdamból, Norinbergából s Bécsből *glóbusokat* hozott az iskolának. 1738-ban átrendezte a könyvtárat. 1740-ben memorandumot írt a latin nyelvoktatás reformjáról, majd felállítja a Musicum Collegiumot. 1741-ben kritikát készített Engelhard Logikájáról. Domokos főbírónak pedig javasolta az iskolai reformot. Általában véve a szerzetesi iskolák mintájára fegyelmi szigorítást kívánt: *szorgalmatos és gyakori vigyázást*, emellett azonban szerénységgel és béketűréssel járt el ügytanítványai, mint az igazgatása alatt működő tanári karral szemben.

Cserkész-szellem a XVIII. században

Maróthy professzor nemcsak a nyelvújításban előzte meg korát, de pedagógiai érteke már kétszáz év előtt magáévá tette a cserkész-szellemet is. Mint „istenesen vallásos kedély”, kiváló gondot fordított az ifjúság hazafias és vallásos nevelésére. Növelte a játékok számát, kirándulásokat szervezett, zenekart alapított s ő vezette be a *hármóniás éneklést*, ami a Kántusnak lett az alapjává. Tizenhat pontba foglalt tanítási reformjával rányomta bélyegét a XVIII. század tanügyi mozgalmaira, melyek a szigorú tanuláson kívül bő teret engedtek az egyéni fejlődésnek. Három fokozatra osztotta a kollégium tanítási tervét s ezzel megvetette az iskola országos hírnevét.

Mit mond a Methodus?

Maróthy lelkének legszebb gyümölcse az 1770-ben megjelent „Methodus”, mely a főgimnázium első nyomtatott tanterve. Ebben írja a tudós professzor: „Főgondja legyen

minden tanítónak, hogy a hűségére bizott növendékeket isteniélemben, és jóerkölcsökben növelje. Egy-egy tanár heti óraszámja 36 óra legyen. Ne terheljék az emlékezetet, inkább az itélő tehetséget gyakorolják. Diákokot verni nem szabad. Apolni kell a tisztességes dicsőségvágyat. A nehéz tárgyakat, mint például a mathesist, nem szabad sokáig bolygatni. Rendkívüli gond fordítandó a magyar nyelvnek szép kiejtésére. Meg kell akadályozni minden diákokat a debreceni tájszólás használásában. Legfőbb tantárgy a vallás és latin, felsőbb osztályokban a magyar irodalom.

„Istené a Ditsőség!”

A debreceni kollégium regenerá-

Debrecen város tizenöt kislakásába nem kap bérlőt

Debrecen, január 3.

A Kassai-uti 9 kislakásos bérlházban, amelyekben a város összesen 54 egyszoba, konyhás, kamarás lakást építtetett a város, 15 lakás még mindig üresen áll. Az érdeklődők nagy számmal jelentkeznek ugyan, a lakásokat százával nézik, de a szerződés megkötése végeti csak igen kevesen jelentkeznek.

A lakások bére havi 32 pengő, a mai viszonyok mellett rendkívül méltányos árnak tekinthető. A bérlházak masszív épületek s az egész kislakásos telep főköltsékedési ut-

tora 1744. október 16-án halt meg. Közel kétszáz esztendője porladozik a Péterfia-utcai temetőben s e nagy tudósnek még ma sincsen méltó emléke Debrecenben. A tekintélytisztelt korában, amikor már élő csebe-kről neveznek el utcákat s tereket, Maróthy nevét csak egy szerény kis „falusi” utca jelzi. Sem szobra, sem emléktáblája. Maróthy-kultuszának híre-hamva sincsen. Így is van ez rendjén. Tudós professzor Maróthy sohasem váltotta zseniét aprópénzre. Ez tűnik ki aritmetika-könyvéből is, amelynek 307-ik oldalán az „Edgy Garasig számlált Apró Pénzek Táblátskájá”-t maga így fejezte be: „Vége van. Istené a Ditsőség!...”

mellett fekszik, villamos megálló közelében a város központjától sem távol.

Az a körülmény, hogy a kislakásos bérlházban 15 lakás még mindig kiadatlanul van, csak azt mutatja, hogy Debrecenben már megszűnt a lakásínség. A 3-4 és 5 szobás nagy lakásokat nehéz volt kiadni s az volt a feltevés, hogy a kis lakásokban van a hiány. A mostani eset, hogy a város 15 kislakásra nem tud kapni bérlőt csak azt mutatja, hogy most már az egyszobás, konyhás lakások sem kelendők.

A polgármester feloszlatta a „fekete barakkokat”

A „fekete barakk” lakói között 1800 pengőt osztott ki a város

(A D. U. tudósítójától.)

Az a hat deszkabarok, amely a város közepén, a Baromvásártér közelében épült még a háború alatt, a háború utáni években valóságos nyomortanyája volt Debrecennek. Az ugynevezett „fekete barakkokat” a háború alatt az üdülő katonák részére építtette a város, s az összeomlás után ezek a barakkok a város kezébe kerültek, amelyek szükséglakásul szolgálták a borzalmas lakásínség idején.

Ezekben a tömeglakásokban a város legszegényebb emberei húzódtak meg, s valóságos nyomortanya volt ez a 6 ösztökölt deszkaépület. Ezekben a hodályszerű épületekben az utolsó időkben is 50 család húzódtott meg, de volt olyan idő, amikor itt 150 család is össze volt zsúfolva. Idővel azonban a barakkok lakói lassanként bérlakásokba költöztek, az épületeket fokozatosan elbontották. Egy hónappal ezelőtt már csak két barakk állott fenn.

Azokra a súlyos közérkölcsei és köz-

egészségügyi kifogásokra való tekintettel, amelyek szinte lépten-nyomon ellangzottak ez ellen a barakktelep ellen, legutóbb dr. Vádszky István polgármester döntő lépésre határozta el magát. A polgármester a szegények segélyezésére szánt összegből kiszakított 1800 pengőt, s ezt 50—60—80 pengős összegekben az itt elhelyezett családoknak adta olyanformán, hogy őket lakáskeresésre hívta fel. Az új lakás egyhavi bérét a város a háztulajdonosoknak kifizette s a fennmaradt összeget a fekete barakkokban élő családoknak kiadta.

A nem remélt, tekintélyes pénzügyes összegek a barakkok valamennyi lakóját sajtát, tisztességes elhelyekedéshez segítette. Valamennyien az ott lakó családok kerestek maguknak lakást s január 2-án az utolsó család is kiköltözött a barakkokból.

Azt hisszük, hogy a „fekete barakkoktól” mintegy lidérenyomástól szabadult meg a város s mindenképen megérte az 1800 pengőt, hogy végre ezek a szerencsétlen családok elhelyezkedhettek a saját otthon-

VASZON,
FEHÉRNEMŰ
KELENGYE
szaküzlet

KARDOS LÁSZLÓ
Debrecen, Kossuth-utca 9. Telefon 1-13
Alapítási év 1831.

Szigoruan szabott készpénz-
árak. — Kiváló minőségek.
— Szakszerű kizsoltgálás —

Csaknem teljesen megszűnt Hajdumegyében a tifusz-járvány

Dr. Görgey Márton vármegyei tisztifőorvos jelentése a megye közegészségügyéről

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Hajdúvármegyei népmozgalomról dr. Görgey Márton vármegyei tisztifőorvos igen részletes és mindenre kiterjedő statisztikát állított össze a közigazgatási bizottság részére. A nagy alaposággal elkészült jelentés a népmozgalomról s az egészségügyi viszonyokról a következőket tartalmazza:

Javult a népesedési statisztika

Hajdúvármegye népmozgalma az elmúlt időszakban, 1929 szeptember 1-től november 30-ig elég jó volt s az előző már hanyatló jelenséget felmutató időszak népmozgalmánál nem mondható rosszabbnak. Ebben az esztendőben vagyis 1929-ben a születések száma, összehasonlítva az elmúlt évi születések számával, lényegesen kevesebb s mert a halálozások száma ennek megfelelően nem kevesebb, hanem számra nézve elérte a múlt évi halálozásokat, a természetes szaporodás is lényegesen kevesebb lesz.

Az elmúlt időszakban összesen 1436 gyermek született, akik közül halvaszületett gyermek volt 30. Meghalt összesen 1026 egyén s így a természetes szaporodás 380 lélek.

Örvendetes jelenségként kell elkönyvelnünk, hogy az elmúlt időszakban a halvaszületettek arányszáma nem rosszabbodott. Száz élve születésre esik kerekén 2 halvaszületés, ami az országos átlagnál (2,2%) kisebb.

A halálozások magas számában lényeges szerepet játszik a csecsemők és kisdetek emésztő szerveinek hurutos és gyulladós betegsége, amely betegség különösen szeptember hónapban követelt magának számot. Szeptember hónapban ugyanis az elhaltaknak csaknem

50 százaléka bélhurutban halt el s különösen Hajduböszörményben, Hajdúnánáson hunytak el sokan a csecsemők közül.

Uralkodó kóralak volt az elmúlt időszakban a csecsemők és kisdetek emésztő szerveinek hurutos betegsége, továbbá a légzőszervek hurutos és gyulladós megbetegedése, amely szintén sok áldozatot követelt.

A tifusz pusztításai

A hevenyfertőző betegségek közül Hajdúvármegyének minden részében s minden községében a hasitífusz terjedt el nagyobb mértékben, ma már azonban csaknem teljesen megszűnt a járvány. Különböző Hajduböszörmény megyei város, továbbá Balmazújváros, Hajdúsámson, Téglás községekben lépett fel nagyobb számban. Sajátságos emel a betegség az a jelenség, hogy nyár végén és gyümölcsésvet idején akkor terjed leginkább, amikor a legyek nagy tömegben vannak s nagy tömegben dongják körül a betegeket, azok evőeszközeit s tovább-repülve fertőzik meg az emmi- és innivalókat.

Dr. Görgey Márton vármegyei tisztifőorvos a jelentésben beszámol arról a megfigyelésről is, hogy a hasitífusz inkább a községek külső részein és egy csomóban, nem nagy kiterjedésű körzetben terjed el, a betegek a városok és községek egy-egy részén közel egymáshoz fekszenek s a betegség főként olyan családoknál lép fel, akiknél a tisztaság ellen kifogások vannak. Meggyőződése, hogy a betegséget nem az ivóvíz terjeszti a nyár végén, hanem a legyek az okozói a hasitífusz tömeges elterjedésének.

A fertőző betegségek

Egyéb fertőző betegségek közül a

számárhurut különösen Egyek község területén terjedt el nagyobb mértékben, miért is az óvodát 1929 december 31-ig be kellett zárítani, mint-hogy a számárhurutos gyermekek jórésze az óvodaköteles gyermekek közül került ki.

Egyéb fertőző betegségek közül előfordult:

Roncsoló toroklob 14 községben 68 esetben. Meggyógyult 48, meghalt 8 s ápolás alatt maradt 6 beteg.

Kanyaró 8 községben 58 esetben. Meggyógyult 48, meghalt 1, ápolás alatt maradt 9 beteg.

Vörheny 7 községben 53 esetben. Meggyógyult 31, ápolás alatt maradt 22 beteg. Ennek a betegségnek a főlétszke Hajdúhadház, ahol is az ápolás alatt maradt 22 beteg közül 18 van nyilván tartva.

Hasitífusz-hasihasnyalék a vármegye minden megyei városában és községében összesen 898 esetben. Meggyógyult 621, meghalt 83, ápolás alatt maradt 195 beteg.

Szamárhurut 3 községben 82 esetben. Meggyógyult 66, meghalt 3 és ápolás alatt maradt 13 beteg.

Vérhas 5 községben, 16 esetben. Meggyógyult 14, meghalt 2 beteg.

Gyermekegyi láz 7 községben 8 esetben. Meggyógyult 5, meghalt 3 beteg.

Járványos tüdőmírigyöb 1 községben 2 gyógyult esetben.

Az idült fertőző betegségek közül gümőkór 84 esetben volt a halál oka, ami örvendetes javulásra mutat, mert körülbelül felényien haltak meg az év második felében, mint az első felében, amikor 8% volt a halálozási arányszám.

A trachomás szembetegségnél lényegesebb javulás nincs. A betegek gyógykezelés alatt vannak s a betegség a kórfolyamat súlyosságához viszonyítva lényegesen javul. A tisztifőorvos intézkedésére a fertőző területekről a vármegyébe jövő mezőgazdasági munkásokat a helyhatósági orvosok azonnal megvizsgálják s itt-tartózkodásuk ideje alatt

s többször vizsgálat alá veszik.

Az elmúlt időszakban Hajdúvármegyében öngyilkosság folytán meghalt 14, baleset folytán 9 egyént, míg 2 egyén gyilkosság áldozata lett. Ebben a két utóbbi esetben az orvostörvényeséki boncolás megtörtént.

Egészségügyi intézkedések

A hódai golyvások jódózása folyamatban van. Az eredmény jó, bár a jódózás eredménye az ivóvízzel való gyógykezelés eredményét nem éri el. Az alsófőzsi iskolás gyermekeknek, valamint az egyéki iskolás gyermekeknek 30-50%-a tantermenként golyvás. A szükséges intézkedéseket a főorvos itt is megtette, egyben Balmazújvárosban, Hajdúsámsonban és Tégláson a tifusz ellen elrendelt óvintézkedések szigorú fogantatását érdekében járványellenőrköt alkalmaztatott mindaddig, amíg a betegség erősségéből nem veszt.

Az ősz folyamán a főorvos megindította a tárgyalásokat, hogy a Hajdúvármegye területén működő 12 védőintézet működési körét miként lehetne a tanyákra is kiterjeszteni. Ezenleg a 4 megyei városban, azonkívül Balmazújvárosban, Püspök-ladányban, Nádudvaron, Kabán, Hajdúdorogon, Egyeken, Hajdúsámsonban és Tiszacsegén működik ilyen védőintézet, amelynek ha a működését a tanyákra is kiterjesztenék, a még mindig nagyszámú gyermekhalandóságot a lehető legkisebb számra le tudnák szorítani.

Patkányt,

egeret, poloskát, sváb-hogarat azonnal kirt-hat biztos hatású, speciális irtószerrel. Egyetlen kísérlet meggyőzi a vásárlót. — Nagyon olcsón kapható

Stern festéküzletben
Piac-utca 10. (Bikával szemben.)

A magára lelt magyar lélek

Kétségbeesés korát éljük s csüggedten helyeslünk azoknak, akik haláljóslatokkal kovályognak körülöttünk. Valami természetellenes gyönyörűségünk telik benne, hogy egyre kongassuk magunk fölött a lélekharangot. Kinevetjük, aki szóba meri hozni Nagymagyarországot. Fáradtan legyintünk, ha jövőnkéről beszél. De serényen bólogatunk, ha az illető azt fejtegeti, hogy nincs gazdasági érzékünk, tunyák, dologtól irtó, kulturától iszonyodó öslényei vagyunk a vízözön előtti korszaknak s kihalásunk csak idő kérdése.

S valóban, nem igazolja-e ezeket a keserű „igazságokat” naponta száz tapasztalat? Közelebb jutottunk-e a Kárpátokhoz csak egy lépéssel? Gazdasági bajaink nem nőnek-e lavinamódra? Vezető politikusaink között kinek van új koncepciója azok tömegéhez képest, akik ma is tovább vonagolják a széthullt monarchia vitustáncát? Ifjúságunk nem áll-e teljes tájékozatlanságban a megváltozott viszonyok előtt, nemhogy hitvatását, de még megélhetését sem találva meg? S nem vagyunk-e valóban a legszörnyűbben műveletlenek, ahogy csak nép műveletlen lehet? Hiszen *önértékeinket sem ismerjük!*

Itt van mindenképp a magyar zene, az az ősmagyar dallamkincs, amely nem tévesztendő össze ci-

gányzenénkkel, holott még az is egyre inkább hátraszorul. Ki ismeri? Bartók s Kodály alkotásai, a modern zene klasszikus remekei, egész világ hódol előttük. Ki tud rólok? Ki érdeklődik képzőművészeink iránt? Diadalmasan bejáratják Európát, mégsem akad részükre egy százezer város költségvetésében száz pengő. Van gyönyörű magyar építéstudásunk, de csak járd be, idegen, ennek a legmagyarabb Debrecennek az utcáit és próbáld megkeresni egyetlen nyomát. Adtunk a huszadik századnak egy olyan lírikust, aki egymaga fölér a korszak egész világirodalmával, de csak kísérel meg a leghazafiasabb családok előtt szóba hozni a nevét, majd ök kioktatják magyarságból.

Mindez igaz. S mégis, azt mondom, várjunk még kissé a haláljóslatokkal. A magyar lélek a múlt század közepén belezuhant a nyugati intézményekbe. A modern gazdasági élet utvesztőiben eltévedt és elvesztette önbizalmát. Aztán jött a világháború, az összeomlás, a zavaros kapkodás kelet és nyugat felé. Károlyi dilettáns-hadát megalázta, kiájtotta a bálványozott nyugati demokrácia. Nem bizonyultak realitás szövevénynek a véres bolsevista fantáziák sem. De akkor, családásai után, a magyar lélek egyszerre visszafordult önmagához.

Azt kérdezték, mit akarok ezekkel a pártpolitikai szövegekkel? Csakhogy én nem a politikáról beszélek. A magyar lélekről beszélek, amely politikánkban még mindig szörnyű gátlásokkal nyilatkozik, de nyilatkozik egyre tisztábban, teltebb hangon, most is, mint mindig: az irodalomban. Ezt az irodalmat, mely bátran állítható a mai Európa bármely népe mellé, sok vád érte. Ezt okolják a nemzeti lélek ellenálló képességének elernyesztésével. Szemére vetik, hogy közömbös a bennünket ért fájdalom iránt; nincs tiltakozó szava az országosonkítás ellen. De vajon azok, akik ezt a vádat világgá kiáltják s azok, akik rögtön készek tapsolni rá, milyen alapon teszik ezt?

Nem beszélék a megszállt területek apostolairól. Végvári, Aprily, Mécs László, Gulácsy Irén hősi munkáia mégis csak átjutott valahogy a köztudatba. Nem teljes jelentőségében ez sem. De az itthoniaké viszont sehogyszem. Hányan ismerik a vádközlők közül Babits kemény, keserűen igazmondó s magasztosan vigasztaló hazafias verseit, a magyar irredentálira kimagaslóan legszebb termékeit? Keltt-e visszhangot a szívekben Móricz Zsigmond fanatikus hite fanjunk jövőjében? Hiszen a legtöbb olvasó ma is csak annyit tud róla, hogy ő írta a Sárarany című pornográf (!) regényt. Ki örült az Elsdort Falu Bőjtje Jánosának, ennek a modern Jókai-hősnak, aki már a kommunizmus alatt előállt, hogy nyu-

galmas, titán, ravasz, jószágos bölcs, új magyar: megmutassa a jövő utját, az elhanyagolt magyar falvak felé?

Nincs terem rá, hogy részletesen foglalkozzam velük ezen a helyen. S még csak névleg sem említhetem a műveiket a fiatalokat, akik e nagyok nyomán mind a mai élet kínjait panaszozzák s a mai sebek orvosságát kevergetik. De azt hiszem, aki belekóstol például Tamási Áron édes göbé humorának italába, meg fogja érezni a tűz erejét, a magyar hit tüzeit, amely ebben az itálban lobog. S aki elolvassa Kodolányi sötét regényeit az egykés ormánsági falvak életéről; vagy a párisi szürrealista költőből Berényi-tanítványnak, béresházak énekesének hazatért Illyés Gyula lírájának mélyére néz; akik nem riasztanak Szabó Lőrinc tördelt vallomásai a középosztály és minden más dolgozók nyomoráról; az nem fogja megvádolni a mai irodalmat, hogy nem teljesíti kötelességét a közösség iránt. S ha lesz is közben sötét, tragikus látomásokban része, vakiak kellene lennie, hogy észre ne vegye: mindezek a művek nem harcolnának ilyen halálos elszárással a magyar jövőért, ha nem hinnének benne fanatikusán.

De mit bizonyít mindez? — kérdezheted csüggedt barátom. Ha valamennyi író s más efféle holdkóros összefogna is s reggelről estig halogatná: „Hiszek Magyarországot főtámadásában”, — változtana-e ez

HORTHY MIKLÓS EM-LÉKBÉLYEG-SOROZATOT AD KI A POSTA

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

A posta Magyarország Kormányzójának tizéves kormányzói jubileuma alkalmából Horthy Miklós-émlék-bélyegsorozatot ad ki és ezek az emlékbélyegek március elsején jelennek meg és pedig a tervezet szerint a mostani rendes bélyegsorozat minden értékében.

A posta nem engedi, hogy a Horthy-émlék-bélyeghez a spekulációnak még az árnyéka is hozzáférközzék, ezért a bélyegeket az ország összes postahivatalaiban minden felár nélkül helyezi el és márciustól az esztendő végéig forgalomban tartja.

A Horthy-émlék-bélyeg alakjában is új az eddigi magyar levélbélyeg sokaságával szemben, amennyiben a rendes levélbélyeg nagyságában, de hosszúság formában mutatja a bélyeg képét. A színes alpból a bélyeg felső részén fehéren tűnik elő a Magyarország felirat. Középen van Horthy Kormányzó jólsikerült mellképe, amely hajadonfóval, tengerész-uniformisban ábrázolja az államfőt. A képet balról babérág övezi. A jobb oldalon a bélyeg rajzával ellentétes irányban felülről lefelé haladó két sorban ez a felírás: „Horthy Miklós 1920—1930”.

A Filateliai Kurir értesülése szerint nagyban folynak az előkészületek a Szent Imre-émlék-bélyeg kiadása ügyében is.

Százhusz éves debreceni apróságok

Egy évszázaddal ezelőtt is megvolt a zöldhitelezés. — Amikor a franciák Bécsben voltak, és zsidók nem laktak Debrecenben

Évek óta azon siránkozunk, mi jó debreceniek, hogy soha nem volt még olyan súlyos gazdasági válság, mint most. Bezzeg a boldog békeidőben! Akkor mindenkinek megvolt, aminek lenni kellett, nem volt gond, nem volt drágaság, a gazdák is boldogan élhettek a maguk földjein. De ha felleppozzuk a hajdani debreceni városi magisztrátus elfakult jegyzőkönyveit, más következtetésre jutunk. Mert bizony volt itt drágaság nemcsak harminc esztendővel ezelőtt, hanem százhusz esztendeje is, még pedig nagy.

A gazdák helyzete 30 évvel ezelőtt

A Debreceni Ellenőr 1896-i évfolyamának egyik számában olvassuk, hogy a debreceni gazdákat súlyos csapások érik egyre-másra. Van ugyan bőséges gabonatermés, azonban az állatállományban óriási pusztítást okoznak a veszedelmes járványok. A gazdák el vannak szegényedve. A buza ára állandóan csökken, hitel nincsen, az adósság pedig egyre növekszik. Darányi Ignác, akkori földművelésügyi miniszter, egy a mostanihoz hasonló akciót indított arra nézve, hogy a gazdaközönséget olcsó kamatozású gyorshitellel lássa el. Az akció eredményes is volt, mert a gazdák csakhamar tekintélyes összegű kölcsönöket vehettek fel, amelyeket mindössze 5 és fél százalékos kamat mellett, öt év alatt kellett visszafizetniük.

De súlyos az iparosságnak és kereskedőknek is a helyzete. Számukra sincs hitel, megindul tehát az akció hitelszerzésre. Ez ugyan nehezebben megy, de végül mégis csak sikerül ugyanolyan feltételek mellett, mint ahogyan a gazdák kapták a kölcsönöket.

Zöldhitelezés

De menfünk még előbbre. 1808-ban,

a tényeken? Föltámad-e ettől Magyarország? Barátom, ki ezt a kérdést fölteszed, exakt elme vagy, a tények alapján gondolkodol. Neked hiába beszélnek afféle misztikumokról, mint nemzeti lélek magára-ébredése és más ilyes. Sajnálod, de nem volt hozzá szerencséd. Nos, én tényekre fogok hivatkozni, hogy meglásd, milyen hatalom az írott betű.

Idestova kétszáz éve, hogy néhány fiatal alvajáró, bizonyos Beszenyei és Kazinczy a fejébe vette, hogy magyar irodalmat csinál. Először nagy neveltség lett belőle, később Kazinczyt még az írástól is el akarták tiltani. Mert ami kezdetben kis baráti csoportok magántügye volt, már egy nemzedék múlva az új ifjúság hite lett. Gyulai Pál mondja: „Miód Kazinczy hirdette, hogy a magyar nyelv és irodalom nem volt, hanem lesz, nem soká kellett várakoznia, hogy megjelenjék Széchenyi és visszahangozza: Magyarország nem volt, hanem lesz”.

Az én szememben nincs nagyobb bizonyossága jövőnknek, mint az új, hittel teljes magyar irodalom. Eredményei, sajnos, még nem hatották át eléggé gondolkozásunkat. Aki azonban ismeri ezt az irodalmat, pillanatig sem kételkedik benne, hogy a jövő diákjai számára nem Rákosi Aesopusa lesz kötelező olvasmány, hanem például a Tündérvárt, vagy Babits Halálfiái, ezek a magyar sors mélyére világító remek. Ezeket jog nevelkedni, sőt he-

lyesebben, minden kötelezés nélkül, nevelődik már is a fiatalság szerencsésebb része. S épül bennük a mind-nál boldogabb jövő.

Mindenesetre, egyszerűbb és gyorsabb volna ez a folyamat, ha nem állana ennek az új irodalomnak az útjában még mindig közönségünk jelentékeny részének husz esztendő elfogultsága. Móríc, Babits, Szabó Dezső és a többi az ő szemükben ma is a régi szemüvegen keresztül eltorzult rém: — „destruktív”. Pedig ők ma a legbeszédesebb példái a magyar lélek magára-lelésének. S akik semmiképpen nem akarnak tudni róluk, akik egy könyvkötet sem vennék a kezükbe, azoknak hadd idézzem most egy régi röpirat mondatát, egy röpiratét, melyet tíz évvel ezelőtt, hadifogságból hazatérve, egy német leszerelő-táborban kaptam. „Olvasd az ellenpárt lapjait, — hiszen amit a tied ajánl, azt úgy is tudod”.

Azt szeretném most mindenkinek szívére kötni, aki a magyar költészet mai állapotát a Napkeletből, vagy az Új Időkből ismeri, próbálja kiterjeszteni figyelmét az elátkozott hírű Nyugatra is, mely ez év ösze óta Móríc Zsigmond és Babits Mihály, e két gyökeres magyar szellem és elsősorú író szerkesztésében jelenik meg. Látni fogja s bizonyára öröme telik majd benne, hogy ez az ellenpárti folyóirat milyen határozottan hirdeti a magyar optimizmust, a magyar föltámadást.

Juhász Géza

mint a magisztrátusi jegyzőkönyv tanuskodik róla, Debrecenben hatalmas drágulás következett be. Nem az okozta ezt, hogy nem lett volna elegendő a termés. Az volt bőven, de nem a gazdáknak. Mert a mai zöldhitelezésora már akkor is lábrakapott. Az „élettel nyerekedők” rendkívüli mértékben elszaporodtak s ezek hamis utakon gyűjtik, — mint a jegyzőkönyv mondja —, a gazdák termését, amelyeket már a mezőn megvásárolnak és felhalmozzák. Amikor azután az értékesítésre kerül a sor, az olcsón vett életet hatalmas áron adják el. 1808-ban egy köböl buza ára már 18—19 pengő volt. A gazdák válságos helyzetbe jutottak s ezért a magisztrátus a legszigorúbban tiltotta az ilyen nyerekedést s általában azt, hogy a város határában bárki is gabonaműveket vásároljon. Aki pedig mégis megtette, attól elkobozták az összes megvásárolt terményét s azt a szegények között osztották ki. Az, aki ilyen nyerekedőnek nyomára vezetett el a várost, az elkönfiskált terményeknek egyharmadrészét kapta jutalmul a magisztrátustól.

Nem volt tehát olyan jó sorsa akkor sem, 120 esztendővel ezelőtt a debreceni gazdáknak!

Francia kémek árasztják el az országot

A jegyzőkönyv lapozgatása közben igen érdekes dolgokra bukkanunk. — Ebben az évben kezdte Auszriát és Magyarországot is közelebről érdekelni a napoleoni hadjárat. Kémek, francia kémek özönlöttek el az országot, akik után irtóhadjárat indult meg a hatóságok részéről. A debreceni magisztrátusok is érkezett egy megkeresés, amely azt tartalmazza, hogy Debrecen felé tart két francia zsidó kém, tegyenek meg mindent elfogásukra. Pontosán megadják személyleírásukat is.

Az egyik kém himnlöhelyes, tömpe orru, hangos avagy tsengő szava, jól beszél franciául és németül. Passus van, mint kereskedőnek. A másik alacsony termetű, vastag, barna, görbe orru. Igen csalárd ember, keveset beszél. A két zsidó kém postalovakon járta az országot és gyakran változtatták a ruháikat, hogy nehezebben ismerjenek rájuk.

Nagy a riadalom, — Bécsben van a francia

Augusztus 22-én nagy riadalmat keltett Debrecenben az a hír, amit Sinai Gábor és Zilahi Sámuel terjesztettek el. Pesten jártak és ott hallották kereskedőktől, hogy a franciák már hatalmas hadsereggel Bécsben vannak. A hír nyomán a magisztrátus felcitolta az ügy felől, de ezek csak megerősítették a hírt, amit terjesztettek. Napokon át tartott az izgalom a városban, amit csak mégjobban fokozott a palatinus parancsa, hogy állítson Debrecen kilencven rekrutát, mégpedig lehetőleg sürgősen. A kilencven debreceni rekruta 1809 februárjában készen is állott.

Közben egymásután jöttek a hírek, körözések megszőkött katonákról, akik azonban valamennyien csehek vagy morvák voltak. El is fogtak sok katonaszökevényt Debrecenben, akik itt bujkáltak, de nem tudván a nyelvet, csakhamar elarulták magukat.

Kérje minden fűszerkereskedésben

a most megjelent 148 receptet tartalmazó, színes képekkel illusztrált dr. OETKER-féle receptkönyvet.

Ára 30 fillér.

Ha a fűszeresnél nincs, forduljon közvetlen hozzánk:

Dr. Oetker A. gyárhoz

Budapest, VIII., Conti-utca 25.

Amikor még nem volt zsidó Debrecenben

A magyarországi zsidóság körében az keltett ebben az időben nagy izgalmat, hogy a frankfurti rabbi és a pesti főrabbi átkot szórt azokra a zsidókra, akik az ezidőtájt Bécsben kiadott zsidó könyörgés-könyvet megvették. Tudomására jutott ez a debreceni magisztrátusnak is, ahová a vidéki helyiségekből több panasz érkezett. A magisztrátus pedig kihirdette, hogy a rabbik átkának nincs semmi ereje, mert Magyarországon egyházi tisztet viselő egyének csak akkor szórhatnak valakire átkot, ha ebbe az uralkodó is beleegyezik. Minthogy pedig ez meg nem történt, tehát a rabbi-átok hatását veszti. Hozzáfüzi azonban a magisztrátus, hogy „ezen városban zsidó nem lakván, az egész ügy pro notitia vevődött.”

Bizony százhusz esztendővel ezelőtt még egyetlen egy zsidó sem lakott Debrecenben, amelynek színmagyar volt a lakossága s nem tört meg maga között idegeneket.

Töméntelen a város pálinkakészlete

Január 18-án referálja a polgármester, hogy a Nemes Városnak annynyi pálinkája van most készen, hogy jó darab ideig nem lesz szükség venni, annyival is inkább, hogy az Oeconomica Cassában is szűkön van a pénz. Ugy látszik, Debrecen már akkor, százhusz esztendővel ezelőtt megalapozta ama szeszüzemet! De pénz akkor sem volt...

Kocsitáblák

korcsolyák, kályhavédők

Nagy Jánosnál

Csapó-utca 77. kanyarsarok.

Épület és bútort

vasalások, furnérok

Bécsler Lajosnál,
Széchenyi-utca 2. sz.

Könyvesház

A MAGYAR AGRÁRMOZGALOM TÖRTÉNETE KOSSUTH LAJOSTÓL NAGYATÁDI SZABÓ ISTVÁN HALÁLÁIG.

Fenti cím alatt igen érdekes kézagpótló s teljesben uttó könyv jelent meg a könyvesházon. Dr. Bodrogkőzy Zoltán miniszterelnökségi titkár, aki évek óta foglalkozik a magyar gazdaságtudomány történetének megírásával, uttó munkájában megmutatja a jobbágytársadalmi felszabadított magyar szántóvető réteg emlékezői vonalát, s demokratikus eszmékörjében megvilágítja azokat a területeket, amelyek a jövőre nézve kívánivalót támasztanak. Mivel dr. Bodrogkőzy szolgálói óhajta azt a széleskörben hangzottatott jószándékú kívánalmat, hogy népünkkel — mellyel ilyen szempontból a multban keveset törődtek — állampolgári nevelésben kell részesíteni. Hirdeti a könyv, hogy a fellézés irányát a tradicionális és nemes értelemben veit magyar népies demokrácia fogja megadni. Ebből a demokráciából fakadó gondolkodásnak kimagasló személyiségéről, Nagyatádi Szabó Istvánról azt mondja a szerző, hogy azt a magyar nép nem fogja soha elfelejteni, miként Kossuth Lajost sem felejtje el, de kívánatos is, hogy az ő személye olyan ideológiát lebegjen a feltörekvő magyar falusi rétegek előtt, aki az ország jövője és a szántóvető nép jobb sorsa szempontjából előnyös hatást tud gyakorolni nemcsak a jelen kuszált pártpolitikai életében, de a jövő remélhető nagy nemzeti alkotásai során is. A könyv tartalma az alábbi fejezetekre oszlik:

1. A jobbágytársadalmi helyzet a felszabadítás évtizedében s közvetlenül a felszabadítás után.
2. Agrárszociálizmus. Ebben a fejezetben feltárja az író, hogy a felszabadított jobbágytársadalmi réteg miként vált örökösévé a közművelődésnek, amelyből kialakult a kisgazdareteg s a másik része a mostoha viszonyok következtében hogyan süllyedt le a mezőgazdasági munkásréteg színvonalára. Ezt a panasos osztályt használta fel a nemzetközi szocializmus arra, hogy eszméit közzéte szét-hintse. Ennek a agitációnak három főiránya volt: a szociáldemokraták egyik szakszervezeteként szerelő Földmunkások Országos Szövetsége, élén Csizmadia Sándorral, a másik Mezői Vilmos-féle újjászervezett szociáldemokrata párt, amely később hajlott a nemzeti gondolkodás felé, s az Achim L. András-féle szocialista parasztszervezkedés, különösen Békés vármegyében.
3. Az agrárszocialista eszmék terjeszkedése ellen több üdvös intézkedést tett és óhajtott megvalósítani Darányi Ignác, de a harc oroszland-részt a szövetségi szervezkedés vette át, amely gróf Károlyi Sándor eszméit megvalósítva, nagy mértékben hozzájárult a falu békejének és vagyoni erősödésének biztosításához.
4. A kisgazdareteg politikai emelkedése szempontjából határkő az 1908. évi nagyatádi időszi választás, amikor egy ottani kisgazda, Szabó István megválasztásával elértek azt, hogy a modern Tiborcként fellépő férfit nem a sebek útjára, hanem a sebek gyógyítására érdekében előállt a törvényhozásban a nemzet legszélesebb rétegét jelentő gazdaságtudományi gazdasági és szociális pa-naszanyagával. Fellépésével megindult a politikai előrehaladás útján a magyar népies demokrácia.
5. Buza Barua földbirtokrendezési terveze és Nagyatádi Szabó István forradalom alatti szerepe.
6. A földszocializálás és a bolsevizmus ideje.
7. Az ellenforradalmi idők. A pártok kialakulása; a kisgazdapárt vezető szerepe. A földreform. Kis házhelyek és vitési telkek.
8. Az alkotmányos élet megindulása. Az intelligencia és a kisgazdareteg nemzetmentő munkájának megpecsételése, gróf Bethlen István és Nagyatádi Szabó István ösztönző közfoglása.

A könyv világos, eleven s az érdeklődést állandóan ébrentartó stílusban van megírva, különös figyelemmel arra a szempontokra, hogy a nép legegyszerűbb íai is megérthessék.

Dr. Bodrogkőzy munkájára azzal hívtuk fel olvasóink figyelmét, hogy a könyvet előjegyzés után lapunk kiadóhivatala által is megrendelhetik, mely esetben a 20 pengő bolti ár helyett a portóköltségen felül 16 pengőért kapják meg. Ez a nélkülözhetetlen s széles körökben feltűntetést keltő munka nem hiányozhat egyetlen jobbmodu gazda asztaláról sem, viszont a szegényebb nép számára olvasó- és gazdakörök rendelik meg a könyvet, hogy így minél szélesebb rétegek olvashassák.

Kenyérszeles közben harakirit követett e. egy napszamos Gyomrába látott a késsel

Szombaton délelőtt mindennapi szerencsétlenséghez hívták ki a mentőket a Csapó-utca 64. számú házhoz. Borbély Károly 42 éves apszamos reggelihez kenyéret akart vágni magának egy hegyes kenyérekessel, de a kenyérszeles közben a kés véletlenül beleszaladt a gyomrába és felhasította a gyomorralát.

A mentők kivonultak és Borbélyt beszállították a sebészeti klinikára, ahol rendkívül súlyos sebével ápolás alá vették. A véletlenül elkövetett harakiri alkalmával ugyanis a kenyérekés három centiméter mélyen hatolt be gyomrába és a hasított sebből erősen ömlött a vér, úgyhogy nagy vérvesztést szenvedett.

Páris rejtelméi 1930-ban

A párisi felső tizezret, a vagyon és a rang Guerlin-illatu nemzetközi forgatagát megközelíteni nem könnyű dolog. Kevés ilyesfajta szenzációra éhes külföldi vár hotelszobájában meghívó, diszkrét, finom nyomással, egy boulevard St. Germaini exkluzív palotába. Már pedig a napsugaras tengerpartok közönségének találkozóhelyei számban egyre apadnak Párisban és a régi Ambassadors-estélyek fényével, előkelőségeivel nem vetekszik ma a Florida-vagy Seherzadé-éjszakák pompája. Tulnyomó kisebbekben vannak itt azok, akiket néznek és unalmas látványt nyújtanak azok, akik azért jöttek csak néhány órát lemorzsolni a 250 frankos pezsgők mellett, hogy kimeredt szemmel bámuljanak mindenkit, aki mögött legendás vagyont vagy nevet sejtének.

forma dacára is betiltottak nálunk, csak az első előadások tartamára is. Szerelmi háromszögek, fordított háromszögek, négyszögek egymást kergetik a színpadokon. S a harmadik felvonás meghozza — apotheosisukat. A kokott színpadi kultúra talán a tetőpontján van: a kokott a jó szellem minden darabban, ő vezeti vissza az eltévelyedett ifjút a szülői házba, ő hozza össze jó szívével a szerelmeseket. Átvette a közönség közmegelegedése az anyai szerepkört.

Egyetlen hely van ma, ahol ezt a hermelinebe, brokátba, selyembe burkolt társaságot látni lehet méltó dekoratív keretben. Ez a Théâtre Pigalle, a legbőkezűbb mecénás, Henri de Rothschild báró és tehetséges, gazdagágát leggyűsebben érvényesíteni tudó védencének, Sacha Guitynek színháza. Sima, ragyogó felületek, vörös-lakk burkolatok, neonszövegek fényében ragyogó, csillogó fénydekorációk hypermodern színháza ez, a szuterénben a Louvre egy kis termébe beillő képdállítással, milliókat érő régiségkollekciónal, melyben a színházban előadott darab minden szereplője szerepel egy-egy darabban. S miután a francia történelem revüjében Jeanne d'Arctól Clémenceaug mindenki szerepel, képzelhető, hogy a földalatti foyerban kiállított kéziratok mit érnek.

Talán négy évvel ezelőtt jelent meg a párisi színpadon először hivatalosan a gigoló. Azóta le sem megy onnan. Ma nincs darab, amelyben ne szerepelne belőle egy kollekción.

A darabot, a Histoire de Franceot, a kritika lovágta, mivel szemben szufolt házakat vonz. Szent Lajostól a fegyverszünet napjáig lezajlik idealizálva, koncentrálván a francia történelem, az elképzelhető leggazdagabb keretben.

Signoret, a mondain színházak sztárja is ebben a környezetben játszik. Ha az irányzat tartani fogja magát, a párisi belvárosi operakörnyéki színházak, melyek a gall esprit annyit ki-tünő, könnyebb fajsúlyu munkáját hozták ki és adták tovább külföldre, csak a maguk füledt atmoszférájára éhes közönségnek fognak dolgozni. Nem kell szemforgatónak lenni ahhoz, hogy azt mondjuk: ebből a színházi termésből nem kell a külföldi színpadoknak semmi sem, egy gramm, egy sor sem.

Előadás után jaj a környéknek. Keskeny, két kocsis szélességű utcán át törtek az autósor a prémeztől és szmokingtől tarkított portál felé. Ezer fényragyog, ezer kiért bömblől a legmodernebb színház legelegánsabb közönsége előtt a régi Páris egyik csendes, egyhangu utcácskájában.

A finom, ami igyekszik új utakon új ideálokat keresni, annak nehéz a sora: Henry Bernstein „Melo”-ja a szerelmi háromszögbe beilleszkedni nem akaró hősnőjével, a lélek mélységei fölött járó hősnőjével nehezen szerzi meg közönségét.

A színházi szezon állandó várakozással telik. Várják a kül- és belföldön egyaránt reprezentáns darabját, az exportképes nagy sikert, mely nem akar jönni.

A párisi környéki országutak, melyek a nyári vasárnapokon járhatatlanok túlszűfoltóságuk miatt, most már üresek, elhagyottak. A szimpla ablakok országában az ősi 10 fokos hőmérséklet már a télt jelenti. Bundákba, prémebbe burkolva ül mindenki a csukott autókban és csenki sem megy túl autójával a külső lövészpályák óvén.

Ezzel szemben a könnyebb műfajú színházak sem bővelkednek azokban a könnyed, ügyes szindarabokban, melyekből annyit adtak el külföldre a párisi szerzők. Az annyira kedvelt és exportképes finom sikkalosságok termése elmúlt, a szezon a perverzitás jegyében folyik. Se szeri, se száma olyan daraboknak, melyek az eddig csak óvatos kézzel érintett szexuális problémákkal foglalkoznak, most már sokkal szabadelőbb formák, még a legóvatosabb

A kilométermérő 80 kilométert mutat Párisból számítva, amikor a Soissons-i fúton közeledünk a gyászos emléktű város felé. Pár kilométerrel előbb egy oldalut ágazik el, azon futunk két kilométert, azután ott vagyunk a XX. század legértelmibb helyén.

Vagy husz autó áll az egyszerűen parkirozott fasor bejáratánál. Innen néhány lépés az a hely, ahol az antant megbízottai a fegyverszünetet kérő német delegációt fogadták.

Két vasuti sín hajlik össze itt parabola alakban. Az ívek egymáshoz közeledő görbületét hatalmas természetalkópok veszik körül. Közöttük a rozsdásodó sánpár, melyeken a világtörténelem siklett ki.

A sánpárok között hatalmas négy-szögletű terméskő. A győzelem emlékét egy mondat örökíti meg ezen. Egy mondat, mely tömören fejezi ki azt a világtörténelmi hivatást, melyet az an-

tánt tulajdonit magának a németek legyőzéséért.

Semmi virág, semmi dísz a kölap körül. Olyan, mint egy hatalmas sir fedőlapja. A háborúelőtti boldog Európa van ott eltemetve, — vagy az a gonosz szellem, mely tönkretette, — senki sem tudja.

Néhány lépéssel odébb egy egyszerű betoncsarnok üvegablakaira hatalmas tömeg árnyéka rajzolódik ki. Az a szalonkocsi, melyen a fegyverszünetről tárgyalnak.

Minden tárgyaló fél neve megvan jelelve az asztalok mellett. Sok alig ismert név, sok olyan név, melynek tulajdonosa már részben nyugszik és utolsó útjára egész országok kísérték.

A szalonkocsi ablakában a fegyverszünet napjának francia lapkiadványai. Sehoh nemzetiszínű keret, sehoh allegória. Meglepi az embert a szinte apati-kus hang, melyen a lapok a győzelmet jelentik. Sehoh frázisok, melyekkel oly gyakran visszaélnék a francia lapok.

Pár kilométerrel innen Soissons, a legvéresebb csaták színtere. A góttili katedrális oszlopai csonkán meredeznek, mint a cseppkövek. A torony még mindig széjjellőve. A kerítéseken, házfalakon tisztán látni, mint spricceltek végig ott a gránátfördékek. Rommal tele még a város, most tíz évvel a háboru után.

Vándor.

VIDÁM SZILVESZTERRE VOLT AZ EGÉSZ VILÁGNAK

A sajtó lelkiismeretesen beszámol mindenről, amiről különben nem szokás statisztikát csinálni. Így tudjuk ige rózsás hangulatban telt el a világ meg, hogy a most elmúlt szilveszter igen rózsás hangulatban telt el a világ minden részén. New-Yorkban kétszer annyi alkoholt fogyasztattak az idén, mint tavaly ilyenkor és ha valaki kételkednék abban, hogy minden szárazság ellenére Amerikában is megisszák a szeszt, annak elárulhatjuk, hogy egyedül Newyorkban 79 embert szállítottak alkoholemérgé-zéssel kórházba szilveszter éjszakáján. Berlinben viszont, amint mindenki tudja, komoly németek laktak, mégis 372 esetben követték el szilveszterkor erősen illuminált állapotban levő egyének különböző kihágásokat. Budapestben nem lehetett az utcán járni a nagy tolongás miatt és egyes, különösen divatos mulatók rendőrök sorfala tartott rendet az életveszélyes tolongásban. Mind-ezekután pedig szinte érthetetlen, hogy Bécsben a szilvesztert használ-ták fel egyesek arra, hogy a Dunában fűrődjenek. Angliában pedig egy különös szekta hívei „légfürdőt” vettek szilveszter éjszakáján. Valószínűleg ezeket az elszánt embereket is hevitette valami. Általában az egész világon vig és forgalmas volt az újév első éjszakája, megint bebizonyosodott, hogy az emberek nem szoknak le a mulatságról, akkor is mulatnak, ha nincs miből, hát még ha lett volna valóban pénz is...

Kitűnő **BOR** 5 liter zamatú **64** vetélnél Vámospercsi finom vészes 76 **DÉNES-nél, Cegléd u. 22.**

A magy. kir. Tisza István dományegyetem klinikai szállítója **Fehértói Dániel** temetkezési vállalkozó Debrecen, Dégenfeld-tér 4 (Saját ház.) Telefon: 11-85. Halottszállítás autóján végez vidékre is.

Érdekes leleplezések a szovjet titkosrendőrség külföldi kémszolgálatáról

Az ochrana és a hirhedt cseka működése

A cári Oroszország legfőlegesebb intézménye a titkos politikai rendőrség, az ocharana volt. Az ocharana megalapítása Nagy Péter idejébe nyúlik vissza, azonban végleges szervezetében csak XIX. században alakult ki. Főfeladata abban állott, hogy az orosz állam és a dinasztia ellen irányuló politikai mozgalmakat és összeesküvéseket kinyomozza és azokat ártalmatlanná tegye. A bécsi Amalthea-Verlag kiadásában karácsonykor megjelentek Szentpétervári utolsó cári rendőrigazgatójának, Vassziljev Alexejnek emlékiratai Ochrana címen. A nagyszabású munkában az utolsó cári rendőrigazgató ismerteti az ochrana működését és munkatársait, akik között számos forradalmár vezér is helyet foglalt. Vassziljev egyben viszszaütötte azt a közhitté vált vádat, hogy az ochrana állandóan agelnts provocateurs-ökkel dolgozott. Csúpán néhány esetben lépték túl ilyen módon tulbuzgó hivatalnokok a szolgálati szabályzatot.

Az ochrana működésének létjogosultságát bebizonyították a bolsevisták, akik életre hívták a csekat, avagy mostani nevén a G. P. U.-t, a birodalmi politikai rendőrséget, amely nem egyéb, mint az ochrana folytatása sokkal elvetemültebb célokkal és eszközökkel. A cseka megalakulásakor szolgálathoz kényszerítette a régi ochrana néhány tisztviselőjét. Ezek közül az egyik kerülő uton kimerítő jelentéseket küldött a külföldre a cseka metódusairól és ezért életével lakolt Vassziljev ezeket az autentikus jelentéseket feldolgozza könyvében.

Ha egykor az ochrana, írja a Vassziljev, külföldi expozitúrát tartott fenn az orosz határokon kívül működő forradalmárok megfigyelésére, úgy G. P. U. nem habozott ezt az intézményt is magáévá tenni és kiépíteni. Szerinte érthetetlen, hogy az európai hatalmak hogyan engedték meg, hogy fővárosaikban szovjetországi „missziók” telepedjenek le rendkívül és feltűnően nagy tisztviselő karral. A kereskedelmi missziók, követéségek, konzulátusok és „vörös kereszt” küldöttségek számtalan alkalmazottainak tulnyomó része egyáltalán nem foglalkozik hivatalos funkciókkal. Ezek tulajdonképpen a G. P. U. titkos ügynökei, akiknek az a feladatuk, hogy kikémleljék az orosz emigránsokat, merényleteket rendezzenek a bolsevizmus veszélyes ellenfelei ellen és figyelik az Oroszországból „szabadságot” művészeket, tudósokat és színészeket és azok minden lépéséről állandóan jelentéseket küldjenek Moszkvába.

A G. P. U. külföldi ügynökei előszeretettel iparkodnak kapcsolatokat létesíteni emigráns szervezetekkel és

így kipuhatolni, hogy ott miről tanácskoznak és milyen határozatokat hoznak. Az ügynökök olyan ügyesek, hogy már számos helyen vállalkozásuk várakozáson felül sikerült. Mivel pénzzel nem takarékoskodnak és a számüzetésben élő volt cári funkcionáriusok legtöbbje leirhatatlan nyomorban él, már többször előfordult, hogy az egyik vagy másik emigráns nem tudott ellentálni a kísértésnek és elfogadta a titkos segítő munkára vonatkozó ajánlatot. Engem is megkörnyékeztek ilyen ajánlatokkal és még ma is hálás vagyok a sorsnak, hogy elég belső erővel rendelkeztem az ilyen ajánlatok méltó elutasítására.

A G. P. U. külföldi ügynökeinek feladata az is, hogy pontos jelentéseket küldjön azon egyének politikai pártállásáról, szokásairól és környezetéről, akik Szovjetországra készülnek tanulmányutra. Így már olyan időben megkezdődik a földi irók, tudósok és politikusok megfigyelése, amikor még hazájukban tartózkodnak. A G. P. U. olyan ügyesen dolgozik, hogy az illetőknek sejtelmük sincsen arról, hogy minden lépésüket figyelik. Természetesen ez a megfigyelés százszorosán erősödik, ha az illető külföldi átlépte az orosz határt. Hiszen Szovjetországon nincs vonat, amelyen ne „inspekcióznának” a G. P. U. ügynökei. Az idegen egyetlen levelet sem írhat vagy kaphat anélkül, hogy a G. P. U. postai ügynökei ne bontanák fel lemosolós cíkjából. Senkit sem kereshet fel anélkül, hogy ezt a látogatást az ő megfigyelő ügynökök ne jegyeznék fel. A G. P. U. minden Oroszországban tartózkodó külföldiről külön akta vezeti, amely egész levelezésének másolatát és összes beszélgetéseit tartalmazza.

Minden orosz ismeri a külföldiek szigorú ellenőrzését és ezért lehetőleg elkerüli a külföldiekkel való találkozást, mivel egyébként a G. P. U. irodájába idezik és részletesen kihallgatják az idegennel folytatott beszélgetésekről. Így érthető, hogy az Oroszországban utazó idegenek sohasem hallanak bíráló szavakat a fennálló rendszerről, ha csak a kritikus nem a G. P. U. ügynöke. A szovjet ugyanis mestersen érti az idegenek pszichológiai befolyásolását. Tisztában vannak Moszkvában azzal, hogy hébe-hóba szükséges a bírálat, hogy az idegen ne fogjon gyanút. Ezért a szükséges kritikát a G. P. U. saját közegei révén találja fel és az ügynökök, mint polgárok, kereskedők, munkások, vagy szovjethivatalnokok markirozzák a nép szükséges szavát.

Igy gondoskodik a szovjet arról, hogy semmi se kerülje el figyelmét, ami esetleg a moszkvai hatalmasoknak később kellemetlen lehetne.

sz..p.

Négy kedvese vitte a temetőbe az agyonlőtt avasi haramia koporsóját

A gummi sarok okozta Balta Vaszil vesztét

Szatmár, január 4.

Hirt adtunk már róla, hogy karácsonykor agyonlőtték Balta Vaszilt, az avasi járás rettegett haramiáját. Balta Vaszil nemrégén szökött meg a fogházból és most Balta Vaszil egyik portyázó utján egy nyájból juhokat akart zsákmányolni, de a pásztor szembeszállt vele. A rabló leütötte a pásztort, aki a helyszínen meghalt.

Balta Vaszil önálló bandát alakított, amellyel állandó rettegésben tartotta a környéket.

Balta Vaszil fényes nappal betört a környékbeli falvakba: Mózesfaluba, Lajoslúttára, Avasujfaluba, bemélt a boltokba, házakba, megsarcolta, meg is verte az embereket, a kik féltek a bosszujától, meg a fegyverétől. Sohasem merték feljelenteni, mikor a faluban volt.

Karácsony estjén a haramia megjelent a falu utcáján, de ekkor csak a közeli avasujfalusi örs két csendőre tartózkodott a faluban. De ezek tehetetlenek voltak. Az utcán koromsötét volt. Segítségét kérték a közeli örsökről. Amíg a csendőrök jöttek, Balta Vaszil végigjárta a falusi boltokat és bort, cukrot, cigarettát sarcolt. Mikor a csendőrök megérkeztek, Balta még mindig a faluban volt. A csendőrök keresni kezdték a rablót a faluban.

Balta, aki nem tudta, hogy a csendőrök üldözik, felkereste egyik kedvesét, Hóla Anucát is és magával hívta. Amint mentek, Balta elejtette a bicskáját. Meggyújtotta a zsebbeli villanylámpáját és ez lett az árulója.

A rendőrök meglátták a lámpa fényét és a friss havon megállapították azt is, hogy a rabló csizmáján vadonati gumisarak van, amelynek le-

nyomata mindenütt megmaradt a hóban. Ezt a csizmát pár nap előtt vette el egy vásárról jövő legénytől.

Balta Vaszil is megjárta a csendőröket, visszaküldte Anucát:

— Isten áldjon meg, Anuca lelkem, nyomomban vannak a zsadárok, én már nem érem meg a reggelt.

A csendőrök most már lassan haladtak a rabló nyomában és mire megvirradt, Balta Vaszil Petrisor be volt kerítve.

Mikor a rabló látta, hogy a menekülés útja el van vágva, lövöldözni kezdett a csendőrökre, de minden lövése célt tévesztett.

A csendőrök felszóltatták: Dobja el a fegyvert, adja meg magát. Felélt helyett Balta Vaszil ismét tölteni akart. Erre három lövés dördült el, amelyek közül egy csak horzsolta, a másik kettő azonban külön-külön halálos volt: az egyik a nyak, a másik a lágyék főereit roncsolta szét.

Balta Vaszil Petrisor holtan terült el a fagyon.

A holttestet felboncolták és kiadták a szülőknök, akik Lajoslúttán laknak, földhözragadt szegény emberek.

Három falu népe gyűlt össze a temetésre. A koporsót a rablóvezér négy kedvese vitte, akik jajveszékeltve énekeltek:

— Ne fekjüdj a sirba, te szép Vaszil, nem ott a te helyed...

A koporsó előtt Balta Vaszil testvérhuga magaköltötte, primitív román verset énekelt, amely magyarul fordításban így hangzik:

Édes bátyám, mondtam hányszor, Ne távolodj el a háztól, Ki elmegy a háztól messze, Zsandár-fegyver lesz a veszte.

A csendőrök most lázasan üldözik a vezér nélkül maradt banda tagjait.

BALI NAPTÁR

Január 11-én. Gazdabál az Arany Bikában.

Február 1-én. Csaba-bál az Arany Bikában.

Február 2-án. Ujságírók „Görbe Éjszakája” az Arany Bika disztermében.

73.5 MILLIÓ PENGŐVEL NÖVEKEDT A BANKJEGYFORGALOM

A Magyar Nemzeti Bank jegyforgalma a december 31-i kimutatás szerint a december 23-ik állománnyal szemben 73.5 millió pengővel növekedett.

AZ 1930-AS VILÁGSZÉPSÉGVERSENY RIO DE JANEIROBAN LESZ.

A brazíliai Magyar Ujság írja: Az 1930-as évi világszépségverseny a „A Noite” című brazili ujság rendezéssel Rio de Janeiro városi tanácsa tudomásul véve a „A Noite” elhatározását, most egy jelentős határozattal járult a szépségverseny fényének emeléséhez. Rio de Janeiro városa tízezer dolláros jutalmat tűzött ki a Miss Universe címnyertesének. A brazíliai magyar ujság megjegyzi, hogy: így tehát az 1930-ik évi világszépségversenyének győztese a világhírnév mellett még tekintélyes gazdagságra is számot tarthat.

SZERELME UJBÓL BORTÖNBÉ JUTTATTA A KISZABADUL BETÖRŐT

Szabadka, január 4.

A szabadkai rendőrség izgalmas hajszá után elfogta Novák Lászlót, aki egy éjszakán öt helyen kiserelt meg betörést. Tettét olyan vakmerően követte el, hogy a rendőrség azonnal arra következtetett, hogy a kézrekerült gonosztevő nem kezdő a maga mesterségében. Ki is derült, hogy Novák László, aki mindössze 30 éves, már tizenkét évet töltött különböző fegyintézetekben.

Legutóbb decemberben szabadkai a fegyházból és azért jött Szabadkára, hogy szerelmesét, akit egy itteni mulatóban áll alkalmazásban, meglátogassa. Novák azonban annyira lerongyolódott, hogy nem engedték be a mulatóba s ezért határozta el, hogy újabb betörések útján szerez ruhát. A veszedelmes betörőt átadták az ügyészségnek.

DALLMANN rádió és villa mosógiszaküzlet Piac-utca 62. Cégem a „TAKARÉKOSSÁG” tagja.

FOG-huzás 2 pengőtől feljebb
22 kar. aranykorona 4 " "
Műfogak. 4 " "

Váry János

Általilag vizgázott fogműtermében
Debrecen, Rothermere-utca 12. szám.
(Volt Darabos utca) Kollegium mögött.
Felvilágosítás díjtalan.

V alaki
V alaho!
V égtelentül
V árja

Liener

műtermében

az Ön arcképét
Készíttessen egyet

Csapó-utca 1.

HIREK

1930 január 5 (vasárnap)

Prot. E. Simon, Kath. L. Jezus sz. n.
Vasárnap a következő gyógyszer-tárak tartanak nyitva délután és éjjel:
Mégváltó, Piac-u. 18. Muraközy, Piac-u. 72. Nádor, Szent Anna 66. Tisza, Péterfia-u. 76.

1930 január 6. (hétfő)

Prot. vizk. reszt. Kath. Vizkereszt

A gyógyszer-tárak közül éjjeli szolgálatot tartanak a következők: Kigyó, Piac u. 30. — Arany Angyal Piac u. 60. — Reménység, Csapó u. 22. — Sas, Hatvan u. 70. — Bocskay, Cegléc u. 22. — Tisza, Péterfia u. 76. — Szent Háromság, Homokkert, Szabó Kálmán u. 14.

1930 január 7. (kedd)

Prot.: Attila, Kath. Lucian vt.

A gyógyszer-tárak közül éjjeli szolgálatot tartanak a következők: Mégváltó, Piac-utca 18. Arany Egyszaru, Kossuth-u. 8. Muraközy, Piac-utca 72. Magyar Korona, Péterfia-u. 70. Nádor, Szent Anna-u. 66. Csokony, Mester-u. 43. Arany János, Csapó-u. 66.

IDŐJÁRÁS

Hazánkban tegnap változékony, meleg enyhe idő mellett a hőmérséklet, különösen a nyugati részeken 10 fokig is emelkedett. Erősebb éjszakai lehülés után az ország keleti felében ma reggel mindenütt sűrű köd volt. Egyes helyeken tegnap még volt eső, különben a hóréteg már csak a hegyeken számottevő; így a Galyatetőn 26, a Dobogókőn 30 centiméter.

Budapesten 4-én délben a hőmérséklet mínusz 1 fok Celsius.

Időprognózis: Jobbára ködös idő, inkább fagypontra alatti hőmérséklettel.

ISTENTISZTELETI REND

A ref. templomokban:

Nagytemplomban d. e. 10 órákor prédikál Kardos Lajos, d. u. 5 órákor Márki Kálmán. Kistemplomban d. e. 9 órákor: Szabó Géza, 11 órákor Márki Kálmán, d. u. 5 órákor Kovács József. Kossuth-utcai templomban d. e. 10 órákor prédikál Molnár Ferenc, d. u. 5 órákor Madar Zoltán. Árpádtéren d. e. 10 órákor prédikál Baja Mihály, d. u. 3 órákor Magyar Bertalan. Ispotályi templomban d. e. 10 órákor prédikál Szele György, d. u. 5 órákor vallásos ünnepély: Gál Lajos. Ondód—Vedres dűlő: Halász András. Fancsika: Vajda László. Csapókert fél 3-kor: Gerda Sándor. Nyilastelepen d. u. 3 órákor Papp Imre. Homokkertben d. e. dr. Ferenczy Gyula.

A róm. kath. templomban:

Január 5-én, vasárnap: egésznapos Szentségimádás. Szentségkítétel reggel. Misék a főoltárnál reggel 6, 7, 8, háromnegyed 9, fél 10, 11, háromnegyed 12 és fél 1 órákor. Gyóntatás reggel 6 órától fél 1-ig, 8 órákor piarista diák-mise. Fél 10 órákor nagymise, utána szentbeszédet mond dr. Lindenberger János apostoli kormányzó, pápai prelátus. Utolsó mise fél 1 órákor. Délután szentolvasó és litánia. Délután szentbeszédet mond Erdődy-Bakacs Iván szentszéki bíró, utána Szentségbevétel.

Január 6-án, Vizkereszt ünnepén: rendes ünnepi szentmiserend. Misék a főoltárnál reggel 6, 7, 8, háromnegyed 9, fél 10, 11, háromnegyed 12 és fél 1 órákor. Gyóntatás reggel 6 órától fél 1-ig, 8 órákor piarista diák-mise. Fél 10 órákor főpapi nagymise vízszenteléssel. Szentbeszédet mond dr. Lindenberger János apostoli kormányzó, pápai prelátus. Utolsó mise fél 1 órákor. Délután szentolvasó és litánia.

Az oláh csendőrmester teljes két hétig utótt és kinzott egy opással gyanúsított embert

Szatmár, január 4.
Durva csendőri brutalitás tartja izgalomban Szatmár környékének lakosságát. Hetekkel ezelőtt a csendőrök elfogták Pop Dumitru kiskolcsi lakst, akit lólopással gyanúsítottak. A csendőrmester Pop Dumitru láncra verve az őrség fogdáiba zárta és két hétig kínoztta válogatott eszközökkel, hogy a lopást bevallja. A csendőrök az őrmester parancsára naponként keresztül szíjaztatták a gyanúsítottat, fütötték-verték, de Pop Dumitru nem vallott.

Kétheti kínzás után tegnap a csend-

őrmester elhatározta, hogy Pop Dumitru beviszi a szatmári ügyészségre. Szekeret fogadott és egy csendőraliszttel kényelmesen elhelyezkedett az ülésen. Pop Dumitru a szekér löcséhez láncolta és a szerencsétlen ember kénytelen volt a szekér után futni Erdődől Szamosdobig, ahol a szekér mellett félholtan összesett. A csendőrök ekkor nem hagyták neki nyugtot. Addig ütlegelték, amíg a fölről felkelt, aztán maguk előtt tuszkolták Szatmárig, ahol átadták az ügyészségnek. A csendőrök ellen megindult az eljárás.

A görög szertartású róm. kath. templomban:

Január 5-én, vasárnap: rendes vasárnap-i szentmiserend. Reggel 7 órákor reggeli istentisztelet, 8 órákor diák-mise prédikációval. 9 órákor katonamise a görög és latin szertartású róm. kath. katonák részére 10 órákor nagymise, utána keresztény oktatást tart Papp Gyula parochus, szentszéki tanácsos.

Január 6-án, Vizkereszt ünnepén: rendes ünnepi szentmiserend. Reggel 7 órákor reggeli istentisztelet, 8 órákor diák-mise prédikációval, 9 órákor katonamise a görög és latin szertartású róm. kath. katonák részére, 10 órákor nagymise, utána szentbeszédet mond Papp Gyula parochus, szentszéki tanácsos. Utolsó mise fél 12 órákor. Délután vecsernye, utána keresztény oktatás.

Az evangélikus templomban:

Január 5-én, vasárnap d. e. 10 órákor istentisztelet: Rapos Viktor. Január 6-án, hétfőn, vizkereszt ünnepén d. e. 10 órákor istentisztelet: Rapos Viktor.

Unitárius templomban

Vasárnap, 5-én d. e. 10 órákor a Hatvan-utcai unitárius templomban prédikál dr. Csiki Gábor budapesti missiói lelkész.

— Lapunk legközelebbi száma a közbeeső vasárnap és Vizkereszt ünnepé miatt szerdán, január 8-án a rendes időben jelenik meg.

— A magyar turista egyesület debreceni csoportjának összejövetele. Felkérjük az összes debreceni turistát, hogy a Magyar Turista Egyesület Debrecenben élő tagjait, hogy alakuljon össze a Gámbrius külön kis éttermében január 5-én este 8 órákor megjelenni szíveskedjenek. Springer József könyvkereskedő, vitéz Poroszlay János, Degenfeld-tér 2.

— Bérautó hosszabb, vagy rövidebb turákra, kirándulásra minden időben megrendelhető. Telefon 6-22.

— Vallásos estély az Ispotályi templomban. Ma délután 5 órákor az Ispotályi templomban vallásos estély lesz, amelynek tárgya a Heidelbergi Káté 27—28. kérdése és felelete a gondviselésről. A vallásos estély részletes programja a következő: 1. Kezdő ének. 2. Főének. 3. Kátét olvas és imádkozik: Felker János lelkész. 4. Közének. 5. Kátét magyarul és Uri imát mond: Gál Lajos kollégiumi szenior. 6. Közének. 7. Lévegy: „Gondviselő jóátyám vagy...” Szavalja: Molnár Erzsébet. 8. Vargha: „Eh régen vérezel...” Éneklő: Károlyi Dezsőné, orgonán kíséri: Dávid Margit. 9. Imádkozik: Szabó Gyula segédlelkész. 10. Záróének.

— Felhívás. A mai naptól kezdve 12 havi részletfizetés mellett vásárolhatnak elsőrendű férfi szövötteket hitelképes vevők. Bíró Sándor Szent Anna-utca városi bérpalota 18. számú üzletében.

— A Katolikus Otthon első kulturdélutánját január 19-én, vasárnap délután 5 órákor tartja a róm. kath. reál-gimnázium dísztermében. Belépti díj nincs. A műsor és ruhatárjegy megváltása címén 1 pengő fizetendő. A műsort a hét folyamán közzöljük. Pontos megjelenést kérünk. Igazgatóság.

— Újabb kocsiállomást akartak a Piac-utcán. A debreceni bérkocsisok legutóbb azzal a kérelemmel fordultak a városhoz, hogy a Piac-utca 51. számú ház elé is engedélyezzenek bérkocsiállomást. Az engedély-megadása ugyan a rendőrhatalomra tartozik, a város azonban a maga részéről szíveskedne a bérkocsiállomást engedélyezését.

— Együttal a város azt is elhatározta, hogy kérdést intéz a belügyminisztériumhoz, hogy mikor döntenek legfelsőbb fórumon a Bádagos-utcai bérkocsiállomás helye ügyében.

— Igazolványos képek leggyorsabban Németynél, Szent Anna-utca 11. szám.

Humor a gondok közt

A kis Pista mosakodás után:
— Mama, most már elég tiszta vagyok, tessék megnézni a törölközőt.

— Halló soffőr! Mennyiért visz ki innen a pályaudvarra?
— Három pengőért.
— És a podgyászért mit kell fizetni?
— Azért semmit.
— Akkor vigye ki a podgyászom és majd gyalog megyek.

Különös kutya

A kis Pista először lát kigyót az állatkertben. Ijedten szól oda az anyukájához:

— No, nézd csak anyuka, ott csóválja magát egy fark kutya nélkül.

— Kigyulladt a baromfifarm, 700 baromfi elégett. Az elmúlt éjjel félkettő óra tájban a Törökveszdlőn, a 6941. hrszám telken lévő baromfifarm egyik 30 méter hosszú baromfiólja kigyulladt. A központi tűzorségről nagy készlettel vonultak ki, de a tüzoltók munkája nem haladhatott kellő sikerrel, mert nem tudtak megfelelő mennyiségű vízhez jutni. A tűz elpusztította a 30 méter hosszú baromfiólat s a lángoknak 700 baromfi is áldozatul esett. A hatóságok megindították a vizsgálatot annak megállapítására, hogy mi idézte elő a tüzet.

— Sopronban felállíthatják a drágaköcsiszolót. Az egyik antwerpeni drágaköcsiszoló a magyar hatóságokhoz fordult, hogy Sopronban fióküzemet állítsanak fel. Állami szubvenციót és munkácsi részére letelepedési engedélyt kért. A letelepedési engedélyt a belügyminisztérium megadta azzal a feltétellel, hogy az üzemben megfelelő számban magyar munkásokat is alkalmaznak, a szubvenციó folyósítását attól tette függővé, hogy az antwerpeni cég az első munkácsi milyen eredményt ér el.

— „Gyarmatosítanak” a csehek Abesszinában. Mint a prágai Slovenska Politika értesül, Csehszlovákiában társulat alakul, amely gyarmatosítási célokból Abesszinában nagy földterületeket szándékozik vásárolni. A társulat ezenkívül cseh kivándorlókat akar telepíteni Abesszinába földre, akik nagyban foglalkoznának búza, gyapot és kávé termelésével, valamint oly nyersanyagok termelésével, amelyeket a cseh ipar fel tud használni.

— Újabb humentóit találtak a szegedi határban. A Szegedtől mintegy hat kilométernyire lévő Bak-tóban a szeged-hódmezővásárhelyi vasútvonal mentén karácsony előtt embercsontokat találtak. Móra Ferenc, a szegedi múzeum igazgatója, karácsony és újév között próbaásatást végzett ezen a területen; tízenegy sirt tárt fel, amelyben koporsó nélkül eltemetett csontvázakat talált állati csontokkal, vas- és bronzfegyverekkel. A sírok a hun-korból származnak, tehát körülbelül 1500 évesek. Amint az idő enged, az egész temetőt feltárják. Ez a tízenharmadik hun-temető, amelyet Szeged város határában találtak.

— Felrobbant a petróleumoshordó, három gyermek meghalt. Londonból jelentik: Az egyik londoni pályaudvar közelében gyermekek a petróleumoshordók körül játszadoztak. Az egyik hordó hirtelen meggyulladt és felrobbant. — Valószínűleg egy eldobott gyufaszál idézte elő a szerencsétlenséget. Három gyermek meghalt, hat súlyosan megsebesült.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazon kedves ismerősök, jóbarátok, kik felejtethetetlen édes apánk dr. Faller Gusztáv bányakerületi főorvos elhunyt alkalmából részvétükkel, vigasztaló szavaikkal mély fájdalomunkat enyhíteni szívesek voltak, fogadják hálás köszönetünket. Faller-család.

LEGGYORSÓ
A HATSCHEK FELE

CSAK „Eternit” VÉDSZÓVAL JELELT PALA ÉS CSŐ VALÓDI.
ETERNIT MŰVEK HATSCHEK LAJOS, BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 33. GYÁR, NYERGESÚJFALU.

Elárúsítóhelyek: Lukács Vilmos és Testvére tetőfedő vállalat, műkő és cementárnyvár Debrecen, vitéz Onody Habuczky János Debrecen, Gelbmam Ignác fa- és terménykereskedő, Balmazújváros.

— **Beiratások a Tisza István tudományegyetemen.** A debreceni Tisza István tudományegyetem rektora tegnap tette közzé az 1929—30. tanév második szemeszterére szóló beiratási hirdetményt. Eszerint január 7-től 22-ig lehet beiratkozni.

— **Ruhával látták el a guti fakitermelő munkásokat.** Legutóbb megírtuk, hogy dr. Vásáry István polgármester intézkedett a nagyerdői fakitermelésnél dolgozó munkások ruhával való ellátásáról. Szombaton a guti vasúton 14 munkás számára vitték ki ruhát s a többi munkásnak is, amennyiben szükségessé válik, ad ruhát a város.

— **Hármas örömnapp.** Ritka szép családi ünnepélye volt a minap Debrecen egyik derék polgárának: Kegyes István és neje: Juhász Zsuzsánnának, Beresényi-utca 85. számú hajléka folyó hó 4-én délután és este. Ekkor tartotta fiok, István, esküvőjét Burai Erzsébettel, néhai Burai Ferenc és Kovács Mária kedves leányával. Ez a nap azonban a szülők házasságának 25 éves évfordulója, tehát ezüstlakodalomnak napja is volt. S mivel a kettős örömnapp az aranylakodalom nemrégiben megtartott nagyszülők, Kegyes Mihály és Debreceni Zsuzsánná is jó egészségben résztvettek, az egyház részéről megjelent Molnár Ferenc ispotályi lelképásztor méltán hivatkozott a 128. zsolttárban olvasható nagy isteni kegyelemre, amelyet ez az istenfélő magyar család teljes egészében megtapasztalt. Az örömnappon megjelent rokonok és jóbarátok jókívánságokkal és ajándékokkal halmozták el az ünneplő házaspárokat, az áldástmondó lelképásztor pedig mind a három házaspárnak egy-egy Ujszövetségi Szentírást nyújtott át, mint az egyház ajándékát.

— **Hajószerencsétlenség a sűrű köd miatt.** Newyorkból jelentik, hogy a kikötőt ismét sűrű köd iltette meg, amely tegnap délután több balesett okozott. A Hudson folyamon közeledő gőzkomp a nagy ködben összeütközött a Mutual uszályhajóval. A gőzkomp orra belefuródott az uszályhajó oldalába és kettémetszette a hajót. A Mutual pillanat alatt elsüllyedt. A hajón tizenkét matróz volt, akik a katasztrófa pillanatában a vízbe vetették magukat és uszva próbálták menekülni. Egy matróz kivételével valamennyiüket sikerült kimenteni.

Elfogták Budapesten az egri szociáldemokraták sikkasztó vezérét

Házasságszélcsélgésért is eljárás indul ellene

Budapest, január 4. Az elmúlt esztendő június hónapjában Schiller József, az egri szociáldemokrata párt vezetője a párt vagyonát, mintegy 2400 pengőt magához vette és megszökött. A pénznek az lett volna a rendeltetése, hogy azon munkásokat építsenek. A párt tagjai mindnyájan egy napi keresetüket adták oda erre a célra és Schiller, aki a pénzt kezelte, kisebb összegekben elköltögette társainak nehezen szerzett illéreit.

Amikor a botrány kipattant, a szociáldemokrata párt központi vezetősége el akarta simítani és megígérte az egri csoportnak, hogy megtéríti az elsikkasztott összeget. Ekkorra azonban már megtették a feljelentést az ügyészségen, amely elrendelte a sikkasztó pártvezető országos körözését. Hónapokon át nem lehetett Schiller nyomába jutni, míg nem most a budapesti rendőrségnek

sikerült elfogni. Schiller ugyanis június óta Budapesten bujkált. A sikkasztott pénz természetesen már régen elfogyott és Schiller egy munkásnőnél élt, aki saját keresetéből tartotta el, mert házasságot ígért neki Hónapokon keresztül fogadta el az asszony pénzét azzal, hogy a betegpénztártól nagyobb összeget fog kapni és akkor nőül veszi. Mivel az asszony türelme elfogyott, gyanakodni kezdett, felment a szociáldemokrata pártba érdeklődni és ott nagy meglepetéssel hallotta, hogy Schillernek Egerben felesége s gyermekei vannak és megtudta azt is, hogy miért bujkál hónapok óta a völgyébe.

Schillert letartóztatása után ma szállították az egri királyi ügyészség fogházába.

A sikkasztáson kívül házasságszélcsélgésért is megindult ellene az eljárás.

— **Csonttá fagyott egy öreg tanító.** Zalaegerszegről jelentik: Az akali szőlőhegyhez vezető útvonalon a járőkelők egy uri külsejű idősebb ember holttestére akadtak. A holttest csonttá fagyott. A csendőrség megindította a nyomozást a férfi személyazonosságának megállapítására. Kiderült, hogy az illető Kiss Géza hatvankétéves nyugalmazott akali tanító, aki a szőlőhegyről való hazatérében szivőgőrsöt kapott és a hóban vergődve megfagyott.

— **Óriási izgalom Amerikában a prohibíciós rendőrök brutalitása miatt.** Newyorkból jelentik: A bostoni lakosság határtalan elkeseredése tegnap este újabb prohibícióellenes tüntetésekre vezetett. Ismét több ezer főnyi tömeg vonult a parti vámország épülete elé és órákhozat tüntetett a prohibíciós hatóságok ellen. Az épület falára hatalmas plakátokat ragasztottak ki a következő szöveggel: „Itt székelnék a gyilkosok, akik megölték a Black Duck matrózait”. A rendőrség ismét tehetetlenül nézte a felzigatott tömeg tüntetését. Az épület valamennyi ablakát beverték. Mellon pénzügyi államtitkár a vámország védelmében nyilatkozatot tett közzé, amely még jobban felizgatta a kedélyeket. A nyilatkozat szerint a parti vámország tengerészei csak kötelességüket teljesítették, midőn tűz alá

vetették a Black Duck csempészhajót, amely a többszöri felszólítás ellenére sem állott meg. Mindenesetre sajnálatos — mondja a nyilatkozat —, hogy a csempészhajó kapitányának ellenkezőleg három ember életébe került.

— **Óriási naftaforrásokra bukkantak a Transzkaukázusban.** Moszkvából jelentik: A transzkaukázusi tartományban folytatott petróliumfúrások szenzációs eredményre vezettek. Sirak környékén ezen a héten egymásután 28 új naftaforrást fedeztek fel. Valamennyi forrás igen bőséges petróleum tartalmu. Az újonnan felfedezett petróleumterület kiterjedése körülbelül 30 négyzetkilométer.

— **Bomba Nitti új könyvéért.** Londonból jelentik: Tömegesen érkeznek a fenyegető levelek a Putman Sans newyorki és londoni könyvkiadócéghoz, amelynek kiadásában fog a közel jövőben megjelenni Francesco Nitti könyve Lipariból való szökéséről. A levelekben, amelyeket állítólag párisi fasiszták küldtek, azzal fenyegetik a Putman céget, hogy newyorki üzletháza a levegőbe fog repülni, ha a könyv megjelenik. Putman György, a cég Londonban tartózkodó főnöke szintén kapott fenyegető levelet és ezért egy titkosrendőr kíséretében utazik Londonból haza Newyorkba.

— **A Csapó-utcai egyházzsérz kültüretje.** Dr. Karácsony Sándor előadása, Uray Magdolna zongorajátéka s más kiváló művészi számok teszik eseményné a csapóutcai egyházzsérznek ma (vasárnap) este pontosan 8 órakor a Szappanos-utca 16. szám alatt kezdődő második közmvéledősi estélyét. Beléptidij nincs, csupán önkéntes adományok és műsormegváltás a fenntartott helyeken, amelyekre — és kizárólag csak ezekre — az olvasótermen keresztül lehet belépni. A terem füteve lesz és ruhátár áll rendelkezésére.

— **Az Árpád-téri betonsátor hőrele.** Fráter Erzsébet, a MANSZ díszelnőknője a debreceni pénzügyigazgatóságtól az Árpád-téri városi betonsátorra trafikengedélyt nyert. A városnak egy korábbi döntése értelmében a betonsátorokban csak a bérlők, illetve legközelebbi hozzátartozók, férj, feleség, testvér árusíthatnak. Most azonban Fráter Erzsébet azzal a kéréssel fordult a városhoz, hogy közszereplésére való tekintettel a város rendkivülileg engedje meg, hogy alkalmazottat tarthasson s azzal árusíthatassa a dohányneműeket. A polgármester méltányosságból a kért engedélyt megadta.

— **Pályázatot hirdettek a debreceni gyermekgyógyászati tanszékre.** Mint ismeretes, a dr. Szontagh Félix hallálával megüresedett gyermekgyógyászati tanszék mar hetek óta betöltetlen a debreceni Tisza István Tudományegyetemen. A hivatalos lap legutóbbi számában megjelent az erre vonatkozó pályázati hirdetmény, melynek terminusa január 31-én jár le. A tanszékre pályázók kötelesek orvostudori fokozatukat, alkalmaztatásukat, irodalmi működésüket, születési, erkölcsi bizonyítványukat és curriculum vitaejüket becsatolni a debreceni orvoskar dékáni hivatalá-

— **Vastagú Gyula képiállítása a városházán igen nagy érdeklődés mellett nyílt meg.** A látogatók sokáig elidőznek egy-egy kivalasztott és megszeretett kép előtt és a kedvező részletfizetési feltételek mellett már több eladás is történt.

— **Poloskát, svábót, molyt kiirtant** házilag csakis a Lölherer Cimexin-nel lehet, mert nemcsak az élő rovarokat, de azok petéit is nyomban elpusztítja. Gyógyszertárban és drogériákban kapható.

Magyar vagy? Magyarat végy!

Mie'ott rádiót vásárol, okve lenül haligassa meg

STANDARD

gyártmányokat, melyek

6, 12 és 18 havi

részletfizetésre kaphatók.

Standard Villamossági Rt.

Ujpest 4.

Uj kedvezmény vendégeinknek

Ezen lap előfizetőinek megelégedésére nyújtott

20%

kedvezményt szobaárainkból

10%

kedvezményt olcsó ételmi árainkból (menü kivévn) módunkban van az UJ-SÁG kiadóhivatalával létesített megá-lapodás alapján kibővíteni a

Magy. kir. Operaház,
Nemzeti Színház,
Kamara Színház

előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba- és színházi jegy rendelését 2—3 nappal előbb velünk közölni.

PARK SZALLODA

BUDAPEST,

szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége)

Még nem késett le

de siessen

előfizetni a

Rádió Amatőr-re

ha mint egész éves előfizető páratlanul értékes

AJANDÉKRA

igényt tart.

Kérjen

mutatványszámot és ajándékjegyzéket

Rádió Amatőr

kiadóhivatala

Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

Szilágyi Lajos képviselőt megoperálták. Budapestről jelentik: Szilágyi Lajos országgyűlési képviselő ma délelőtt a Pajor-szanaszatóriumban operációt hajtottak végre, amely jól sikerült.

A Szent Erzsébet Nőegylet 1930. évi január hó 9-én, csütörtökön d. u. 6 órakor a Kath. Reálgimnázium tanácstermében rendes választmányi ülést tart, melyre a tagokat ezúton is tisztelettel meghívja az elnökség és kéri, hogy minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek.

Nagy tűz volt Bagamérban. Bagamér községben december 30-án éjjel hatalmas tűzvész volt, Arva Imre gazdálkodónak egy 12 méter hosszúságú istállója, belülről, valószínű eldobott cigarettától meggyuladt. És az agilis önkéntes tűzoltóságnak köszönhető, hogy az ólban lévő jószágokat idejében ki lehetett szabadítani és a tűz tovább terjedését sikerült megakadályozni, úgyhogy csak az istálló égett le. Emberéletben kár nem esett.

Harminc gyermeket részesített segélyben a bagaméri ref. egyház. Bagamér község ref. egyháza saját szegényei javára nagyon szépen sikerült s műkedvelői előadással egybekötött táncmulatságot rendezett. Színre került a „Sárga csikó” c. népszínmű, amelyben a szereplők kivétel nélkül mindannyian a tudásuk legjavát mutatták be. A pártoló nagyszámu közönség jóvoltából több, mint 30 szegénysorsu gyermek részesült segélyben. Az előkészítés és rendezés mintaszerűségéért Csokonyay József ref. lelkész illeti a hála.

Istentiszteletek a baptista imaházban. A Szappanos-utca 23. sz. alatt levő baptista imaházban vasárnap délelőtt fél 9-9-ig imaáhitat, 9-10-ig bibliamagyarázat, délután 6-7-ig evangélium, fél 8-9-ig vallásos estély, vegyeskar és zenekari számokkal.

Oroszországból menekülnek a zsidók a rémuralom elől. A rigai lapok jelentése szerint a napokban nagyobb zsidó csoport érkezett Oroszországból a lett fővárosba. A csoport semmiféle csomagot nem hozhatott át a határon, mert amint a menekülő zsidók előadták, a látárórség ingóságait és pénzüket elvette. A koldusmódra jött csoport most már csak abban bízik, hogy amerikai rokonaiak sürgős pénzbeli segítséget nyújtanak nekik, hogy mihamarabb hajóra szállhassanak Amerika felé. A „kivándorlók” elmondották, hogy az utóbbi hetekben a rémuralom Oroszországban nagyobb, mint valaha. Moszkvában egymást érik azokban a negyedekben a razzia, amelyekben a régi orosz értelmiségi osztály maradványai még élnek. A szovjet alapításának évfordulóján több mint huszezer embert tartóztattak le. A helyzet a vidéki gócpontokban sem kedvező. A letartóztatások, száműzések és a halálos ítéletek napirenden vannak.

PATKÁNY, EGÉR, MEZEI EGÉRTŐSÉRTŐ „RATINOL”

Biztos hatású irtószer, — mely fertőző betegségeket plántál az illető állatfaj közé és gyökeresen kiirtja. Szigoruan tudományos alapon előállítva. Más állatra, emberre ártalmatlan!

Sváb, Csotány, Ruszni, Poloska, Hangya irtószer „RUSSIN”

tökéletesen irt. Szagtalan! Nem piszkít! Napjában szallítja: Rational Laboratórium, Budapest, Murányi-u. 36.

A külsőségi kiszállások céljaira két autót vesz a város

Meg akarják takarítani a kiszállásokkal járó fuvar-költségeket

Debrecen, január 4. (A D. U. tudósítójától.)

A városi költségvetésnél minden évben meglehetősen nagy összeget tesz ki az egyes ügyosztályoknál a tisztviselői kiszállások költsége. A műszaki ügyosztálynál, a városi adóhivatalnál, többsébetben az I-sőfoku közigazgatási hatóságnál és a jog- és pénzügyi ügyosztálynál is sok olyan kérelem kerül elintézésre, amelyekben csak helyszíni szemle alapján hozhatnak döntést az egyes városi hatóságok. Ilyenkor természetesen szükségessé válik egyes szakértő tisztviselők kiszállása, amely rendszerint bérkocsikkal történik a város külsőségeibe, a kertsekébe és a Deb-

recenhez tartozó tanyákra. Epen ezért a város már korábban elhatározta, hogy két autót vesz, melyeket az egyes ügyosztályok rendelkezésére fog bocsátani, hogy ezeket a kiszállási költségeket a város megtakaríthassa.

A két autó beszerzésére már a város korábban kijelölte azt a 120 ezer pengőt, ami még a 3 millió 400 ezer dolláros kölcsönhől maradt fenn. Ebből a 120 ezer pengőből fogja aztán a város fedezni a városgazdai hivatal kihelyezésének a költségeit is.

Dr. Vásáry István polgármester szombaton felhívta a város műszaki ügyosztályát, hogy a két vásárlandó autóra vonatkozólag kérjen ajánlatot.

A magyar turista egyesület debreceni csoportjának alakuló összejövetele. Felkérjük az összes debreceni turista érzelmű barátainkat és a magyar turista egyesület Debrecenben élő tagjait, hogy alakuló összejövetelünkön a Gambinus külön kis étertermében január 5-én este 8 órakor megjelenni sziveskedjenek. Springer József könyvkereskedő, vitéz Poroszlav János, Dégenfeld-tér 2.

Öngyilkossági járvány a cseh hadseregben. A Provo Lidy arról ír, hogy az utóbbi időben a cseh hadseregben erősen szaporodott az öngyilkosságok száma. Az okot rendszeren nem közlik a nyilvánossággal. Szükséges volna, hogy a cseh hadsereg viszonyait egyszer alaposan megvizsgálják, hogy kiderüljön, miért követ el olyan sok cse h katona öngyilkosságot.

Két ember halt meg újév napján alkoholemérgezésben. Bükkaranyoson Tisztumer Pál 56 éves gazdálkodó ugyancsak irtette Szilveszter estéjén a borospoharakat. Amikor felvirradt az újév napja, akkor meg pálinkához látott. Egész nap itta az erős italt és a sok elfogyasztott szesz már-már valósággal gözölgött belőle. Este 8 óra után kivitték a kocsiszinbe, hogy a hideg levegőtől kiőzánodjék és amikor 9 óra után kimentek érte, már halott volt. Az orvos megállapítása szerint a szesz ölte meg. Ugyancsak szeszmergezésben halt meg Varbón Antal István 22 éves legény, aki szintén nagymennyiségű szeszt fogyasztott el és este 6 órakor hozzátartozóinak szemeláttára összeesett s mire orvost hívták, meghalt. Az orvos itt is szeszmergezést állapított meg.

Gazdálkodó ifjak táncvizsgája a Korona dísztermében 11-én, szombaton este nyolc órától reggel négy óráig. Tisztelettel Schaff táncbanár.

A Gyorsíróegyesület ingyenes gyakorló tanfolyama. A Debreceni Gyorsírók Társasága által fenntartott ingyenes gyakorló gyorsíró tanfolyam szerdán este hat órakor kezdődik a nőipariszkola első emeleti termében. A tanfolyamon bármilyen rendszert követők résztvehetnek. Az órákat hetenkint háromszor, hétfőn szerdán, és pénteken este hat órától hétfőn tartják. Tandíj nincs. Ugyan-azon helyen, de a hét másik három napján tartják meg a teljesen kezdők számára a gyorsírótanfolyam óráit. A teljesen kezdők kurzusa január 11-én, szombaton kezdődik. Mindkét tanfolyamra jelentkezni lehet az egyesület titkárnál, Székely Andornál, Domb-utca 17. szám alatt, kizárólag délután 4-6 óra között. Beiratási díj egyik tanfolyamon sincs.

Schaff tánciskolájában a Korona dísztermében hatodikán új táncanfolyam kezdődik. Gazdálkodó ifjak részére 5-7 óráig, iparos ifjak részére 8-10 óráig.

Közel két milliárd a világ lakossága. A Népszövetség Statisztikai hivatala most készült el azzal a gyűjtő munkálattal, amelyben az egész világ lakosságának a számát mutatja ki. E kimutatás szerint a világ lakosságának a száma 1.950.000.000. Az emberiség bölcsőjének, Ázsiának egy milliárd huszonhat millió lakosa van, amiből Kínára 450 millió jut, ami mindössze 64 millióval kisebb Európa lakosságánál, amelynek száma 514 millió. Észak és Délamerika lakosságának száma 232 millió. Afrikáé 146 millió, míg a fennmaradó 9 millió Ausztrália és a Csendes-szigetek között oszlik meg. A világ összes lakosságának számát 1913-ban 1 milliárd 808 millióra becsülték. 13 év múlva, 1916-ban pedig 1932 millióra tették a világ lakosságának számát, ami 7 százalékos emelkedésnek felel meg.

Epekő-, vesekő- és hólyagkőbetegek, valamint azok, akik húgysavas sók túlszaporodásában és köszvényben szenvednek, a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata mellett állapotuk enyhülését érhetik el. Az orvosi gyakorlat számos kiváló férfia hosszú megfigyelés alapján megállapította, hogy a Ferenc József víz biztos és rendkívül kellemesen ható hashajtó s ezért sörvbajoknál és prostatabetegségeknel is ajánlják. A Ferenc József víz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvaik figyelmébe! Az Országos Nemzeti Szövetség debreceni csoportjába a tagok fólvétele 1930. évre megkezdődött. Érdeklődők sziveskedjenek a csoportirodát hétfőn délelőtt, vagy csütörtök délután fölkeresni. (Csapó-utca 15.) Folyó hó 9-én, csütörtökön 10 órakor választmányi ülés lesz. Csoportelnök.

„Dr. Oetker” gyártmányok: magyar gyártmányok. Dr. Oetker gyártmányokról egyesek azt a valótlan hírt terjesztik, hogy nem magyar gyártmány, pedig az Oetker-cég az összes gyártmányait budapesti gyártelepén magyar munkásokkal készíti.

Könyvujdonságok: Temple—Thurston: A meg nem értett aszszony, Douglas: Három cserkész Afrikában, Speyer: Gimnazisták, Cederholm: A cseka országában szovjet Oroszországról, Müller: Az én módszerem. Ezen könyvek kaphatók Antalffy József könyvkereskedésében.

Mutassa meg rossz fogát, műfogát VÁRY JÁNOS fogműtermében (Darabos) Rothermere-u. 12. Holéglum mögött

ELVÁLLALOK angol, francia és német fordítást és gépirást. Helen Society, Piac-u. 40.

Külföldi bélyegujdonságok, küdonságok, fényképalbumok, fényké- lönlegességek és fényképsztai ujdonságok, fényképalbumok, fényké- pezógépek, 27 Scheimeres lemezek, legújabb fényérzékeny filmek, foto- szakkönyvek kaphatók Springer József könyv-, papír- és fotoszaküzle- tében.

Tűkőgyártás, üvegsziszolák, kárakatok tükrözése, autók, autó- busz üvegezése Sipkovits, Sziv-utca 12. sz. Telefon 256.

ANGOL, FRANCIA ÉS NÉMET oktatást vállal, magyarról modern nyelvekre, valamint modern nyel- vekekről fordítási munkákat végez Helen Society, Piac-utca 40.

Debrecen sz. kir. város Tégla és Cserépgyárában állandóan kapható chamotte tégla és tűzálló agyag.

Megrendelésre különböző tűzálló- ságú és minőségű chamotte árut és idomdarabot készítünk. Raktá- on tartunk homlokzatképző tégla anyagokat, KLINKER-légiát a leg változatosabb színben, továbbá ut és járda burkoló KLINKER-követ és lapokat.

Kézi és gépi falitáglát, valamint gépi tetőfedő cserepet kiténök mi- nőségben gyártunk.

Megrendelés a gyári irodában s a Városi Takaréék és Hitel- intézetnél eszközölhető.

Telefon: 3-51. sz. Telefon: 3-51. sz.

Ko csolyák -- kerékpár táblák Biszler és Dávid vaskereskedésében Piac-utca 7.

Ha Budapestre utazik, sokba kerül Önnek a színház és a szálloda Ön mindezt megtakaríthatja, ha Budapest 500 legjobb üzletében DIVA bevásárlási kinyvael vásárol. Egy fillérről sem fizet többet, mert csak a pénztárnál fizetésekor mutatja fel a DIVA KÖNYVET, hogy oda vásárlásainak végösszegét feljegyeztesse és megij zászari sai aránya an visszakapja a vasuti jegy árát, ingyen kap s inháze yet es különböző értékes ajándékokat. A Diva k nyv ára 1 pengő, ez azo ban már az első kedvezmény kiutaláskor visszaadja Önnek a DIVA irodája, Budapest, IV, Vá o-sz-utca 14.

A mozgószínházak közleményei:

APOLLO

Vasárnaptól—keddig:
Rudolph Schilckraut és Vera Reynolds
együttes attrakciója:

**A nagy küzdelem
(A kiérdemelt győzelem)**

Dráma 8 felvonásban. Megelőzi:

A vasöklű Jin

Színmű 7 felvonásban. A főszerepben
Tom Barton.

VIGSZÍNHÁZ

Vasárnap:
Kizárólag csak 16 éven felüliek nézhetik meg!

Petrovich Szevetiszláv és Eszterházy
Agnes együttes világfilmje:

A cárnő és a gárdahadnagy

(Császári szerelmek)

Orosz társadalmi dráma a cár ragyogó
udvarából 10 felvonásban.
Kísérők:

**Paramount világhíradó, Sicc
és a weekend és Kiseretek,
bohózat.**

Hétfőtől Vigszínházban: Zola Emil
halhatatlan regényének filmváltozata: A termékenység. (Társadalmi dráma.) Főszereplők: André Layette, Gabriello Gabrio és Diana Karene. Megelőzi: Óriások. (Két szerelmes és egy kis nő kalandjai.) Jay-quelie Logan, Willian Body.
Előadások kezdete: hétköznap 6 és 8, vasárnap 4, 6 és 8 órákor.

METEORBAN

Vasárnap:

Orgonavirágzás

Elmúlt idők emléke 12 felvonásban
Collen Moore és Garry Cooperrel.

És a fényes kísérő műsor!

Előadások: 3, 5, 7 és 9 órákor.

Hétfőn, Vízkereszt napján:
3 óras előadások! Bemutatásra kerül:

A dzsungel hőse

Nagy kalandor világfilm az ausztrál
őserdőkből 3 részben 16 felvonásban
Elmo Lincolnnal és

Versenyfutás a szerelemért

Színmű 8 felvonásban.

Előadások: 5 és 8 órákor.

— Gépírást, másolást, sokszorosítást olcsón vállalok. Érdeklődni lehet minden délután 2 órától 4 óráig a Debreceni Ujság (Hajdúföld) szerkesztőségében. József királyi herceg-utca 16. szám. Telefon: 3-43.

— Hölgyeinknek sürgösen át kell vizsgálniok a tavalyi toalettjeiket, hogy vajon mit használhatnak közülök az új szezonban. Az idei divat olyan forradalmi újításokat hozott, amiket a tavalyi egyenesvonalu, rövid ruháskák ki nem bírnak. A diadalmas ujjvonal fellógatta a női ruhák karakterét. És mégis örömmel kell fogadnunk az új divatot, mert az, — amint az Laborfalvy Márkos Lujza divatszalonjában, Rákóczi-utca 41. megállapítható, — fiatalos, dekoratív és ami legfontosabb: nőies. Minden egyes ruha szabásbeli különlegességeket és kifejezést egyéni ízt mutat. Az új divat szerint öltöző nő ismét — hölgy a szó legjobb értelmében, mert egészében elegáns, reprezentatív.

SZÍNHÁZ-MŰVÉSZET

SZÍNHÁZI MŰSOR

Január 5. Vasárnap d. u. Tommy és Társa.
Január 5. Vasárnap este: Mit susog a fehér akác.
Január 6. Hétfő d. u. Tommy és Társa.
Január 6. Hétfő este: Vakablak A) bérlet 14.
Január 7. Kedd Pompadour. Operett-repriz B) bérlet 14.
Január 8. Szerda d. u. 3 órákor Bőregér. Ifjúsági előadás.
Január 8. Szerda este Pompadour C) bérlet 14.
Január 9. Csütörtök d. u. 3 órákor Bőregér. Zónaelőadás.
Január 9. Csütörtök este Pompadour D) bérlet 14.

A színházi iroda jelentése:

Ma, vasárnap két előadás. Délután először kerül mérsékelt helyárakkal színpad félénnyel kezdettel a szezon legféhérebb és legbájosabb operettje, a TOMMY ÉS TÁRSA, melyet Vízkereszt napján d. u. megismétel a színház.

Vasárnap este bérletszűnőben, félnyolc órai kezdettel a nagy sikert aratott magyar tárgyú hangulatos operett, a

MIT SUSOG A FEHÉR AKÁC

kerül színpad, Erkel Gaby, Sulyok Mária, Ferenczy Marien, Tuboly Lujza, Páskóthy Mária, Szücs László, Sugár Misi, Sugár Gyula, Faludy Kálmán, Misoga László és Takács Oszkár fellépésével. Az első felvonásbeli nagysikerű magyar táncot ezuttal is Erkel Gaby, Sándor Zsuzska és Sugár Misi táncolják.

Hétfőn, Vízkereszt napján A) bérletben Boros Elemér tragikomédiája, a

VAKABLAK

kerül színpad Sulyok Mária és Thuróczy Gyulával a főszerepben. A rendkívül érdekes szücsjű, ujszerű darab a budapesti Uj Színház ez ideig legnagyobb sikere volt és Debrecenben is osztatlan tetszéssel találkozott múltkor bemutatója. A hétfőn megismétlendő Vakablak előadást is nagy érdeklődés előzi meg.

A színház igazgatósága ezuttal is tisztelettel felkéri a tisztelt bérlelőket, hogy lejárt bérleteiket a színház titkári hivatalában megújítani szíveskedjenek.

POMPADOUR.

Kedden, január 7-én B) bérletben, szerdán, január 8-án C) bérletben, csütörtökön, január 9-én D) bérletben újítja fel a Csokonai színház operettgyűjtése Fell Leo örökszép muzsikájú nagy operettjét, a

POMPADOUR.

A bécsi operettiskola egyik legkiválóbb képviselője Fell Leo, a Sztambul rózsája, az Elvált asszony és egy sereg világsikert aratott operett komponistája Madame Pompadour-nak világszép francia márkinőnek regényes életéből készült operettlibrettot zenésítette meg a kedden felújításra kerülő darabban. A nagy feladathoz illő lelkiismeretes buzgalommal készül hetek óta a színház, hogy a régi operettnek ezt a reprezentatív alkotását minél méltóbb keretek között hozza színpad. Erkel Gaby egyéniségének teljesen megfelelő a címszerep és az énekparti nehézségeit is diadalmasan győzi a művésznő nagy-

szerű hanganyaga. Külső megjelenésében, káprázatos toalettjei révén Erkel Gaby valóságos látványossággá fogja avatni a Pompadour előadásait. Partnerre Renő szerepében Szücs László lesz, ki gyönyörű hangjával ismét be fogja bizonyítani, hogy a nagy operettek bonviván szerepeinek nincs kiválóbb interpretatora rajta kívül az országban. — Rendkívül hálás szerepekhez jutottak a valóságos premierszámaménő repriz alkalmából Ferenczy Marien, Sugár Misi, Faludy Kálmán, Misoga László, Erdődi Kálmán és Takács Oszkár. — Rendkívül bájos szerepben fog sikert aratni M. Barna Anci. A nagyszerű zene, mulatságos szöveg, ötletes rendezés, kiváló előadás, a pompás szerepzás mindmennyi sikertényező és a Pompadournak így egykori premieri sikere fog megismétlődni a nagy érdeklődéssel várt felújítón.

AZ UJ ESTZENDŐ ELSŐ IFJUSÁGI ELŐADÁSAL.

Január 8-án és 9-én délután 3 órai kezdettel Strauss örökszép muzsikáját operettje, a

BŐREGÉR

kerül színpad rendkívül olcsó helyárakkal. Az ifjúság által ki nem váltott jegyek hétfőtől kezdve a színházi pénztárnál kaphatók.

KISS FERENC VENDÉGTÉKAI január 13, 14, 15. és 16.

Az új estzendő első vendége a Csokonai színházban Kiss Ferenc, a Nemzeti Színház országos hírvé művésze lesz. A Debrecenben is óriási népszerűségnek örvendő illusztris vendégművész hétfőn, január 13-án és szerdán, január 15-én Lengyel Menyhért a

TAIFUN

című, világsikert aratott drámájában, míg kedden, január 14-én és csütörtökön, január 16-án 7ml Zola regényéből dramatisztált, a

PÁLINKA

című színművének férfifőszerepeiben ép fel. Az óriási érdeklődéssel várt vendégtékokra már mostanáig is rengeteg előjegyzés történt, miért is a Kiss Ferenc vendégestékre a mérsékelt felemelt helyáru jegyek árusítását a színházi pénztár már megkezdi.

ÓRIÁSI KEDVEZMÉNY A BÉRLŐK RÉSZÉRE.

Az igazgatóság és a bérlelők iránti tiszteletből és előzékenységből a Kiss Ferenc vendégestékre a Taifun és a Pálinka, január 13., 14., 15. és 16. előadásait A, B, C, D. bérletben tartja meg és így dacára a felemelt helyáraknak az állandó bérlelők rendes bérleteik keretében tekinthetik meg minden ráfizetés nélkül a kiváló művész előadásait.

JÖN! JÖN! JÖN! BOLYGÓ ZSIDÓ.
JÖN! JÖN! JÖN! VOLGA-BAR.
JÖN! JÖN! JÖN! MISS AMERIKA!

HOÓR-TEMPIS ERZSÉBET RÁDIÓHANGVERSENYE A STUDIÓBAN

Hoór-Tempis Erzsébet énekművésznő, a debreceni városi zeneiskola kiváló tanárnője hétfőn, Vízkereszt ünnepén délután 6 óra 30 perckor tartja hangversenyét a budapesti Stúdió műsorában. A gyönyörűnek ígérkező műsort Debrecen közönsége épúgy, mint az egész magyar publikum nagy lelkesedéssel várja.

Csapó-utca 19. szám alól
Ötmalom-utca 1. sz. alá helyeztem át étkezésemet

ahol továbbra is 90 fillér 4 fogásos ebéd, vacsora 60 fillér.

Havi abonoma úgy kihordásra, mint bentékezésre.

URÁNIA
TELEFON: 12-51

Előadások ma: 3, 5, 7 és 9 órákor
AZ UTCA ANGYALA
For-dráma 14 felv. Főszereplői: Janet Gaynor és Charles Farrell
VAGABUND HERCEGNŐ
UFA-vígjáték, a főszerepben: Lilian Harvey. — Külföldi híradó.
Pénztár d. e. 11-től, d. u. előadás kezdete előtt 1 órával.

Dr Karacsony Miklós rendelőjét áthelyezte Szent Anna-utca 9. szám alá.

— Vastagh Gyula képkiallítása a városi házában ma reggel nyílik meg. Nagyon értékes képkiallítás nyílik még szombaton reggel a városi házában, amit Vastagh Gyula, közönségünk által régebből ismert szakember rendez. A tárlat ismertetésére még vizsgáztatunk. Nyitva január 12-ig, vasárnap estig.

— Legelőcsőbb és legértékesebb újévi ajándék a jó könyv. — Ajándékkönyveinket nyugodtan adhatja gyermekei kezébe. Ajándékkönyvekben nagy választékot talál a Csáthy-féle egyetemi könyvkereskedésben, Piac-utca 8. Telefon 2-96.

A JÓ ALVÁS TITKA

Elmentem én Neubauerhez:
Kellott sodrony-ágybetét.
Kértem egyet a javából,
Szürkét, avagy ieketét.

Kaptam tőle egy pompásat
És amikor ráültem,
Ruganyos volt s én vidáman
A magasba repültem.

És amikor hazamentem,
Ráfeküdtem boldogan.
Elynomott az édes álom,
Melyben vig öröm fogam.

Reggel még a Wekker-óra
Sem költött iel engemet.
Ugy aludtam, mint a bunda,
Áldom is a szellemet,
Amely nekem Neubaurról
Olyan szépeket regélt...
Kétmalom ut 4. szám alatt
Van e pompás ágybetét...

HIRDETMEY

Debrecen város guthi erdeiben 400, a Nagyerdőben pedig 30 munkás munkaközvetítő alkalmazható. Felhívom a munkanélkülieket, hogy a hatósági munkaközvetítő hivatalnál munkára jelentkezzenek. Debrecen, 1930. évi január hó 4. Polgármester.

MEGHÍVÓ

a Tiszavidéki Mezőgazdák Szövetkezete által Debrecenben Verbőczy-utca 4. szám alatt dr Pécsi Sándor és dr P. Papp Ignác ügyvédek irodájában 1930 január 15-én délután 4 órákor tartandó

RENDKIVÜLI KÖZGYÜLÉSERE.

Tárgysorozat:

Az alapszabály 1. §-ának módosítása.
Esetleges indítványok.

Az Igazgatóság.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY

A Baromvásártéren f. évi január hó 7-én, kedden délelőtt 10 órákor a mázsaház előtt 12 m² hasáb tűzifa, kerül nyilvános árverésen eladásra.
Városgazdai hivatal

RADIO

Mit hallgassunk ma a rádióban?

9: Református istentisztelet a Kálvintéri templomból. Prédikál Ravasz László dr. püspök.

11: Egyházi zene és szentbeszéd a lipótvárosi Szent István Bazilikából. — 11:30: Bangha Béla szentbeszédét mond.

12:30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Utána: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Közreműködik Farkas Sándor, a m. kir. Operaház művésze és Christján Lili, a Városi Színház operacékesnője.

3:30: A m. kir. földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. Szathmáry Arisztid dr. „A borkezelésről szükséges tudásáról.”

4: Rádió Szabad Egyetem (Az iskolán kívüli népművelés rádióelőadása).

Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés.

5:15: Cselényi József magyar nótákat énekel Magyar Imre és cigányzenekarának kíséretével.

6:20: Színműelőadás a Studióban. A két róka. Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Herczeg Ferenc.

7:55: Újévetversenyeredmények.

8: Zongora-hegedű szonáták. Előadja: Dohnányi Ernő dr. és Thomán Mária. 1. Dohnányi: Szonáta hegedű-zongorára. 2. Frank Caesari: Szonáta hegedű-zongorára.

9: A m. kir. honvédelmi minisztérium zenekarának hangversenye.

Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, sporteredmények.

Majd a Fekete szalonzenekar, az Ostende jazz, továbbá Horváth Gyula és cigányzenekarának hangversenye.

Hétfő, január 6.

9:30: Hírek.

10: Egyházi zene és szentbeszéd a Belvárosi Plébániatemplomból.

11:15: Evangélikus istentisztelet a Bécsi-kapu-téri templomból. Prédikál Törteli Lajos ceplédi lelkész.

12:15: Pontos időjelzés, időjárásjelentés.

Utána: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Közreműködik Sebeők Sári. Vezényel Berg Ottó.

3:30: Czeke Vilma mesél a gyermekeknek.

4:15: Sebestyén Ede felolvasása: „A nagy emberek árnyékában.”

4:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés.

5: Másfélóra könnyűzene.

6:30: Hoor-Temps Erzsébet hangversenye.

Zongorán kísér Polgár Tibor. 1. Ceccini: a) Amarilli. b) Saluator: Canzonetta. c) Respighi: Nebbie. 2. a) Dohnányi: Silbernes Mondschein; b) Kern-Molnár: Nem lesz mindenkor így. c) Kodály: A tavasz. 3. Pizetti: 1. Pastori. b) Santoliquido: Poesia persiana. c) Tommasini: La bala tranquilla. d) Respighi: In alto mare.

7: Sporteredmények.

7:15: Kabaréelőadás a Studióban.

8:30: A közép-európai műsorcsere-sorozatban a berlini rádióállomás műsorának közvetítése a lipótvárosi Studióból. Szimfonikus hangverseny. Közreműködik Elena Gerhardt kamaracékesnő, a lipótvárosi Szimfonikusok és a lipótvárosi rádió zenekara. Vezényel Alfred Szendrei.

Utána Farkas Jenő cigányzenekarának hangversenye.

Közben

10:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, sporteredmények.

KÜLFÖLD:

Bécs. Este 8:05: Nestroy „A szétépett” című énekes bohózata, utána tánczene. —

Berlin. 8:00: Hangverseny, majd Dajos Béla tánczeneje. —

Bern. 3:30—5:30: Magyar művészenekar hangversenye. —

Hamburg. 8:00: Kacagó-est. —

Köpenhága. 9:45: Jensen Felmer Henriques eredeti témáját játssza változatokkal zongorán. —

Köln. 8:00: Vita Barlach festőművészről megemlékezés hatvanadik születésnapján. —

Langenberg. 7:00: Bach H-moll mise. —

Leipzig. 7:30: Lortzing: „A két lovász” háromfelvonásos operája. —

München. Fall Leo „Dollárkirálynő” operettje. —

Róma. 9:02: Mascagni „Iris” c. 3 felvonásos operája. —

London. 6 óra 45 perckor Bartók Béla zongorahangversenye.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

A Debrecen sz. kir. város város-gazdái hivatala udvarán Dégenfeldtér 5. szám alatt, folyó évi január hó 8-án, szerdán délelőtt 10 órakor nyilvános árverésen eladásra kerülnek faanyagok, ócska szekerek, hintók és egy mentőkocsi.

Debrecen, 1930 január 4.

Városgazdái hivatal.

KÖZGAZDASÁG

A gabonapiac az új év kezletén

A gabonapiac az új év kezletén kissé kedvetlenül várja, mi is lesz tulajdonképpen? Az amerikai gabonapiac úgy alakult, hogy az európai gabonakereskedelem joggal reménykedhetne most, azonban általában az a panasz, hogy a csehszlovák piacon nincsen pénz, az oláh piacot pedig belső bajok bénítják meg. Jugoszláviából aránytalanul kevés üzletet bonyolítanak le, Magyarországon pedig beszélhetünk arról, hogy a gyengébb minőségű gabona elhelyezése szinte lehetetlen feladattá válik, másrészt a hazai malmok küzdelme a létért való harcma már, amely esetleg több malom elvérést fogja meghozni az új év első felében.

FEBRUÁRBAN LESZ A HORTOBÁGYI BIKAVÁSÁR

A debrecen-hortobágyi magyar tenyészbikatelep legeltetési társulat szokásos évi bikavásárát február havában rendezi meg „Kis-Álomzug” pusztai bikatelepén. E vásár alkalmából 70 darab hároméves, faltsizta magyar, hortobágyi törzsgulyai legelőn ridegen nevelt, edzett, tenyészizgalommal ellátott tenyészbika kerül értékesítésre. A bikavásár iránt érdeklődőknek közelebbi felvilágosítással szolgál a Debreceni Gazdasági Egyesület titkári hivatala, Debrecen, Piac-utca 18.

A zürichi devizaárfolyamok.

A zürichi megnyitó devizaárfolyamok a következők (zárójelben a tegnapi zárlat): Budapest 90.25 (90.25), Berlin 123.— (123.01), — Newyork 515.55

(515.60), London 2513.50 (2514.12 és fél), Páris 20.28 (20.28 és háromnegyed), Milano 26.97 és fél (26.99), Prága 15.25 (15.25), Belgrád 9.12 és háromnegyed (9.12 és háromnegyed), Bukarest 3.07 és egynegyed (3.07 és egynegyed), Bécs 72.57 és fél (72.55), Amsterdam 207.90 (207.87).

Valuta- és érmeárfolyamok.

A valutapiac tájékoztató árfolyamai a következők: Egy angol font 27.75—27.90, száz cseh korona 16.82—16.92, száz dinár 9.98—10.06, száz dollár 568.60—570.60, száz francia frank 22.45—22.75, száz hollandi forint 229.60—230.60, száz lengyel zloty 63.90—64.20, száz lei 3.37—3.41, száz lira 29.65—29.95, száz német márka 135.90—136.50, száz osztrák schilling 80.10—80.50, száz svájci frank 110.50—111 pengő. — A nemesfémpiacon a magánforgalomban a huszokoronás aranyat 23—23.20, az ezüst egykoronást 0.37—0.39, a forintot 1—1.03, az ötkoronást 1.98—2.02 pengővel jegyezték.

Gabonapiac

A gabonapiacra a spekuláció lebonyolító eladásai megszűntek, mert a tengerentúli terménypiacokról kedvezőbb jelentések érkeztek, amelyek arról számoltak be, hogy az ausztráliai termés sem sikerült úgy, amint várták. A jövőre elején a májusi buza iránt volt tapasztalható élénkebb érdeklődés és jelentékenyebb üzlet fejlődött ki az októberi rozsban is. A májusi buza átlagosan husz fillérrel drágább az októberi buzánál. Az októberi és a márciusi buza között az árkülönbség körülbelül hetven fillér, ezzel szemben a márciusi

és az októberi rozs között 1.30 pengős differencia van s ez a jelentékeny árkülönbség magyarázza meg az októberi rozs iránt megnyilvánuló élénkebb keresletet.

A készrúpiacra a forgalom vontatottan indult. A malmok tartózkodtak a vásárlástól. A kínálat is jelentéktelen volt s ezért az árakban nem is történt változás. A tőzsdei elején a felső-tiszai buzát 23.15—23.90 pengővel jegyezték. A rozs ára 14.60 pengő körül mozog.

A liszt- és őrlménypiacon a gabonaművek olcsóbbodásával kapcsolatosan a lisztárak mérséklésére számítanak.

A takarmánycikkpek piaca üzletellen. A tengerit minőség szerint 12.80—13.15 pengővel jegyzik. A magpiacon a tökmag iránt megélénkült a kereslet s a tökmagért állomás és minőség szerint 31—34 pengőt fizetnek.

DEBRECENI TERMÉNYVÁSÁR

Buza 23—22.00, rozs 14—13.00, árpa 14—13.00, zab 12—10.00, tengeri szemes 11—10.20, lucerna 11—9.50, széna 7.50—5.00, lóhere 8—6.50, búkköny 5.50—4.50, alomszalma 4—3.80, rozs-szalma 4.50—4.20, cukorrépa 2—1.60, takarmányrépa 1.20—0.80 fillér.

A debreceni fa- és szénkereskedők egységárai:

Érvényes 1929 december 1-től.

Hasábes fa ára métermázsánként P 4.10

Vágott fa ára métermázsánként P 4.70

Hazai szén ára métermázsánként minőség szerint P 3.60 P 5.20

Porosz szén ára métermázsánként P 8.50

Árak hazaszállítva, udvaron lerakva, legfeljebb 30 méternyi távolságig a társulat költségére értendő.

Készpénzfizetés esetén métermázsánként 30 fillér engedmény.

Telepen átvéve fenti árak métermázsánként 20 fillérrel olcsóbbak.

ÉRTESETÉS.

Tisztelettel értesítjük villamos-áram fogyasztó közönségünket, — hogy hálózatumon eszközözendő javítások miatt folyó hó 5-én, vasárnap a következő helyeken és időben az áramszolgáltatás szünetelni fog:

Délelőtt 11 órától délután 2 óráig:

Magoss György-tér, Károly Ferenc József-ut, Simonyi-ut páros oldala,

Vilmos császár-körut, Komlóssy-ut,

Poroszlai-ut, Andrássy-ut, Újkert,

Vénkert, Csige kert és Böszörményi-ut külső vége.

Világítási Vállalat.

VÁSÁROK NAPTÁRA

Január 6-án. Csorna, Jászalszentgyörgy (bizonytalan), Lajosmizse, Ozora (sertésvásár nincs), Tinnye. Kirakodóvásár: Tiszadob, Tass (bucsuvásár).

Január 7-én. Beled, Magyaróvár, Mihályi, Mészla, Nemetboly, Nagybörzsöny, Nádudvar, Pécs. Állatvásár: Balassagyarmat, Szikszó. Sálvár.

Január 8-án. Ivánegyháza (sertésvásár nincs), Miskolc, Polgár. Állatvásár: Jánosháza. Kirakodóvásár: Balassagyarmat.

Január 9-én. Edelény. Állatvásár: Devecser.

DEBRECENI UJSÁG

MÉDUFÖLD

SZERKESZTŐ:

Marschalkó Lajos.

Szerkesztőség: József kir. her.-u. 16.

Telefon 3—48.)

Kiadóhivatal: Kossuth-u. 3., I. emelet.

Telefon 1—41.)

Ruhaszükségletét

már most
szerezze
be

mélyen leszállított árak mellett

Hajdusági

áruházban.

Piac-u. 67.

Megyeházzal szemben.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés 10 szög 50 fillér és egyszerre két reggeli lapban jelenik meg.

Vastagabb betűkkel szedett szavak duplán számítanak. — Üzleti hirdetésben más tarifa alá esnek.

Apróhirdetésekre felvilágosítást a 141. telefonszám ad.

LEVELEZÉS

Varrónó
keresi izr. középkorú, magános szabóiparos ismeretségi, kivel társulna. Cim a kiadóban. 83

Független
fiatalasszony vidéki urismeretségi keresi. „Házasság” jellegére. 9774

Tapasztalt
megértő ur ismeretségi keresi urasszony, ki lelki betegséggé fajult vívdásaiban tanácsaival segítségére lehetne. — „Halóboldogság” jellegére a kiadóba. 9681

HAZASSÁG

Negyvenéves
fűszerkereskedő segéd megismerkedne vagyonosabb egyszerű árvaleánnyal házasság céljából. Cim Tóth Miklós Nyiregyháza Nyírfa utca 10. 90

Allásban
lévő korrekt férfinak segítő élettársa lenne Komoly árva leány. — Választ „Aki mer, az nyer” jellegére a kiadóban. 89

Bárki
szerencsésen nőülhet. Férjhezmenének gazdaleányok, özvegyek, árvák munkaszerető férfihoz 5—10—15—30.000 pengővel, 10—40—100—200 holdas tanyabirtokkal. Érdeklődőknek válaszbélyegért kimutatást küld Kincses gisgazda, Oroshaza. 9722

KIADÓ LAKÁS

Egy
különbejárati szoba — azonnal beköltözhető, olcsón kiadó. Késes utca 27. szám. 9759

Utcai
szoba, konyha, speiz, azonnalra kiadó. Reáliskla u. 6. 9778

Kiadó
két különbejárati utcai csinosan butorozott szoba, irodának, rendelőknek lakásnak. Kossuth utca 26. Baloldal. 9773

Kiadó
utcai két szoba, konyha fűskamara, villany, vízvezeték, Kigyó u. 12. április egyre. Értekezni Szent Anna u. 23. — Ugyanott utazóbusz eljöv. 9752 utca 9. 81

Butorozott
szoba vagy butor nélküli, konyhahasználattal, azonnal kiadó. Rothermere (Darabos) u. 43. szám.

Különbejárati
csinosan butorozott szoba (tisztá) negyven pengőért idősebb urnak vagy urhölgynek azonnal kiadó. Szent Anna-utca 64. keresztépület, Balra. 63

Szoba,
konyha, fűskamrával, külön udvarral azonnal kiadó. Domokos Lajos-utca 26. 61

Butorozott
szép szoba, csendes udvarban, azonnal kiadó. Nagycsapó Malomköz 3. szám. 64

Egy
butorozott szoba különbejárattal kiadó. Nyomató utca 10. 274

Kiadó
Poldogkertben szoba, konyha, veteményes, gyümölcsösökert. Hunyadi utca 12. 76

Két
szoba, konyha, pince, fűskamara kiadó. Meszter utca 18. sz. 75

Lakások,
egy, kettő modern szobák, bolt, raktár, műhely kiadó. Hatvan u. 61. szám. 9742

Andrássy ut
elején két, esetleg háromszobás, előszoba, konyhás téli lakás 1000 négyszögöl kerttel vagy anélkül igen olcsón azonnal kiadó. Értekezni tulajdonosnál, Nagy Benő Rákóczi u. 35. 9743

Uj lakás,
Egy szoba, konyha — speiz január 15-ére kiadó. Tóthóti utca 36. Köntöskert. 93

Utcai
butorozott szoba kiadó József kir. herceg utca 44. 9748

Egy
csinosan butorozott utcai szoba kiadó. Rakovszky utca 37. 9750

Kapualatti
különbejárati utcai elegáns butorozott szoba kiadó. Simonffy utca 29. 9777

Egy
szoba, konyha, speiz január 15-re kiadó. Értekezni Harsányi Gusztáv 9752 utca 9. 81

Modern
4, 3, 2 szobás lakások a fővárosi új Svetits palotában kiadók. Értekezés Svetits intézeti igazgatójánál Szent Anna 28. szám. 106

Kiadó
egy kis szoba. Léai utca 12. a. Ugyanott két farkaskutya eladó. 9744

Háromszobás
lakás, konyha, kamara, kézi pince kiadó február 1-re a keresztépületben Péterfia u. 14. Értekezni lehet ugyanott d. u. 3—4 óráig, első lakásban. 9740

Elegánsan
butorozott utcai szoba január tizenötöre kiadó. Horváthné, Nap u. 15. szám. 112

Butorozott
szoba kosztal kiadó két fiatalembernek Nap utca 11. 99

Egy
szoba, konyha, speiz azonnal kiadó. Salétrom utca 18. 114

Kiadó
egy utcai szoba, konyha azonnal jószágtartással, Tócskört, Szondi utca 23. szám. 118

Simonyi ut 9.
két külön álló különbejárati butorozott szoba január 15-re kiadó. 91

Különbejárati
butorozott szoba kiadó. Kossuth u. 58. sz. 92

Butorozott
szoba magánosnak azonnal kiadó. Zugó utca 4. Reáliskolánál. 78

Egy
csinosan butorozott utcai szoba kiadó Rakovszky-utca 37. szám. 70

Kiadó
Bihari telepen 1 szobás lakás, értekezhetni Gazdák Bankja, Kossuth u. 100

Kiadó
öt szobás modern udvari lakás május 1-re. Vár utca 8. 102

Kétablakos
udvari butorozott szoba azonnalra kiadó. Széchenyi utca 17. 9771

Udvari
I. emeleti napfényes szoba kiadó. Kossuth u. 11. szám. 9772

Különbejárati
utcai butorozott szoba kiadó. Cserepes-utca 4. 272

Kiadó
Erdősor 15. gyönyörű háromszobás fürdőszobás új lakás azonnal, olcsón. 9754

Kiadó
Sestakert, Andrássy utca 21. szám alatti különálló házban 2 szobás, konyha, nyitott veranda lakás szivattyus kúttal. — Értekezhetni Gazdák Bankja, Kossuth utca. 103

Irodának
földszinten, három modern világos helyiség, egyenként műhely, izzó, raktár céljaira is azonnal kiadó és elfoglalható. Érdeklődni garage vezetőnél, Piac utca 42. sz. Telefon 15—12. 14

Különbejárati
utcai butorozott szoba kiadó, Cserepes utca 4. szám. 96

Két
egymásbanyiló utcai különbejárati butorozott szoba kiadó. Miklós u. 25. szám. 9762

Kiadó
szépén butorozott szoba egy-két urnak. Piac u. 58., II. lépcső I. 18. 9769

Kapualatti
kétablakos utcai szoba butorozva egy ur részére azonnal kiadó. Arany János utca 8. 9720

Kiadó
a Piac legjobb helyén bolt, valamint egy vagy két földszintes udvari helyiség Márton ügyvédnél, Piac u. 44. Telefon 7-44. 2-73. 58

Kiadó
udvari 2 szobás lakás külön udvarban és száraz műhely, azonnal elfoglalható. Lorántffy u. 42. szám. 48

Kislakás
parkettás szobával zártverandával minden mellékkeliséggel olcsón kiadó. Böszörményi ut 59. villanyos megállónál. 52

Butorozott
utcai szoba kollégium közelében kiadó. Hüvelyes utca 6. 42

Kossuth utca
legjobb helyén olcsó butorozott szoba uriembernek azonnal kiadó. Megtekinthető délelőtti 11 és 12 óra között. — Kossuth utca 39. I. emelet Marschalkó. 9767

Kossuth utca
legjobb helyén olcsó butorozott szoba tisztviselőnek vagy tisztviselőnek kiadó. Kossuth utca 39. I. emelet. 9771

Közpntban,
különbejárati szép butorozott szoba azonnal kiadó. Mouti Ezredes, Magoss utca 17. szám. 4283

Butorozott
elegáns szoba kiadó január 15-re. Hatvan utca 58. szám. 9770

Kiadó
Butorozott udvari kis szoba Ispotály u. 13. sz.

Különbejárati
butorozott szoba kiadó. Kossuth utca 58. 43

Egy
csinosan butorozott szoba fürdőszoba használatl kiadó. Piac utca 77., keresztépület, 6. ajtó. Horváthné. 9706

Kiadó
4 és 6 szobás modern lakás, esetleg garage használatl. Kossuth u. 61. szám.

Csinosan
butorozott szoba egy-két egyén részére kiadó. Püspöki palota I. 38. 4285

Kétágyas
utcai szoba kiadó. Hatvan-u. 18. II. emelet, bal. 9587

Hatszobás
modern lakás, családi házban, kizárólagos udvarhasználatl bérbeadó. Dr Kováts Jenő ügyvédnél, Bathyány utca 14. alatt. 4690

LAKÁS KERESLET

Egy
négy vagy 5 szobás komfortos lakást földszinten vagy I. emeleten keresek. Szent Anna utca környékén. Telefon 5.58. 9757

KERESLET

Jövedelmező
üzlethez pénzes társat keresek. 10.000 pengővel. 4282

Elemistákat
korrepetál, tanít volt állami tanítónő. Cim a kiadóban. 2

Társ
kötő ipari szakmához üzembővítés miatt 2—4 ezer pengővel kerestetik Cim a Független Ujság kiadójában. 9761

OZLETEK

A város közepén
mindenre alkalmas nagy földszinti, emeleti és pincehelyiség kiadó. Ugyanott üzleti és irodai berendezések eladók. Telefon 2-36. 9767

Üzlethelyiség
Piac legforgalmasabb helyén berendezéssel azonnal kiadó. Csapó utca 24. szám. 108

Haláleset
miatt sürgősen és olcsón eladó teljes férfisabó-műhelyfelszerelés, darabonként ie. Piac utca 26. B. I. 9732

Nagy vevőkörrel
bendelkező fűszerüzlet berendezéssel, kettő szobás lakással kiadó. Kut utca 34. sz. Értekezhetni Veres u. 1. 9776

Kiadó
azonnalra korsmaüzlethelyiség lakással Bihari telepen. — Értekezhetni Gazdák Bankja, Kossuth utca. 101

Forgalmas
helyen egy kirakatos, több, mint 50 év óta fennálló üzlethelyiség kiadó. Széchenyi-utca. 75

Kiadó
üzlethelyiség fele, melletteme-gyümölcs tejtermékek, tojás stb. árusítására alkalmas. Cim a kiadóban. 98

Forgalmas helyen
egy kirakatos, több mint ötven év óta fennálló üzlethelyiség kiadó. Széchenyi 57. 95

Ungvány-féle
vendéglő házzal, jogfolytonossággal eladó. Pacsirta-u. 48. 9756

Műhely
kiadó Piac és Király-utca sarkán. 9747

Üzlethelyiség
bárminek alkalmas, azonnal kiadó. Biró-u. 10. sz. 79

A város közepén
mindenre alkalmas nagy földszinti, emeleti és pincehelyiség kiadó. Ugyanott üzleti és irodai berendezések eladók. Telefon 2—36. 85

Üzlethelyiség
kiadó, világos, nagy irodának, műhelynek is alkalmas. Szent Anna 22. 94

ELHELYEZKEDÉS

Lakatos
tanulók felvételnek — Preinlernél, Boldogfalva utca 6. 107

18 éves
árvaleány gyermek mellé vagy kiscsaládkhoz — azonnalra ajánlkozok — Szent Anna 55. 88

Ügyes
takarítónő a délelőtti órákra felvétetik Zöldfa utca 15. 9760

Szoptató
dadának ajánlkozom. — Nyugati u. 40. 9766

Házmeztart
kerestünk február 1-re Péterfia utca 14. 9741

Gyors
és gépirónó felvétetik. Frank József és Testvére, Piac utca 46. sz.

Irodista
perfekt gép- és gyorsíró-ki könyvelésben jártas, kerestetik. Vass László, Piac u. 6. 9745

APROHIRDETESEK FELVÉTELE

a Debreceni Újság Hajdúföld Debreceni Független Újság részére

Kossuth-utca 3., József kir. herceg-utca 16 sz., Szent Anna-utca 13. sz.
Antalfy József és Piac-u. 8. sz. alatt Csáthy Rt. könyvkereskedésében.

Apróhirdetéseinket az egész Tiszántul olvassa!

Négy
középiskolát végzett fiút
fogtechnikus tanulónak
felveszek. Simon labora-
tórium, Piac utca 64. sz.
9753

Fa-
és szénszakmában jár-
tas ügynök jutalékkal
felvétetik Kalória fate-
lep, Szabó Kálmán u.
120

Német
nevelőné keres alkalmaz-
ást gyermekek mellé.
Nyl u. 29. sz. Baksa
Angela. 117

Kifutófu
felvétetik. Miklós utca
50. szám. 55

Házmeztart,
gyermektelen házaspárt
azonnali belépésre kere-
sek Feldmann Sándor
Széchenyi ut 3. 9729

Német
nevelőné, gyermek mellé
ajánkozik. Szíves meg-
keresés Baksa Angela,
Nyl utca 29. 47

Ügyes
kifutófu felvétetik. Püs-
pöki palota. II. emelet
17. 9604

Tűzész
és széneladásban jártas
ügynök fixfizetéssel és
jutalékkal felvétetik. —
Kalória fatelep. Szabó
Kálmán u.

Munkanélküliek,
ügyesek 5 P tőkével
napi 10 P-t kereshetnek
Olympius csodafény, —
Szepességi u. 28. 9677

Bejárónót
délelőttre keresek könyv-
vel Péterfia 6. udvarban
jobbra. 4364

Segédet
keresek január 1-re fü-
szer-, lisztüzletbe, aki
kommissiók kihordására is
vállalkozik. Schwarcz
Mór, Csapó utca 13. sz.
9646

Gyors-
gépiró fiatal leány gya-
kornoknak ajánkozik,
fizetés nélkül. Leveleket
„Részvénytársaság” je-
ligére a kiadó továbbítja.
9698

AJANLAT

Fehérneműt
olcsón varrok. Telegi u.
16. utcai lakás. 9779

Takarékfűtőhelyek
kétsütősök és csempések
továbbá egyszerűbbek,
kedvező fizetési feltétel-
lel kaphatók. Kandia u.
15. szám. 123

Közeledőket
folyósít házakra földek-
re. Betétekre magas
kamatot ad. Gazdák
Bankja, Kossuth és
Batthyány utca sarak.
105

Cipő-
és csizmaszükségletét
rendkívül olcsó árban
csakis Nagynál szerez-
heti be. Hunyadi utca
18. szám. 9764

Szabni
tanítók január hónap-
ban. Bardócz noiszabó,
Csapó-u. 59. 9753

Filé
kézimunkákat, terítő-
ket olcsón készítek. Fű-
vészkert-utca 21., II.
9751

Mosást,
vasalást vállalom 3 pen-
gő napibérért. Iskola-u.
4. Keresztépület. 82

Gárdálkodók,
kik len- és kődarter-
mesztéssel akarnak fog-
lalkozni, jelentkezzenek
Révi István terményke-
reskedőnél, Debrecen,
Nyugoti-u. 2., ahol kellő
felvilágosítást nyernék.
9746

Szabni
tanítók rövid idő alatt.
Szülővel tárgyalok. 3
rától. Női ruhát olcsón
készítek. Kézilányt föl-
veszek. Jezerniczkyne —
Veres-u. 5. ajtó 3. 65

Legelőnyösebb
kölcsönök házra, föld-
re kaphatók. József k.
herceg-utca 44. szám.
9786

Háló
és ebédlő berendezés —
kifogástalan karban —
bérbeadó tiszta, ural-
házhoz. Cim a kiadóban.

Zongorahangoló
Gärtner, ugyanott hur-
sodrógép eladó. Szé-
chenyi-u. 15. 9749

Hegedűs Béla
nyug. községi főjegyző,
OFB. által engedélye-
zett ingatlanforgalmi
irodája Debrecen, Ti-
már utca 5. Telefon 17
—87. szám. 3613

Bélyeggyűjtők!
Régi magyar, osztrák,
külföldi bélyegek leszá-
llított áron. Poroszlay ut
51. szám. 9596

Filé
kézimunkát olcsón készí-
tek. Filé abrosz eladó.
Fűvészkert utca 12., II.
9609

Eb. díkosztet
adek uriembernek ki-
hordásra. — Értekezés
Kandia u. 7.

Gép-himzést
színeset és fehéret ta-
nítok, munkát olcsón
vállalom. Hüvelyes utca
7. szám. 50

Husfűstölés
olcsón, pontosan Zoldfa
utca 3. szám alatt. 9733

Gyors-
és gépirás tanítás olcsó
díjért. Cim a kiadó-
ban. 45

Bor,
igen jó, sajáttermésű,
literenként kapható. Far-
kas, Rákóczi 9. 9708

Fajborok
sajáttermésű édes, ma-
gas foku, az ünnepre le-
szállított áron, literen-
ként is. Arany János-
utca 30. Elazsek 3059

Déltátra
diktálásra gépirást vállal
urilány. Megkereséseket
„Perfekt gépirónó” jel-
lővel.

Gallér tisztítás
s fillérért tükörfémmel
Libádnál. Peterfia 4.
4187

Özvegy asszony
igazi izletes házikosztot
ad változatos étellekkel,
bődadagolással kihordók-
nak és bentékezőknek
igen olcsón. Egyetemi
hallgatóknak 80 fillérért.
Középiskolai tanulót tel-
jes ellátásra elfogad.
Kandia u. 6. sz. alatt
gondos felügyelet mel-
lett. 4316

Gépirás
gyakorlás olcsó díjért.
Cim a kiadóban.

VÉTEL

Jókarban
levő vízmentes pony-
vát keresek. Kohn, —
Simonffy 18. 9755

Tollat
veszek, hívásra házhoz
megyek. Gerébi telep,
Király Ferenc-utca 35.
Szathmáry. 80

ELADÁS

Szörmebunda,
teljesen új, többrendbeli
butorok, komplett ebédlő
eladó. — Friedmanné,
Batthyány 1. 9765

Finom
száraz háziszappan van
eladó. Miklós utca 2. sz.
97

Fordson-tractor
Olivér ekével használt
üzemképes állapotban,
kényelmes fizetési felté-
telek mellett olcsón el-
adó. Deák Ferenc utca
11. szám. 118

Eladó
46 colos állami cséplő
uj kosárral, dobgyólyós,
magában is, Schutthe-
vorth kazán, hat lóerős.
Csónak utca 8. 9763

Disznóelészéshez
használt rézüst, üst-
házzal eladó. Domb-ut-
ca 20. hátul az udvar-
ban. 86

Eladó
90—100 kilós — hizott
sertés, keveset hasz-
nált 3 darab matrac
és gyermek vaságy —
Szondi-utca 12. sz. T5-
cöskert. 74

Eladó
barci éneklő madarak 5
pengőtől feljebb Arany
Bika udvar Vigmozgó
házfelügyelőnél. 110

Vadász urak!
Jó lábzsák és egy lisz-
tesláda olcsón eladó. —
Csokonai-utca 24. sz. 72

Eladó
egy etazser, könyvtar-
tónak is jó, egy fűstöl-
őre való vasajtó, egy
heverő bedeszkázva —
egy koffer, láda. Piac-u
30. hátulsó lakás. 9738

Eladó
egy jókarban levő ko-
csibunda (alkalmas sof-
főr részére is). Kos-
suth-utca 3. szám. Ház-
felügyelő. 73

Eladó
üveges portásfülke, für-
dőszobabrendezés és egy
nagy terembe való Meid-
linger kályha. Ugyanott
egy 10 méteres parket-
tes terem és kisebb, na-
gyobb lakások kiadók.
Erzsébet u. 109. 9721

Eladó
miatt sürgősen és olcsón
eladó egy komplett mo-
dern hálószoba, kereszt-
huros rövid zongora, két
íróasztal, könyvszekrény
pamlag, jég szekrény és
különböző más butorok
és háztartási tárgyak.
Piac utca 26., B. I. 9731

Elköltözés
miatt sürgősen és olcsón
eladó egy komplett mo-
dern hálószoba, kereszt-
huros rövid zongora, két
íróasztal, könyvszekrény
pamlag, jég szekrény és
különböző más butorok
és háztartási tárgyak.
Piac utca 26., B. I. 9731

Eladó
nagy mellszobra, isko-
lák, intézetek, egyesü-
letekben feltűnően szé-
pen alkalmazható, el-
adó. Cim a kiadóban. 3662

Eladó
3 darab 80—90 kilog-
rammos sertés. Virág-u.
37. sz. 60

Moslók
van eladó. — Értekezni
Frohner szálló portásá-
nál, Piac u. 67. szám.
9670

Bécsi
gyártmányu koncert zon-
gora olcsón bérbeadó —
ugyanott különféle buto-
rok és ócska ládák el-
adók. Cim a kiadóban. 9687

Polgáristák
vagy gimnázisták tanítá-
sát vagy német-francia
kerrepetálását vállalom.
Ugyanott antik comode,
tűkrök, frakk, szakett,
férfi télikabát, cipő eladó
Szent Anna 34. sz. 6

ABRONCSVAS
(papirbálakról) eladó.
Piac utca 49., II. udvar,
Nyomda. 5456

Íróasztalok,
kisebbség és nagyobbak
eladók. Arany János-ut-
ca 47. szám alatt. 3661

Bőrvarrógép
egy balkaros és egy sima
Apafi-utca 20. szám alatt
eladó. Udvaron balra 3.
ajtó. 4001

INGATLAN

Kiadó
föld haszonbérbe 4 és fél
hold Ondód, Vedres dű-
lőben. Fele bevétel —
Rothermere 24. 73

Eladó
esetleg részletfizetésre is
Sestakert, Andrásy ut
21. szám alatti 1 holdas
házas telek, esetleg meg-
osztva is két szoba, —
konyha, kamara és nyi-
tott verandás lakással,
lugasos szőlő, gyümölcs-
fák és szivattyuskuttal.
— Értekezhetni Gazdák
Bankja, Kossuth utca. 104

Fióküzletünket
Kossuth-utca 2. szám
alól főüzletünkbe, Hat-
van-utca 2. szám alá
helyezzük át. Tollke-
reskedelmi rt. 54

Biztos megélhetés!
Régi jömeneteli ét-
kezde és kávécsarnok
betegség miatt jutá-
nyos árért eladó. Cim a
kiadóban. 67

Negyven szobás
szállodamat jutányosan
eladom, vagy társat ke-
resek. Diósi, Pannonia
szálloda. 9768

Rokkant
ház hely átadó a Nyula-
son, a házhoz teljes
anyag van. Értekezni
Mehet Török Bálint u.
13., 5. ajtó. 87

Miklós u. 49.
ház eladó vagy bérbeadó
Értekezni dr Brück ügy-
védnél, Piac u. 59. 9775

Eladó ház
Boldogfalva-utca 14.
Kedvező fizetési felté-
telekkel 13.000 Pengő-
ért. 62

A Bagosi tagon
a köves uthoz és állo-
máshoz közel van 14
hold föld tanyával, ju-
tányos árban eladó. Ér-
tekezni lehet a 14. szám
alatt. 69

Ötszobás,
modern lakással ház és
kert kiadó. Tisztvisele-
telep, Bornemissza-ut-
ca 6. 71

Eladó
olcsó ingatlanok! Alkal-
mi vételek: Csillag utca
16. számú magas föld-
szintes szép uriház na-
gyon olcsón, Pesti utca
55. számú gyönyörű szép
magasföldszintes 4 szá-
más adómentes uriház ol-
csón, Telegi utca 41. szá-
mu többlakásos, nagy-
bérjövédellel potom-
áron, Eötvös utca 67. szá-
mu szép kis uriház po-
tom áron, István ut 20.
szám mellett, Széchenyi
kertben Gyölcös utca 4.
számú szép családi ház
bekerítve, adómentes —
6200 pengőért, 2600 pen-
gővel átvehető, Timár
utca 25. számú nagyér-
tékű ház olcsón, villate-
lek, Sinay Miklós utca
34. számú 300 öli szép
villatelek tizezer — tégla-
val 3400 pengőért. —
Földek: Óndódon 30 és
10 holdas igen olcsón,
Vámospercsi uton város
alatt 4 holdas olcsón.
Bővebbet Samu János
OFB. engedélyesnél Hu-
nyadi utca 24. 84

VEGYES

Rituális fürdő,
Pásti utca 8. Kádfürdő
40 fillér. Allandó gőz- és
tyukszemvágás. Figyel-
mes kiszolgálás. 9719

Elveszett!
Jegy koros, verestarka
ellős tehén, balfarján S.
J. bélyeggel. Aki tud
röla, jelentse Bethlen-
utca 39. szám alatt. 68

Házassági
ügyben okvetlen ke-
resse fel Ügynökségün-
get, Batthyány 13. Al-
landóan több jó parti
előjegyezve. 9737

Elveszett
alacsony, barna fehér
foltos pettyes lábú szuka
fiók spanniel vadász-
kutyám. Megtaláló vagy
nyomra vezető nagy pénz
jutalomban részesül. —
Nelli névre hallgat. Te-
legi u. 25. 109